

ZA DAN TABORNIKOV IN PRAZNIK OF

Odred gorjanskih tabornikov iz Novega mesta bo počastil letošnji dan tabornikov z izletom članov na Hmeljnik to soboto zjutraj. Pohod h gradu, ki ga obnavljajo, bo potekal v več smereh, udeležili pa se ga bodo tudi medvedki in čebelice, najmlajši člani organizacije. Praznik OF in obletnico ustanovitve taborništvu v Sloveniji pa bodo novomeški taborniki počastili tudi v ponedeljek, 26. aprila zvečer, ko bodo ob 18. uri na športnem stadionu v Kandiji odprli manjši propagandni tabor in prižgali taborni ogenj. — VABLJENI!

SEVNICA: POTRES LE ZA STRAH

V petek zarana ob 5,57 je Sevnica in okolice presenečeno potres. Po ugotovitvah observatorija na Golovcu pri Ljubljani je šlo za potres 4. in 5. stopnje po Mercallijevi lestvici v razdalji 60 kilometrov. Za epicentrsko območje so določili spodnji tok reke Mirne, vendar je bil po izjavi ljudi potres najmočnejši v Sevnici in Boštanju. Potres je spremljalo bobnenje, kar je precej vznemirilo prebivalce Sevnice in okolice, da so pritekli iz hiš. Po izjavi komunalnega inženjerskega Staneta Kočvarja v ponedeljek zvečer ni bilo škode, saj na občini ni nihče prijavil nobenega primera.

OTROK JE MRTEV

Huda nesreča se je 17. aprila zvečer zgodila v Dol. Toplicah. Domačin Franc Kuzma je peljal z avtom proti Uršnim selom, pri hiši št. 62 pa je iz hiše nenadoma prišel na cesto 4-letna Sandra Povše. Čeravno je avtomobilist močno zavrl, je otroka zadel in ga zbil po cestnici. Kuzma je Sandro takoj odpeljal v bolnišnico, kjer pa ji tudi niso mogli pomagati. Še isti večer je otrok umrl.

KRŠKO: PRIZNANJA OF

V Krškem bo v ponedeljek, 26. aprila, delovna seja občinske konference SZDL. Ob tej priložnosti bodo podelili 7 priznanj OF 3 delovnim in družbenim organizacijam ter 4 posameznikom.

OD 12. MARCA DO 20. APRILA 1976:

591 novih naročnikov

Teden je hitro okoli, zadnji pa nam je prinesel 51 novih naročnikov. Največ naročnic je tokrat prišlo iz pošt v občinah Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Črnomelj. Od začetka akcije do zadnjega torka znaša skupno število novih naročnikov 591, po občinah pa so razdeljeni takole:

občina BREŽICE:	54
občina ČRNOMELJ:	33
občina KOČEVJE:	53
občina KRŠKO:	103
občina METLIKA:	9
občina NOVO MESTO:	142
občina RIBNICA:	27
občina SEVNICA:	63
občina TREBNJE:	47
razne pošte v SRS in SFRJ:	46
novi naročniki v inozemstvu:	14

Vrstni red najuspešnejših pismoš, naših prizadevnih sodelavcev, se je zadnji teden malce spremenil. Zdaj vodi Jože Trefalt s pošte Zabukovje, ki je pridobil že 32 novih naročnikov. Sledijo mu: Marica Toplišek iz Koprivnice — 24, Jože Umek iz Stopič — 18, Franc Kožar iz Cerkelj — 17, Terezija Zagorc iz Sentruperta — 14, Martin Ožanič iz Kočevja — 13, Franc Glogovšek iz Brežic — 12, Ivan Briški iz Kočevske Reke — 11, Pavel Kastelic iz Starega trga ob Kolpi — 10, Feliks Kastelic iz Žužemberka — 10. Po 8 novih naročnikov so pridobili: Vili Vrečič iz Stare cerkve, tov. Topolovšek iz Brestanice, Ladislav Plevnik iz Koprivnice pri Brestanici, Martin Kink iz Zabukovja itd.

Še enkrat ponavljamo: naročilnico za vas, vaše znanice in prijatelje, za sina ali fanta, ki je pri vojaki ali za sorodnika, ki je začasno na delu v tujini, ima vaš pismoš! In ne pozabite:

do 1. maja letos bodo vsi novi naročniki prejeli DOLENJSKI LIST brezplačno!

DOLENJSKI LIST

FRANC POPIT NA BOLDRAŽU — Po ogledu obnovljenih vinogradov na Boldražu je Franca Popita in njegovo spremstvo sprejel vinogradnik Mavretič, ki je postregel obiskovalce po belokranjskih občinah. (Foto: Janez Pezelj)

Kmet mora čutiti z zadrugo

Predsednik CK ZKS Franca Popit je v ponedeljek obiskal Metliko in se pogovarjal s kmetijskimi proizvajalci, predstavniki kmetijske zadruge ter s komunisti iz Beti in Kometa — Gostje obiskali obnovljene vinograde na Boldražu

Minuli ponedeljek je metliško občino obiskal predsednik CK ZK Slovenije Franca Popit, spremljali pa so ga predsednik slovenske zadrugne zveze Andrej Petelin, predsednik komisije za ekonomska, politična in mednarodna vprašanja pri CK ZKS Rado Močivnik, sekretar medobčinskega sveta ZKS za Dolenjsko Ljuzje Šterk, sekretar OK ZKS Metlika Jože Mozetič in drugi.

Tov. Popit je s spremstvom obiskal nove prostore metliške kmetijske zadruge. V dvurnem pogovoru so tovariša Popita seznanili z delom zadruge direktor inž. Janez Gačnik in kmetje kooperantje. Kmetijska zadruga je usmerjena predvsem v proizvodnjo grozdja, mleka in mesa, vse močnejše pa je razvito kooperacijsko sodelovanje s kmeti, ki je pravi vzor predvsem na področju vinogradništva.

Veliko besed so na pogovoru namenili samoupravnim odnosom v zadrugi in odnosom med zadrugo in kmeti kooperanti. Predsednik CK je povedal, da bi se morala zadruga čimprej oblikovati po tozdih, ko pa je spregovoril o odnosih med zadrugo in kooperanti je poudaril, da je zadnji čas, da kmetje spoznajo, da je zadruga njihova. Vodstvo in vsi za-

posleni v zadrugi morajo ustvariti tako vzdušje, da bo vsak kmet čutil zadrugine težave kot svoje.

Po pogovoru so gostje odšli na Boldraž, kjer so pred kratkim obno-

Pol zaslužka za ceste

Povprečno toliko naj bi v obrokih prispeval zaposleni Slovenec — Torkov posvet v Novem mestu

Vpis ljudskega posojila za ceste je malone tako pomembna in zahtevna naloga kot volitve. Poti nazaj ni, prizadevati se je treba z vsemi močmi, da bo uspela, saj so se vse slovenske občine odločile za uresničitev širšega programa moderniziranja slovenskih cest. Tako je bilo med drugim rečeno na regijskem posvetovanju, ki ga je 20. aprila sklical medobčinski svet SZDL za Dolenjsko in na katerem so sodelovali tudi predstavniki posavskih občin.

Kot je že znano — o tem pišemo danes tudi v uvodniku — se vpisovanje ljudskega posojila začne 1. maja in bo trajalo šest mesecev, rok vplačevanja pa bo trajal še dve leti po končanem vpisovanju. Predvide-

no je, da bi vsak v družbenem sektorju zaposleni Slovenec prispeval v povprečju približno pol mesečnega osebnega dohodka, kar bi skupno nanosilo 900 milijonov dinarjev. Za posamezne občine je narejen razdelilnik, po katerem naj bi na primer novomeška občina zbrala 27 milijonov. Presežek določene vsote bodo občine lahko same uporabile za izboljšanje svojih cest. Vračanje posojenega denarja se bo začelo s 1. julijem 1979, denar bo vrnjen v petih enakomernih obrokih, obračunane pa bodo 10-odstotne obresti.

Na posvetovanju so se tudi dogovorili za potek akcije v občinah širše Dolenjske in poudarili, da se je bodo lotili zagreto in odločno.

M. L.

Dobrodošli!

Franca Šetinc v nedeljo
govornik v Brestanici

V Krškem in Brestanici je že vse nared za jutrišnji dan, ko bodo pričeli prihajati udeleženci sedmega srečanja slovenskih pionirjev, likovnikov in zgodovinarjev, da bi na temo „Naši izgnanci“ delovno obujali spomine na delček bližnje preteklosti, s tem pa posredno tudi na izročila in tradicije narodnoosvobodilnega boja.

Srečanje bo trajalo dva dni. Zaključna prireditev bo v nedeljo v brestaniškem gradu. Ob pol devetih dopoldne bodo tam odprli razstavo likovnih, literarnih in drugih del o izgnancih in podelili priznanja najboljšim mladim ustvarjalcem. Uro pozneje je napovedana osrednja občinska proslava v počastitev dneva ustanovitve OF in delavskega praznika, na kateri bo spregovoril sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Franca Šetinc.

Z. Š.

Zelene vezi bratstva

Spominski park obdaja šolo v Brežicah

Pusta, neurejena okolica pred petimi leti zgrajene osnovne šole v Brežicah bo letos končno ozelenela. V cvetju in zelenju, ki so ga v soboto za uvod v republiško hortikulturno razstavo pod nazivom „Brežiška pomlad“ zasadili domačini in gostje iz drugih republik, se bodo učenci in učitelji bolje počutili.

Hvaležni so vsem tistim, ki so jim pomagali in se vključili v akcijo. Domačin solarjem so se pridružili taborniki iz Velenja, iz Ljubljane, mladi člani Hortikulturnega društva iz Kidričevega, gorani iz Srbije in Bosne, prijatelji gozdov iz Makedonije in slušatelji beogradske vojne akademije. Blizu 300 mladih in njihovih vodij je družno zasajalo spominski park ob šoli.

Udeležence sobotne akcije so

SREČNO NA JESENICAH!

Na področnem medobčinskem tekmovanju „Kaj veš o prometu“ 10. aprila v Črnomlju je prvo mesto v nižji skupini med dolenskim občinama osvojil Tomaž Urh iz OS Mirana Jarca iz Črnomlja; drugi je bil Bojan Kos iz Trebnjega, na 3. in 4. mesto pa sta se uvrstila Štefan Mitrovič in Tomaž Zajc iz Novega mesta. Pri višji skupini je med dolenskim občinama zmagal Srečko Janjoš, druga je bila Tatjana Rožič (oba iz Črnomlja), tretje mesto je zasedel Boštjan Sivak iz Novega mesta, četrto pa Jože Gregorčič iz Trebnjega. Tako bodo na republiškem tekmovanju 24. in 25. aprila na Jesenicah nastopili: Tomaž Urh, Bojan Kos, Srečko Janjoš in Tatjana Rožič.

BREŽICE: PROSLAVA OF

V soboto, 24. aprila, ob 20. uri bo v domu JLA osrednja občinska proslava v počastitev 27. aprila in 1. maja. V kulturnem programu bodo nastopili igralci Mestnega gledališča ljubljanskega s Cankarjevim recitalom in združena pevka zbora Artiče — Globoko. Na prireditvi bodo podelili 7 priznanj OF in 22 srebrnih znakov Zveze sindikatov.

Prva drevesca na goli ledini. Pri zasajanju spominskega parka pri osnovni šoli bratov Ribarjev v Brežicah so mladim pomagali tudi njihovi vodje. (Foto: Jožica Teppey)

Rudnik Kanižarica ni odpisan

Najkasneje septembra bodo začeli sanirati jamo in črpati vodo — Raziskovalna vrtina do konca maja — Vsi imajo delo — „Ni vrag, da ne bomo prišli do premoga!“

Izvršni svet skupščine SR Slovenije je na seji v četrtek, 15. aprila, sprejel predlog ukrepov za sanacijo rudnika Kanižarica. Investicijski program za prvo fazo sanacije mora biti nared do konca prihodnjega meseca, dela za ponovno usposobitev tega za črnomljsko občino in vso Slovenijo zelo pomembnega rudnika pa se bodo začela brž ko bodo narejeni načrti, se pravi avgusta ali najkasneje septembra.

V prvi fazi sanacije bodo strokovnjaki poiskali mesto vdora in ga po posebnem postopku s površine injicirali, potem bo na vrsti črpanje vode. V torek, 20. aprila, je ekipa ljubljanskega geološkega zavoda začela dela za raziskovalno vrtino, da bodo tako prišli do geoloških in drugih podatkov, na podlagi katerih bodo začeli odpirati novo čelo. Raz-

iskovalna vrtina mora biti izvrtana do konca maja, ko bodo prišli madžarski strokovnjaki, ki bodo opravili raziskovalna dela.

V komisiji, ki si je pred kratkim na Madžarskem ogledala nekaj rudnikov, med njimi tudi enega, ki ga je zalila voda in kjer je bil vdor precej večji kot v Kanižarici, je bil tudi direktor kanižarskega rudnika inž. To-

Posojilo — pred vrati

Javno posojilo za slovenske ceste postaja resničnost: vpisovanje se bo začelo prvega maja, končano pa bo zadnjega oktobra. Če bo uresničeno geslo, naj bi vsak zaposleni v SRS vplačal vsaj polovico mesečnega osebnega dohodka in bi v družino vpisovalcev prišli tudi kmetje, obrtniki, osebe svobodnih poklicev in upokojenci, bo akcija dala 900 milijonov dinarjev. Prav tolikšno vsoto iz posojila so predvideli tudi pri republiški skupnosti za ceste, saj je od tako zbranega denarja odvisno, če bo v Sloveniji uresničen srednjeročni cestni načrt za obdobje 1976 — 1980.

Kakšna dela so torej predvidena v naslednjih petih letih? Iz letos sprejetega srednjeročnega načrta za vzdrževanje in graditve magistralnih in regionalnih cest — načrta se je oprjelo tudi ime zelena knjiga — je razvidno, da bi v Sloveniji v tem času postorili naslednje: posodobili 728 km makadamskih cest, okrepili z asfaltom 601 km že moderniziranih cest, 216 km cest bi prenovili, 117 km, od tega 36 km avto cest, pa na novo zgradili. K temu je treba prišteti še 22 mostov, ki naj bi zrasli do leta 1980, ter vrsto novih podpornih zidov, občestnih počivališč, zavarovanih železniških prehodov itd., številne črne točke (za promet nevarna mesta) pa bi odpravili. V zeleni knjigi so te zadeve podrobno razčlenjene, prav tako je iz nje razvidno, kaj bo novega na območju novomeškega cestnega podjetja.

Izračuni kažejo, da bo možno vsa ta dela opraviti, če bo na voljo 10,8 milijarde dinarjev. Ker dosedanjí finančni viri, pretežno zakonskega značaja, takšne vsote nikakor ne morejo zagotoviti, je bil eden od izhodov uvedba solidarnostnega posojila. Tu je treba poudariti, da razpis tega posojila ni zgolj akcija republiške skupnosti za ceste, ampak gre slej ko prej za vseslovensko odločitev.

Od načel, ki jih uveljavljajo ob posojilu, velja posebej opozoriti na tisto, ki govori o usodi morebitnih presežkov vplačanih posojil nad skupaj razpisanim zneskom 900 milijonov dinarjev. Rečeno je, da gre presežek občini, na območju katere se ustvari. Ob hudih potrebah je to prav gotovo tudi za Dolenjce, Posavce in Belokranjce vabljivo jabolko, zato si bodo tu prizadevali „določene“ vsote ne le doseči, ampak preseči.

I. ZORAN

ZABAVNA GLASBA V NOvem MESTU IN ČRNOMLJU

V novomeškem domu JLA bo v ponedeljek, 26. aprila, ob 20. uri koncert zabavnoglasbenih melodij, na katerem bosta ob spremljavi Opatijskih suvenirjev peli znani pevki Radojka Šverko in Zdenka Vučković. Enaka prireditev bo naslednji dan, v torek, ob 20. uri tudi v Črnomlju.

mislav Plečko. Na Madžarskem je več rudnikov, ki jih je prizadela po-

(nadaljevanje na 4. strani)

V drugi polovici tedna bo hladneje — s povečano oblačnostjo, v popoldanskem času pa bodo krajevne plohe.

tedenski mozaik

Povezovanje je nuja

Ni posebnost našega gospodarstva, povezovanje je nujen proces, ki se ga zaveda svet

Osnutek zakona o združenem delu, ki je v javni razpravi, je nedvomno akt, ki pomeni prelomni trenutek našega časa. Z njim nikakor ne gradimo le novih produkcijskih odnosov, kot nekateri razlagajo, temveč razvijamo socialistične samoupravne odnose, kar ni ničesar novega. Novo je predvsem to, da smo vse doslej skušali zagotavljati nekakšno sožitje med tistim, kar pomeni samoupravljanje, in ostanki starega, kar je delno še zadrževalo odtujevanje sredstev in odločanja od delavcev.

Pri vsem tem pa je predvsem bistvena zavestna pripadnost vsakogar med nami do združenega dela. Končno tudi osnutek zakona jasno opredeljuje, da ne more nihče z ustavo in zakoni pridobljenih pravic izkoriščati tako, da bi prizadel kogarkoli drugega v združenem delu, ki ima enake pravice. In prav na tej podlagi moramo jasno opredeliti tudi naš odnos do družbene lastnine, na kar tako radi pozabljamo. Družbena lastnina je namreč last združenega dela, posebej, kot nekateri radi ne le poudarjajo, temveč se tudi tako obnašajo.

Vsa družbena prizadevanja so zlasti na področju gospodarstva ne le usmerjena k številnim gospodarskim nalogam, temveč hkrati s tem, ko si moramo prizadevati za stabilizacijo, usmeritev izvoza, omejitev uvoza, za varčevanje in dvig produktivnosti, tudi skladna z družbenimi hotenji. Prav zato je resnično nujno, da povežemo za zdaj vse preveč razdrobljena produkcijska sredstva in zagotavljamo kar največjo racionalnost. In prav pri tem je še posebej pomembno vprašanje integracij in povezav. Vsakomur mora biti jasno, da povezovanja še zdaleč niso naša jugoslovanska ali celo slovenska domislica, temveč proces, katerega pomena se zaveda ves svet. In očitno je, da posamezni ali skupine pri nas tega nočejo priznavati.

Nihče si ne sme zapirati oči pred dejstvom, da so bile pri nekaterih integracijskih procesih slabosti in težave, zlasti tam, kjer so integracije sprejeli kot formalnost ali celo političen pritisk. Toda povsod, kjer so se nalog resno lotili in se pogovorili o vsem, predvsem pa o takojimenovanih „vročih“ temah,

RAMALAH – Tukaj so se spopadli arabski demonstranti z izraelsko policijo in vojaškimi enotami, ko so terjali umik izraelskih zasedbenih enot z zasedenega zahodnega brega reke Jordan. To je samo eden v vrsti spopadov na tem področju, kjer Arabci vse glasneje in odločneje izražajo svoje nezadovoljstvo in protest zaradi izraelske zasedbe arabskih ozemelj. Na sliki: izraelske varnostne sile nastopajo proti arabskim demonstrantom. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

Libanon bo morda prihodnji teden začel z novim predsednikom in novim upanjem, da se bo prelitvanje krvi, ki traja že leto dni in je terjalo okrog 20.000 življenj ter milijarde dolarjev škode – vendarle ustavilo.

Visoki vojaški komiteji, sestavljeni iz predstavnikov libanonske vojske (tako tistega dela, ki je naklonjen kristjanom, kot onega, ki simpatizira z Arabci), Palestincev, Sircev in obeh političnih skupin (se pravi desnice in leve) je v načelu privolil v „oboroženega“ v „pravo“, kar naj bi bil naposled vendarle uvod v resničen mir in začetek obnove Libanona.

V tem trenutku so to sicer še vedno le bolj ali manj dobre želje, saj je podobnih poskusov bilo nekaj že tudi v preteklosti, toda dobre želje, ki za razliko od prejšnjih topot vsaj počivajo na nekaterih ugodnih znamenjih.

Predvsem je videti, da sta se obe strani, levičarska in desničarska fronta, naveličali nenehnih pobojev in spoznali, da je prišel Libanon skoraj na konec poti, da preprosto ni mogoče več tako nadaljevati. To je eden razlog za optimizem, drugi pa je, da je prišla libanonska kriza do tiste točke, ko bi se prav lahko razširila prek meja in zajela širše področje Bližnjega vzhoda.

Sirija (za katero še vedno ni povsem jasno ali so njene čete prišle v Libanon ali ne) je namreč dala vedeti, da ne more ostati ob strani, če bi razvoj libanonske krize prešel točko vrelišča.

Tačas pa še vedno ni jasno, kdo bo naslednji libanonski predsednik potem, ko je parlament odstavil dosedanega in opravlja sedaj posle šefa države premier Karame.

MINIC KONČUJE OBISK

Zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić končuje obisk v Aziji, saj je prispel že v Kuvajt, potem, ko je pred tem imel pogovore v Iranu, Indiji in Afganistanu.

Njegovi pogovori z gostitelji so bili izredno konkreten prispevek k pripravam na konferenco šefov držav in vlad neuvrčenih držav v Colombu, razen tega pa so zajeli tudi pregled mednarodnega položaja in medsebojne odnose.

Glede slednjega velja opozoriti tudi na konkretne ekonomske razgovore in načelna soglasja o nadaljnjem razvoju gospodarskih in drugih stikov med Jugoslavijo in deželami, ki jih je obiskal zvezni sekretar za zunanje zadeve med svojo sedanjostno turnejo po Aziji.

POPIS

Avstrijski kancler dr. Bruno Kreisky je znova zatrdil, da bodo v Avstriji najprej poskrbeli za razvoj manjšin, šele potem pa se odločili za popis posebne vrste.

Kancler je izjavil, da bi lahko spremenjeni zakon o popisu in zakon o narodnostnih manjšinah sprejeli še pred poletjem, jeseni pa potem izpeljali števil-

DRAMA PRED RAZPLETOM?

ne zadeve, ki bi manjšinam omogočile hitrejši razvoj.

Pri tem je izrecno poudaril, da razvoj manjšin in poseben popis ne bosta povezana med seboj.

Kot je znano nasprotujejo koroški Slovenci slehernemu popisu posebne vrste kar upravičeno menijo, da bodo s tem prizadeti njihovi življenjski interesi.

TELEGRAMI

BONN – Zunanji minister ZRN Dietrich Genscher je v intervjuju izjavil, da bo njegova država, ko bo v začetku prihodnjega leta postala članica varnostnega sveta, zagovarjala boj za neodvisnost in pravico do samoodločitve narodov tretjega sveta.

KAIRO – Iz Kaira je odpotoval ameriški republikanski senator Jakob Javits, ki je bil v Egiptu na tridnevni uradni obiski. Sprejeli so ga predsednik Sadat in drugi visoki državni funkcionarji.

CIUDAD MEXICO – Stališča neuvrčenih in držav v razvoju so edina formula, ki lahko zagotovi mir v današnjem svetu. To je po prihodu v mehiško glavno mesto izjavil Peko Dapčević, podpredsednik skupščine SFRJ, ki bo tukaj vodil jugoslovansko delegacijo na pomladnem zasedanju medparlamentarne unije.

NEW YORK – Stalni predstavnik Sovjetske zveze v Združenih narodih Jakob Malik je izročil generalnemu sekretarju Kurtu Waldheimu noto, ki je povezana s sklenitvijo sporazuma o popolni in splošni prepovedi poskusov z jedrskimi orožjem. Sovjetsko predstavništvo je predlagalo naj bi noto vključili med dokumente, o katerih bodo razpravljali na 31. zasedanju generalne skupščine ZN.

SALISBURY – Južnorodezijske oblasti so zaprle glavno cesto, ki pelje iz mesta Fort Victoria v Južno Afriko. Režim forte manjšine je bil to prisiljen storiti zategadelj, ker se je na območju ob cesti povečala dejavnost borcev Zimbabve. Tako zdaj ni nobenega civilnega prometa med mestom Nuancei in južnoafriško mejo.

TELEGRAMI

NEW YORK – Ameriška mornarica in centralna obveščevalna služba sta poskušali tako izuriti delnice, da bi jih lahko, opremljene z napravami za merjenje radioaktivnosti, poslali v havansko lukso in na ta način zbrali podatke o sovjetskih ladjah na jedrski pogon.

PARIZ – Vse kaže, da je ta teden pričakovati nove nemire na univerzah v Franciji, kjer so študentje demonstrirali že prejšnji teden. Novi „dnevi akcije“ so napovedani za 21., 22. in 23. aprila, za petek pa pripravljajo „nacionalni zborovalni dan“ v Parizu.

IZ ZADNJEGA PAVLIHE

IZ GOSPODARSKIH LIVAD

M. ZVONJO ZVONČKI BIM, BAM, BOM,

JANEZ KOROŠEC

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Minulo soboto je bila v Beogradu tretja seja centralnega komiteja ZKJ, ki je dala poseben poudarek idejnopolitičnim vprašanjem samoupravnega združevanja dela in sredstev ter nalogam ZK v zvezi s tem. Konkretno: v obravnavi je bil sedanji osnutek zakona o združenem delu ter vsebinski pomen te tako imenovane „male ustave“ (kot je ta izredno pomembni sistemski zakon že opisno označen v dosedanjih razpravah), ki prihaja sedaj, kot smo že pisali, v najširšo razpravo.

Referat o idejnopolitičnih vprašanjih združevanja dela in sredstev je na seji centralnega komiteja podal član predsedstva CK ZKJ Roman Albreht – ki je med drugim poudaril, da je družbenoekonomska preobrazba, ki jo uresničujemo sedaj z zakonom o združenem delu, po svoji vsebini nov, globok in odločilen, revolucionarni ukrep. S tem ukrepom odstranjujemo družbenoekonomske in institucionalne osnove, na kateri je doslej temeljilo upravljanje v imenu delavcev. To tako uresničujemo, da odstranjeno osnovo zamenjamo z novo – ki ustreza socialističnim samoupravnim odnosom, na katerih lahko gradimo sistem samoupravnega socialističnega dela, ki mora delavcem omogočiti resnično razpolaganje s celotno družbeno reprodukcijo.

Po besedah Romana Albrehta je ključni člen organiziranja delavcev v združenem delu uresničevanje „družbenoekonomskega združevanja sredstev“ oziroma pogojev in rezultatov dela z delavci v združenem delu – s tem da delavci z njimi organizirajo združeno delo, z njimi upravljajo in torej resnično razpolagajo. To pa je hkrati prvi pogoj za to, da bo delavec v združenem delu obvladoval celotno družbeno reprodukcijo (ter v njej aktivno sodeloval in odločal), da bo uspešno obvladoval družbenoekonomsko

protislovja, ki se pojavljajo v živem družbenoekonomskem razvoju.

Naša nova ustava – je še dejal Roman Albreht – je vsekakor prinesla novo kvaliteto v naš samoupravni socialistični razvoj. Njena določila pa sedaj poglobljamo in jih razvijamo v novem osnutku zakona o združenem delu. Bistvo novega zakona je v tem, da je izhodišče celotne družbene reprodukcije delavec v združenem delu kot nosilec te reprodukcije. Naša ustava ureditev ne pozna več niti ene oblike upravljanja, ki bi bila

delavcu odtujena – in ne samo to: vsaka oblika upravljanja, ki bi bila odtujena od združenega dela, velja za izrecno protiustavno. Tudi zavoljo tega je pomen novega zakona o združenem delu izreden.

Ta pomen novega zakona – naj ob tem zapišemo – je pred dnevi (minujo sredo) posebej poudaril tudi sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc, ko je govoril s političnim aktivom v Vršču. Kdor ne sprejme tega zakona, je tedaj pribil Stane Dolanc (ki je razčlenjeval načela o združenem delu), pomeni, da ne sprejema usmeritve ZKJ – v partiji pa ne more ostati nihče, ki se ne obnaša tako, pa naj je to predsednik, direktor, sekretar ali kdo drugi.

Na tokratni seji je CK ZKJ sprejel obsežne sklepe o nalogah za nadaljnji razvoj socialističnih samoupravnih odosov v združenem delu. Osnutek novega zakona je bil odobren – in centralni komite je v svojih sklepih poudaril, da je treba razpravo o tem novem zakonu nujno organizirati kot kompleksno družbenopolitično akcijo ob polni angažiranosti vseh delavcev in delovnih ljudi v združenem delu.

Prejšnji teden so pristojni odbori zveznega zbora skupščine SFRJ temeljito obravnavali osnutek drugega dela družbenega razvojnega načrta do leta 1980. Ocenili so, da je ta osnutek sedaj v celoti sprejemljiv – čeravno so bile še posamične pripombe, da je v posameznostih osnutek le še premalo konkreten.

Najnovejša poročila o tekočih gospodarskih gibanjih ter o celotni podobi teh gibanj za začetek letošnjega leta so – navzlic nekaterim dosedanjim ocenam in pričakovanjem – kar ugodna. Konec prejšnjega tedna je ZIS obravnaval oceno teh gibanj za začetek letošnjega leta in rečeno je bilo, da so bili doseženi rezultati nadvse razveseljivi. Samo nekaj podrobnosti: stopnja inflacije se je ob koncu prvega trimesečja letos zmanjšala na 11,9 odstotka (kar ne presega bistveno te stopnje iz drugih dežel OECD), nadalje – naš izvoz se je v tem obdobju povečal za 8 %, uvoz pa za prav toliko zmanjšal kot v prvih treh mesecih lani, pa še: bistveno se je zmanjšal poprejšnji trgovinski deficit, skupna devizna bilanca pa je sedaj pozitivna.

Ob tem še podatki za našo republiko: v minulem mesecu je naša industrija proizvajala živahneje kot poprej – njena proizvodnja je bila za 7,8 % večja kot februarja. In še gibanja cen: v marcu so se cene v primerjavi s februarjskimi zvišale v povprečju za 0,5 % (kar kaže na nadaljnje umirjanje), najbolj pa se je podražila hrana (za 0,8 %), nadalje stanarine (0,5 %) itd.

Začelo se je delo v vinogradih. Sončna pobočja na Bizeljskem, na Pišeckem, na Sremiču in na Gorjancih so oživila. Tu vežejo, tam kopljejo, drugod spet kolijo. Ponekod jim konjska vprega nadomesti veliko delovnih rok, na primer v temle vinogradu na Libni. (Foto: J. Teppey)

DOMAČA ŽGANJEKUHA — Peter Radovan iz Gor. Brezovice pri Šentjerneju velja za pravega mojstra pri kuhanju slivovke ali domačega žganja. Tokrat je za znanca delal žganje iz vinskih tropin. To je sicer manjvredno žganje, pravijo pa, da Radovanu tudi to uspe. (Foto: Bačer)

PIKIRANJE IGLAVCEV — Čeprav je stavbišče nove mokronoške osnovne šole vzelo gozdarjem v tamkajšnji drevesnici nad pol hektara površin, so minuli teden še vseeno strojno pikirali sadike iglavcev. Pravijo, da ima bodočnost tudi nasad v načrtih v Četezah na Trebeljanskem.

16. aprila je kurirčkova pošta prispela v Šentjerneju, kjer so jo pred osnovno šolo navdušeno sprejeli. Šentjernejski kurirčki pa niso počakali konca kulturnega programa, saj so morali prehiteti, da so v Prekopi o pravem času predali torbo pionirjem iz krške občine. (Foto: P. Miklič)

KOLIKO ZA STANOVANJE

V tozdu Donit v Sodražici, kjer so lani zvišali stanovanjski prispevek na 9 odstotkov, so namenili za družbeno gradnjo stanovanj 500.000 din; sedmim delavcem, ki gradijo zasebne hiše ali pa jih obnavljajo, je delavski svet odobril 250.000 din posojila.

SPET SEJEM NA VESELI GORI

Krajevna skupnost Šentrupert va bi kmetovalce in druge občane na drugi sejmi na letošnjem letu na Veseli gori. Sejem bo v torek, 27. aprila. Dobrodošli so rejci in prodajalci goveje živine, konj, kramarskega blaga, izdelkov domače obrti in kovaštva ter seveda kupci.

Sejmišča

NOVO MESTO: Sejem je bil živahniji kot nekajkrat prej, cene pa bistveno nespremenjene. Rejci so pripeljali 334 do tri mesece starih pujskov in 45 starejših. Prodali so jih skupno 333; mlajši so stali od 600 do 840 din, starejši pa od 850 do 950 din.

BREŽICE: V soboto je bilo na prodaj 533 prašičev, od tega le 21 starih nad tri mesece. Lastnika je menjalo 459 živali, pujski so stali od 33 do 34 din, nad tri mesece stari prašiči pa od 19 do 20 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Uspešen nov herbicid - lasso

Enoletni travni pleveli muhič, srakonoga, kostreba, divje proso idr. postajajo v zadnjih letih vse resnejši problem v okopavinah — predvsem v koruzi. Hitro se širijo zaradi večletne uporabe triazinskih herbicidov — gesaprima. Širitev teh plevelov pa omogoča tudi povečano pridelovanje okopavin na račun žit. Okopavine zaradi počasne rasti v začetku vegetacije omogočajo razvoj travnih plevelov, medtem ko se v žitih zaradi gostega posevka ne morejo razviti. Ugodne možnosti za širitev teh plevelov daje tudi večkratna zaporedna setev koruze.

Pri zatiranju enoletnih travnih plevelov s triazinskimi pripravki ne dosežemo zadovoljivih rezultatov. Uspešno pa jih zatiramo s pri nas novim herbicidom LASSO. Lasso je tekoč herbicid, ki uničuje v koruzi vse enoletne trave in nekatere širokolistne plevela, kot škir, laboda, divji sirek, gorčica idr., kadar vzkalijo iz semena. Vendar je delovanje lassa na širokolistne plevela slabše, zato ga moramo kombinirati z gesaprimom oz. atrapinom. Poškropljene površine ostanejo čiste do obiranja koruze, kar omogoča večji pridelek za 10–20 q/ha.

Lasso deluje izključno prek hipokotila in korenin, zato moramo v kombinaciji z gesaprimom škropiti pred vznikom plevela, najkasneje pa, ko razvijejo pleveli 2 lista. Lasso deluje 8–10 tednov, kasneje pa visoka rast koruze preprečuje razvoj plevelov. Koruza ga izredno dobro prenaša.

Na zemljiščih z malo humusa uporabljamo 1,5–2,5 kg gesaprima oz. atrapina in 3–4 l lassa. Škropivo pripravimo tako, da najprej raztopimo gesaprim in ga vlijemo v škropilnico, nato vlijemo lasso in dolijemo vodo ter dobro premešamo. Na zemljiščih, ki vsebujejo 4–5% humusa, moramo uporabiti 4–5 l lassa. Delovanje je boljše na zemljiščih, kjer je bila s predsetveno pripravo dosežena drobnozrna struktura zemlje. Po škropljenju je potrebno izvršiti medvrstno kultiviranje samo na zemljiščih, ki se zaskorijo, vendar ne globlje kot 5 cm.

Uporaba lassa je priporočljiva na zemljiščih, kjer z uporabo tudi večjih količin gesaprima (do 10 kg/ha) ne dosežemo zadovoljivih rezultatov, ker so se razvili muhiči. Lasso je sicer dvakrat dražji kot gesaprim, vendar stroški v kombinaciji z gesaprimom v priporočenih količinah ne presežejo stroškov za velike odmerke gesaprima.

JOŽE STARIČ, kmet. inž.

Skrb za človeka je tudi promet

Kar 13 odstotkov vseh lanskih prometnih nesreč v Sloveniji (bilo jih je 34.107) se je zgodilo na poti z dela ali v službo. Približno polovica vseh zaposlenih udeležencev pri teh nesrečah je umrla za posledicami. Ta podatek je bil med drugim povod, da so se tudi slovenski sindikati vključili v akcijo za večjo varnost v cestnem prometu.

Še spomin na letošnji marec

Vsekakor bo potrebno resneje organizirati notranjo kontrolo v OZD, ki se ukvarjajo s prevozom ljudi in blaga. Nesporno je namreč ugotovljeno, da telesne in duševne sposobnosti voznikov motornih vozil in tehnično brezhibnost vozil v prometu ugotavljajo in stalno nadzorujejo le v večjih prevoznih pod-

jetjih. Okrog polovica delovnih organizacij, ki opravljajo prevoze za lastne potrebe, pa nadzora nima ali pa je ta površen in neučinkovit. Obstaja bolj na papirju, toliko da je.

Posledica vsega tega je, da na cestah srečujemo tovornjake, kombije in avtobuse pa osebna vozila na službenih vožnjah, pri katerih bi strokovni pregled našel vrsto pomanjkljivosti. Prav tako je dvomljiva sposobnost voznikov. Nič čudnega torej ni, da so pri kontroli prometa v preteklem letu zasačili na cestah 4.212 tehnično precej pomanjkljivih vozil. Koliko pa jih je ušlo kontrolam na cesti? Najbrž vsaj še enkrat več.

Sindikalne organizacije, katerim je poverjena skrb za delovnega človeka, naj torej poskrbe, da se v njihovem kolektivnem tako stvari ne bodo dogajale. Sindikat bi moral večkrat analizirati stanje prometne varnosti in vztrajati, da se napake odpravijo. Prometna varnost, vzgoja in preventiva bi morali narediti velik korak naprej v podružbljanju v okviru splošne družbene samozaščite.

Prav nič napak tudi ne bi bilo, če bi sindikat kdaj poklical v kolektiv strokovno kontrolo. Ne samo za avtobuse in tovorna vozila, tudi za vozila, s katerimi se zaposleni vozijo v službo. Verjetno bi se sicer zamerali temu in onemu, pri katerem bi našli napake, lahko pa bi marsikomu prav s tem rešili življenje ali pa pripomogli, da bi se izognil nesreči.

R. BACER

Zelene tablice

Število traktorjev na slovenskih kmetijah se je po podatkih Kmetijskega inštituta lani povečalo za nadaljnjih 3.760 in doseglo visoko število — 29.066. Vsaj toliko ljudi — tako lahko rečemo — se zato ta čas zanima, kaj je z zakonskimi predpisi o registraciji in uporabi traktorjev v javnem cestnem prometu. Njihovo vprašanje je bilo te dni tudi na seji republiške skupščine, dan pa je bil naslednji odgovor.

Trenutno še ni izdan podzakonski predpis, ki bi natančno določal postopek pri evidentiranju kmetijskih traktorjev in traktorskih priklopnikov. Zakon o temeljnih varnostnih cestnega prometa je namreč izločil kmetijske traktorje iz kategorije motornih vozil in prepustil drugemu predpisu način njihove registracije.

Ker je predvideno, da bodo traktorji nosili zelene tablice, kar poznamo tudi iz nekaterih zahodnoevropskih dežel, ne pa belih, in ker predpisa o tem še ni, je naročeno občinskimi organom, naj začasno izdajajo

vanju s posavskim Veterinarskim zavodom kmet Tratar. To bi bil lahko že konec zgodbe in tudi gospodarske škode rejcev s tega območja. Toda primer je poučen zaradi nečesa drugega.

Z žigom tržiške krajevne skupnosti je bilo na naslov posavskega Veterinarskega zavoda poslano pismo, ki je po odgovoru direktorja zavoda dipl. vet. Miroslava Mikelnja izšlo sodu dno in dalo povod za oster odgovor, ki ni romal le nazaj v Trzin, temveč tudi na komite občinske konference ZK, občinsko konferenco SZDL in občinski izvršni svet v Sevnici. Prevelika občutljivost? Morda, vendar ne samo to.

Veterinarji so se na kraju svojega odgovora obregli še na račun tipkarskega skrata v pismu iz Trzišča. V odgovoru je pisalo „veterbarski“, namesto veterinarski zavod. Nerodnost, ki običajno ne bi smela biti deležna tolikšne pozornosti. V tem primeru pa je vredno obsodbe drugo: zakaj se je kmetijski inšpektor, ki je narekaval pismo, kot je povedal tajnik KS, skrival za ramena krajevne skupnosti, ki resnično ni bila zadovoljna s stanjem, ko pa ima za to kot inšpektor na voljo drugačno orožje? Nekaj časa smo v občini namreč že pričali takemu raziščevanju stvari. Na sestanku komunistov in kmetijskih strokovnjakov v kmetijskem kombinatu po problemški konferenci SZDL o kmetijstvu je bilo sprejeto soglasje o dogovarjanju in sodelovanju med vsemi. Zakaj se spet ribari v kalnem?

A. ŽELEZNIK

„Katrc“ za Evropo

Od vsega, kar se je dogajalo in kar je bilo mogoče videti na pred dnevi zaprtem beograjskem avtomobilskem sejmu, je bržkone najpomembnejša novica, da so se avtomobilski proizvajalci le dogovorili, da bodo začeli sestavljati samoupravni sporazum o usklajevanju razvoja avtomobilske industrije. Sicer pa je bilo mogoče videti in zvedeti le stvari, o katerih čivkajo že vrabci: cene avtomobilom bodo poskočile, saj so poskočile tudi na tujem, pri matičnih tovarnah (kot na primer pri Fiatu, Renaultu ali VW), dobavni roki se spet vrtoglavno daljšajo in zdaj praktično ni več avtomobila, na katerega ni treba čakati vsaj nekaj mesecev...

Kajpak je zanimivo, kakšno mesto bo v usklajenem razvoju imela novomeška IMV, tovarna, ki naj bi se po svojih zmogljivostih najbolj približala Črveni zastavi. Generalni direktor Jurij Levičnik je že nekajkrat poudaril, da imajo v načrtu v letu 1980 proizvedeno 200.000 avtomobilov, od česar naj bi polovico izvozili — in večina izvoza naj bi šla na konvertibilni trg. S tem naj bi tudi v praksi uresničili geslo, da so predvsem avtomobilski tovarna, čeprav že vrsto let delavcem pod Gorjanci reže dober del kruha zlasti proizvodnja turističnih prikolic.

V Beogradu je bilo mogoče slišati že šušljanje, da naj bi tako močno povečana proizvodnja šla na račun trdnega dogovora s francoskim partnerjem. Pravijo, naj bi IMV prevzela celotno finalizacijo enega od renaultovih modelov, in namigujejo na priljubljeno „katrc“, ki ji na tujem vse ostrejšo konkurenco v lastni hiši dela petica. Pri nas so seveda majhni avtomobili močno iskani — a na odgovor, ali bo IMV res zalagala vso Evropo z modeli R-4, bo vendar treba še počakati, ker uradnega glasu tovarne o tej zadevi na sejmu ni bilo slišati.

mato

— Vem, da nimam luči, ali vi niste slišali za redukcijo električnega toka? (Karikatura: Bjelovarski list)

še papirnate (cenejše) tablice „Preizkušnja“. Četudi trenutno natančnejši predpisi še ni, morajo miličniki vseeno ukrepati, če zalotijo neregistriran oziroma neevidentiran traktor na javni cesti. Lastniki naj se tega zavedajo, če si želijo prihraniti sitnosti in denarno kazen. In še: kot piše skupščinski „Poročevalec“, je pravilnik o evidentiranju kmetijskih traktorjev že pripravljen in bo v kratkem objavljen. Kmetje se morajo z njim seznaniti.

M. L.

Več kot le škart

Kmetovalci dobrega dela tržiške krajevne skupnosti v sevniki občini so letos kar tri mesece pogrešali bika. Svojtčas sta imela plemenjake Albin Mlakar iz Telč in Ciril Tratar iz Tršćine. V torek, 13. aprila, je končno dobil lepega bika v sodelo-

credno je zapisati...

Pomlad je pregnala smog (ali smod), izgubil je iz pogovora, s strani časnikov. Toda v zavesti je ostal, zakaj povmil se bo v pozni jeseni enak, če ne še hujsi.

V miru se je treba pripravljati na vojno. Novo mesto, ki leži sicer v kotlini, na sredo ni med najbolj ogroženimi mesti. Po onesnaženju narave je razvrščeno v tretji razred in po zakonu bi morali ustanoviti samoupravno interesno skupnost za varstvo ozračja. V nevarnosti pa ni le zrak, ki ga dihamo, večja nevarnost grozi vodi, zlasti Krki, ki je postala bolj ali manj — zbirni kanal za odpadne vode. Zato v novomeški občini zaenkrat ne nameravajo ustanoviti samoupravne interesne skupnosti za varstvo ozračja, ustanovili pa so skupščinsko komisijo za varstvo okolja.

Zaorati ledino

Prič se je sestala minuli petek in ugotovila, da je treba začeti tako rekoč iz nič, zaorati ledino. Dela zares ne primanjkuje, nanj opozarjajo bele pene na Krki, neuničljive plastične vrečke na obrežnih vrbah, množica divjih odlagalšč odpadkov, poginule ribe v potoku Kobilica na Šentjernejskem polju, če hočete.

Prva naloga komisije je: inventarizirati, zbrati vse, kar je doslej ugotovljenega na tem področju v novomeški občini, da se bo vedelo, pri čem smo. Potem bodo sledile akcije, izhajajoče iz bolj razdelanega delovnega načrta. Komisija se bo odločno prizadevala uveljaviti svoja stališča, četudi nima izvršilne moči, saj je strokovno posvetovalni organ občinske skupščine. Le tako bo smiselno njeno delo in prizadevanje.

Že na prvi seji je bilo naglašeno, da je treba korenito spremeniti dosedanje prakso, ko so „višji“ beripodjetniški, interesi pregazili načela o varstvu okolja ter obšli — vsem v brk — zakone in predpise, ki so že doslej v glavnem dobro urejali ta vprašanja. Komisija se bo seve opirala tudi na javno mnenje in bo hvaležna za vse spodbude, ki bodo prišle od občanov.

M. LEGAN

PROSTA SOBOTA ZA KANIŽARICO

Izvršni odbor republiškega odbora sindikata delavcev energetike in premogovništva Slovenije je 14. aprila na razširjeni seji med drugim govoril tudi o razmerah v rudniku Kanižarica po vdoru vode.

Na seji so dali priznanje slovenskim rudnikom in podjetju „Minerva“ iz Zalca, ki so nesebično pomagali kanižarskim rudarjem v nesreči. Pomemben je tudi dogovor o solidarnostni akciji: vsi rudarji bodo aprila ali v začetku maja delali eno prosto soboto in zaslužek prispevali v solidarnostni sklad; prav tako bodo dali svoj delež delavci v elektrogospodarstvu, ki se bodo v osnovnih organizacijah sindikata dogovorili za enotno akcijo. Po dogovoru bodo zbrana sredstva rudarjev in delavcev v elektrogospodarstvu namenjena izključno za pokrivanje osebnih dohodkov in večjih razlik v osebnih dohodkih rudarjev, ki so prevzeli manj plačana dela pri urejanju komunalne in drugih dejavnosti v črnomaljski občini.

SPET: TRAKTOR GA JE POKOPAL

Na Vinjem vrhu se je 14. aprila zvečer hudo poškodovale 35-letni Janez Grandja iz Dobrave pri Škocjanu. Na traktor je hotel naložiti kamen, zato je z jekleno vrvo privezal večjo skalo in jo nameraval izriniti. Ko je vozilo pognal, je traktor dvignilo, da se je prekucnil in pod seboj pokopal nepredvidnega voznika. Prisotni so Grandjo izlekli in ga hudo poškodovane odpeljali v bolnišnico.

Priprave na pohod

V torek, 13. aprila, je bila v Brežicah razširjena seja predsedstva občinske zveze prijateljev mladine. Seje so se udeležili tudi predstavniki republiškega odbora Stane Urbančič, sekretar občinske zveze Novo mesto Vili Petelin, predstavnik garnizije Cerklje, mentorji pionirskih odredov, predstavnik za SLO Brežice.

Glavna tema sestanka je bila akcija Pohod pionirjev na osvobodeno ozemlje. Pohod se bo začel 25. aprila na gradu Brestanica, prva predaja pa bo 5. maja brežiškimi pionirjem. V nadaljevanju pohoda se bodo vrstile predaje v Novem mestu, Trebnjem, Grosupljem, Ljubljani, Ribnici, Kočevju. Pohod se bo zaključil 19. junija v vasi Fara z zborom pionirjev Jugoslavije.

Predsedstvo je izvolilo posebno komisijo za organizacijo pohoda, ki naj pripomore, da bo pohod uspešen, saj tovrstno oživljanje tradicij NOB pomeni posebno za mlade utrjevanje ljubezni do domovine, bratstva jugoslovanskih narodov in pripravljenosti braniti svobodo pred sovražniki, ki bi ogrozili mir in sožitje naših narodov. Prvi sestanek organizacijskega odbora je bil 20. aprila.

Na seji so podrobno obravnavali tudi celotni načrt poteka letošnje kurirčkove pošte.

DAMJAN VAHEN

Rudnik Kanižarica ni odpisan

(nadaljevanje s 1. strani)

dobna nesreča kot belokranjskega, pa so jih uspešno sanirali.

Kljub izredno težkemu položaju so v Kanižarici uspeli priskrbeti delo vsem delavcem: okoli 99 jih dela v Velenju, 18 v senovskem rudniku, okoli 200 ljudi pa je delo dobilo doma. Kakih 50 opravlja v domači občini razna komunalna dela, v avtomehanični delavnici jih je 19, 25 je invalidov, ki sedaj čistijo okoli rudnika, večina pa jih bo v kratkem odšla v pokoj. Pri čiščenju in popraviljanju rešene opreme v delavnicah in

bi ga radi uporabljali, je bil pri izvršnem svetu Obs Novo mesto ustanovljen iniciativni odbor, ki po spoznanju združuje interese za nakup novega računalniškega centra.

Tudi solidarnostna akcija še ni stekla tako, kot je bilo predvideno: do torka, 13. aprila, se je na posebnem računu, kamor se stekajo solidarnostna sredstva iz dolenske regije, zbralo 190.000 dinarjev. V Kanižarici upajo, da bo do konca meseca prišlo več denarja, saj večina delovnih organizacij izplačuje osebne dohodke v drugi polovici meseca.

„Strokovnjaki geološkega zavoda bodo skušali tudi ugotoviti, kakšna je akumulacija podzemne vode; sumimo, da je pod zemljo večja kaverna oziroma podzemsko jezero.“

„Do 12. maja bo vrtna zavrtina in če bo zadela mesto vdora, bodo odprtino takoj začeli injicirati. „Potem bo šlo hitro,“ optimistično napoveduje Babič. „Brž ko bomo začeli črpati vodo, bo v jami potrebnih veliko delavcev; ko pa bo voda izčrpana do kote minus 40, bomo tu začeli sanirati, začeli odpirala dela prek prelomnice južno od izvornega odpadnika. Prav tako bomo takrat lahko začeli pripravljati dela v četrtem sloju premoga, kjer je steber, ki bi ga lahko odkopali. To bo za rudnik veliko pomenilo tudi zato, ker bodo ljudje spet dobili voljo.“

Marsikateri kanižarski rudar je še le sedaj, ko ne more v jamo na vsakdanji šiht, spoznal, kaj mu to delo pomeni. Zgovoren je primer rudarja, ki se je prej vedno nekaj pritoževal, sedaj pa je predlagal: „Če ne moremo v jamo, začnimo kopat s površine, ni vrag, da ne bomo prišli do premoga!“ Ne samo zaradi koristi tudi zaradi takih delavcev je prav, da bo rudnik Kanižarica začel čim prej obratovati.

A. BARTELI

Nonstop v treh izmenah

Sele po 10.000 opravljenih računalniških urah so v tovarni KRKA uradno odprli center za avtomatsko obdelavo podatkov

19. aprila so zelo skromno in tiho odprli računalniški center v tovarni KRKA. Naložba približno 8 milijonov dinarjev je v treh letih pokazala smotnost.

Konec leta 1972 so montirali v „Krki“ računalniške naprave, že v prvem letu delovanja pa je računalnik opravil 1287 ur in jih ima do zdaj za seboj že 10.000. Računalnik dela nepretrgoma v treh izmenah. Razen programov, ki jih opravlja za lastno delovno organizacijo, delajo z njim tudi uslužbe drugim, večjim dolenskim podjetjem.

„Zdaj si brez računalnika ne bi mogli več zamisljati uspešnega dela,“ je med drugim povedal inž. Zmago Kastelic, pomočnik direktorja za organizacijo poslovanja in centra za avtomatsko obdelavo podatkov v KRKI. Računalnik nam daje vse potrebne izračune in podatke o osebnih dohodkih, proizvodnji, stanju zalog in kupih, daje podatke za analitsko službo in še vrsto drugih. V treh letih tako rekoč poizkusnega delovanja se je pokazalo, kako koristna in smotrna je bila ta naložba, hkrati pa tudi to, da je potrebno na Dolenskem razmišljati o nakupu še enega podobnega centra.

Ker je Krkin računalnik polno zaseden, je pa še vrsta interesentov, ki

bi ga radi uporabljali, je bil pri izvršnem svetu Obs Novo mesto ustanovljen iniciativni odbor, ki po spoznanju združuje interese za nakup novega računalniškega centra.

R. B.

KRKN RAČUNALNIK JE POLNO ZASEDEN – Običajno računanje je predrago in vrh vsega še počasno ter ne vedno točno, zato je za avtomatsko obdelavo podatkov med novomeškimi večjimi kolektivi vedno več zanimanja. (Foto: Ria Bačer)

O USTAVNI VLOGI SIS

V krajevnih skupnostih v črnomaljski občini imajo že nekaj časa krajevne konference SZDL, na katerih razpravljajo o osnutku statuta KS, vodijo javno razpravo o usmerjenem izobraževanju in obravnavajo uresničevanje ustavne vloge samoupravnih interesnih skupnosti. Obtem je to priprava na občinsko konferenco SZDL konec aprila, na kateri bo glavni poudarek na uresničevanju ustavne vloge SIS.

A. BARTELI

SOVJETSKI OBISK – Lesni kombinat Novoles je v četrtek, 15. aprila, obiskala tričlanska delegacija sovjetskih sindikatov lesne industrije, gozdarstva in industrije papirja. Delegacija je vodila Aleksandra Zafimova, sekretarka sindikatov, v delegaciji pa je bila tudi Nina Ivanovna, heroj dela ZSSR. Sovjetske goste je spremljal predsednik republiške konference sindikatov lesne industrije in gozdarstva Janko Goleš. Ob koncu obiska so sovjetski gostje imeli prisrčen in sproščen pogovor z delavci Novolesa. (Foto: J. Krasko)

rekli so

Stane Dolanc:

„Kdor ne sprejema tega zakona, ne sprejema linije ZK Jugoslavije“

Sprejetje in uresničevanje novega zakona o združenem delu je izredno pomembna naloga. Z njegovim uveljavljanjem v praksi bomo odpravili celo vrsto problemov, o katerih danes govorimo. Kdor ne sprejema tega zakona, ne sprejema linije ZKJ in nihče, kdor se tako vede, ne more ostati v partiji, pa naj bo predsednik, direktor, sekretar ali kdo drug. Družbeno-gospodarski odnosi, ki izvirajo iz novega zakona, ne morejo priti navzkriž z našimi prizadevanji po gospodarnosti, pri ustvarjanju temeljev za tako imenovani ekonomski optimum. Razumeti moramo našo resničnost – danes namreč še pogosto pozabljamo, da smo zapletena socialistična samoupravna skupnost. Vsaka druga oblika naše skupnosti bi se prej ali slej zamajala. Samo socialistična samoupravna skupnost enakopravnih narodov in narodnosti, samoupravna skupnost delovnih ljudi naše države lahko premaga različne interese, ki objektivno obstajajo.

(Sekretar izvršnega komiteja predsedstva ZKJ v pogovoru s političnim aktivom Vršca)

Roman Albreht:

Ne le spontana akcija delavcev

Delavci imajo potrebno družbeno moč za kljubovanje pritiskom stihije obeh vrst in za uspešno izgradnjo temeljev samoupravljanja, kadar so družbenoekonomsko in politično organizirani, te se pravi, kadar so samoupravno organizirani v združenem delu na dohodkovni osnovi, kadar so organizirani kot politična oblast, torej kot država, kadar so organizirani kot družbenopolitični dejavnik, to je v Zvezi komunistov, sindikatu, Socialistični zvezi delovnega ljudstva itd. To pomeni, da družbene preobrazbe, ki jo zdaj uresničujemo, ni mogoče izvesti samo s spontano akcijo delavcev in drugih delovnih ljudi. Lahko jo izvedemo samo tako, da bo samostojna samoupravna akcija delovnih ljudi imela trdno, organizirano družbeno oporo v organiziranem, usmerjenem in angažiranem delovanju socialističnih samoupravnih družbenih sil.

(Član predsedstva CK ZKJ v uvodnem referatu na 3. seji CK ZKJ)

dr. Jože Goričar:

Manjka le – socialistična morala

Ko smo se pravkar vprašali, ali nemara ne manjka sredstvom, ki naj izboljšajo poslovne odnose v gospodarstvu, še neka specifično naša sestavina, smo mislili na socialistično moralo. Le-te sicer ni mogoče predpisati, saj raste, tako kot sleherna druga oblika družbene zavesti, iz obstoječe družbene biti; nedvomno pa bi lahko postala pomemben integrativni dejavnik v celotni samoupravni družbi. Kakšna naj bi ta morala bila, se v nekaj stavkih seveda ne da povedati. Sicer pa – in to naj bo naše zadnje vprašanje: Kdo pa danes v tem stehnziranem, skomercializiranem in zbirokratiziranem svetu sploh še razmišlja o morali? Kvečjemu kak „abstrakten humanist“.

(Iz prispevka akademika prof. dr. Jožeta Goričarja v Ljubljanskem Dnevniku)

Alkoholizem

26

Piše: dr. JANEZ RUGELJ

JUTRANJA TELOVADBA (zjutraj doma pri odprtem oknu) vključuje vsaj naslednje vaje:

- tek na mestu (3 min.)
- razne razgibalne vaje (3 min.)
- počepi (od 20 do 100)
- sklece (od 5 – 20).

REKREACIJA V NARAVI pomeni, da gre vsa družina ob nedeljah na večurno hojo v naravo (najbolje po gorah) v športni opremi (močnejši čevlji, nahrbtnik itd.). Takšen način rekreacije pomaga, da se družinski člani spet postopoma zblizajo.

Vsak zdravljenec bo zase in za svoje družinske člane nabavil knjižico ustrezne planinske transverzale, obisk posameznih vrhov in drugih točk pa bo dokazal z odtisnjanimi žigi. Vsak zdravljenec se mora naročiti na Planinski vestnik.

19. Zdravljenci se obvezujejo, da bodo spet redno brali časopise, skrbeli za svoje poklicno izobraževanje in kulturno bogatenje, pač v skladu s svojim poklicem in izobrazbo.

Vsak zdravljenec (prav tako sodelujoči svojec) bo prebral naslednje knjige:

I. Iz leposlovja, ki obravnava alkoholizem, vsaj dve izmed naslednjih knjig:

1. Jack London: Kraj Alkohol (obvezno)
 2. Fran Milčinski: Ptiki brez gnezda
 3. John Knittel: Via Mala
 - II. Vsaj dve knjigi od naslednjih književnih del:
 1. Prežihov Voranc: Jamnica
 2. F.M. Dostojevski: Zločin in kazen
 3. Bratje Karamazovi
 4. Ivan Cankar: Martin Kačur
 5. Emile Zola: Beznica
 6. L.N. Tolstoj: Vstajenje
 - III. Vsaj dve knjigi iz planinske literature:
 1. dr. Julius Kugy: – Delo, glasba in gore
 - Iz življenja gornika
 - Iz minulih dni
 2. France Avčin: Kjer tišina šepeta
 3. Pavel Kunaver: Brezna in vrhovi
 4. Janko Mlakar: Iz mojega nahrbtnika
 - IV. Zoran Jelenc: Otrok si želi dobrega očeta
- Po vsaki prebrani knjigi mora član skupine napisati obnovo in jo izročiti terapevtu.
- Člani skupine morajo redno brati vsaj časopis „Delo“ in spremljati politične, gospodarske in kulturne

dogodke doma in po svetu.

Vsa tovrstna prizadevanja bo skupina spremljala.

20. Vsak zdravljenec mora zapustiti staro družino. V gostilni nima kaj delati.

21. Na sestanke skupine (in kluba) morajo vsi prihajati točno in ostati do konca.

22. Če pri zdravljenju ne bo običajnega napredka, bo zdravljeneц pripeljal na sestanek tudi druge družinske člane.

23. Po potrebi, posebno, če se bo zataknilo pri urejanju problemov v službi, bo zdravljeneц pripeljal v skupino tudi svojega nadrejenega v službi.

24. Poskus zdravljenja traja dva meseca. Če bo v tem času kdo od zdravljencev ugotovil, da ne more delati s svojim terapevtom, mu bomo našli drugega. Terapevt pa si pridržuje pravico, da odslovi zdravljeneца ali svoja, ki bi preveč motil delo s svojim obnašanjem in se ne bi držal pakta. Tak naj si poišče pomoč pri drugem terapevtu.

25. Zdravljeneц in svojec se obvezeta, da bosta pomagala drug drugemu in da bosta aktivna v skupini in v klubu.

26. Najbližji svojec (po potrebi pa tudi drugi družinski člani) mora redno in aktivno sodelovati v skupini in v klubu. Vztrajati mora pri svoji zahtevi, da se njegov družinski član – alkoholik res zdravi in popolnoma rehabilitira.

27. Vsak zdravljeneц bo v skupino prinesel od svojih nadrejenih poročilo o delu in obnašanju v zadnjih letih, če tega ni napravil že v pripravljavem postopku za zdravljenje.

28. Terapevt bo vključil v njegovo zdravljenje tudi delovno organizacijo zdravljeneца, posebno pri zdravljencevi poklicni in družbeni

rehabilitaciji. Sodelavci morajo od zdravljeneца zahtevati predvsem normalno obnašanje, red in disciplino, delovno učinkovitost, poklicno usposabljanje in družbeno udejstvovanje.

Če se zdravljeneц ne bo v redu zdrvil ali pa če bi celo samovoljno prekinil zdravljenje, bo terapevt o tem obvestil zdravljenečovo delovno organizacijo. Kopijo takšnega obvestila bosta dobila tudi njegov zdravnik in klub, po potrebi pa tudi drugi: Center za socialno delo, Uprava za notranje zadeve (zaradi odvzema vozniškega dovoljenja) itd.

29. Zdravljeneц mora sam pridobiti (prositi, prepričati) svoje in nadrejene v službi, da bi mu pomagali in sodelovali pri njegovem zdravljenju.

30. Kdor nima svojcev, bo moral pridobiti za sodelovanje delovnega tovariša ali pa bo zaprosil krajevno skupnost ali organizacijo Rdečega križa, da mu pomaga najti „nadmestnega družinskega člana“ za sodelovanje in pomoč pri njegovem zdravljenju.

31. Med intenzivnim zdravljenjem bosta zdravljeneц in svojec pisala približno vsak mesec domačo nalogo o alkoholizmu in poteku zdravljenja in rehabilitacije (seznam nalog z navodili dobijo člani na skupini).

32. Samovoljna prekinitve zdravljenja pomeni, da se zdravljeneц praktično ni zdrvil. V takšnem primeru ne more nadaljevati z zdravljenjem samo v klubu, kajti po pravilih nadaljujejo v klubu z rehabilitacijo samo tisti, ki so že neke (v bolnici ali dispanzerski skupini) uspešno zaključili kompleksno zdravljenje.

33. **OBVEZNOSTI TERAPEVTA:**

Terapevt skupine se obvezuje, da bo vsak članom skupine s svojimi

moralnimi, strokovnimi in intelektualnimi sposobnostmi pomagal, da se uredijo, osvestijo in rehabilitirajo.

34. **TEDENSKI SESTANEK SKUPINE.**

Terapevt najprej ugotovi navzočnost. Analizira upravičenost morebitnih prejšnjih izostankov. Sledijo tekoči problemi: izostanki, pasivnost, zamujanje, alkoholično obnašanje, recidive alkoholizma, nikotinomanije in morebitne druge odvisnosti itd. Na vrsti pje kratko predavanje z diskusijo, potem pa predstavitev in izpiti po načrtu, obravnava in ocena domačih nalog in obnov iz leposlovja, analiza izpolnjevanja določil terapevtskega pakta (posebno telovadba, planinarjenje, branje časopisov in knjig, dosežki pri rehabilitaciji itd.).

Vsak član skupine mora povedati tisto, kar misli in čuti ob slehernem problemu, ki ga v skupini obravnava, kajti pasivnih članov skupina ne prenese. Zaradi aktualnosti kakšnega vprašanja je dnevni red sestanka lahko tudi drugačen. Novi člani (ker je skupina odprtega tipa) se uvodno predstavijo. Predzadnja točka dnevnega reda je „Razno“, zadnja pa okvirni načrt za prihodnji sestanek.

Dispanzerska skupina (prav tako klub) dela po načelih dela socioterapevtske skupnosti, kar pomeni, da ima vsak pravico razpravljati o slehernem problemu in da se sestanek skupine (kluba) ne more končati, dokler spornega problema skupaj ne razčistijo.

Tem, najpomembnejšim določilom pakta sledi opis programa zdravljenja posameznih obveznosti, natančno po vrstnem redu sestankov, vendar jih zaradi pomanjkanja prostora ne moremo prikazati.

Poglavitna zahteva, ki jo mora

vsak član skupine izpolniti, če želi uspeti, je polna čustvena vključitev v skupino. V življenju nasploh, v terapevtski skupini pa še posebej je vse zasnovano na načelu „daj – dam“. Tisti, ki drugim članom skupine v čustvenem pogledu nič ne nudi, tudi nič ne dobi, se nekaj časa dolgočasi in končno izostane iz skupine, kar po naših izkušnjah pomeni tudi, da bo naslednjo recidiviral.

Zdravljenje poteka v družini in delovni skupini, medtem ko si v terapevtski skupini člani pridobivajo nove izkušnje za vsakdanje življenje. Družina in delovna skupina lahko neprimerno bolj učinkovito in kvalificirano vplivata na človeka, ki ima vedenjske motnje, kot pa terapevt, ki je lahko poklicno zelo deformiran in zato odtujen bistvu življenja.

Pakt je precej zahteven zato, ker se alkoholik lahko samo z izrednimi napori osvobodi suženjstva alkohola.

V dispanzerski skupini se lahko začne zdraviti sleherni alkoholik, razen tisti s hudimi psihiatričnimi in telesnimi komplikacijami. Takšni bi morali za kakšen teden v bolnišnico, potem pa bi nadaljevali zdravljenje v ambulantni skupini in v klubu. Pogosto pa se svojci in drugi zainteresirani upirajo ambulantnemu skupinskemu zdravljenju – ker „zaupaajo“ samo bolnišnici. Mi seveda vemo, kaj to „zaupanje“ bolnišnici pomeni. Nič drugega kot odkrito ali prikrito željo, da bi se ga znebili. Če bi alkoholiku res želeli pomagati, ga ne bi toliko let pustili propadati.

O rezultatih tega načina zdravljenja in še nekaterih drugih vprašanj, ki se jih nismo utegnili dotakniti, pa bi spregovorili kdaj drugič. Zahvaljujem se bralcem za potrpežljivost.

KONEC

Zakaj dražje osemenjevanje

Odgovor veterinarskega zavoda na prispevek s tem naslovom, objavljen 25. marca

Cene vseh veterinarskih storitev (tudi umetnega osemenjevanja) predlaga Skupnost veterinarskih zavodov SR Slovenije, potrdi oz. sprejme jih izvršni odbor Zivnoredske poslovne skupnosti Slovenije na podlagi „Pravilnika o sodelovanju med veterinarsko službo Slovenije in proizvajalci živine“, sprejetega 17. 9. 1974 in objavljenega 23. 12. 1974 v Vestniku gospodarske zbornice.

Skupnost veterinarskih zavodov SR Slovenije pa oblikuje cene na podlagi določil uredbe o načinu in postopku pri sklepanju sporazumov o spremembi zadržanih cen (Ur. list SFRJ 26/72), ki je bila izdana na podlagi 22. do 26. člena zakona o družbeni kontroli cen (Ur. list SFRJ 25/72). V vseh naštetih aktih ni nikjer predvideno, da bi o spremembah cen morali razpravljati na zborih občanov. Če menite, da bi bilo to potrebno, vam priporočamo da po ustaljeni samoupravni poti predlagate izvršnemu odboru Zivnoredske poslovne skupnosti Slovenije.

Preden prično nove cene veljati, jih potrdi še republiški komite za tržišče in cene Zavoda SRS za cene. V tem primeru jih je potrdil 6. 1. 1976 z možnostjo uporabljanja takoj. Za umetno osemenjevanje govejih plemenic je odobrena cena 177,00 dinarjev. Upamo, da smo dovolj osvetlili način formiranja cen veterinarskih storitev.

V zvezi s pripombo o črnih pripustih naj povemo le to, da po našem mnenju na njihovo število ne more vplivati podražitev za 20,00 din ali 70 – 80 dkg žive teže teleta. Na število črnih skokov ima verjetno glavni vpliv razgledanost živinorejcev in je večje število zakotnih pripustov lahko le znak o nerazgledanosti ali pa nezainteresiranosti živinorejcev kakega področja.

Hvaležen vsem

Jože Smodej ganjen ob tolikšni pozornosti na njegovi osemesetletnici

Jože Smodej, dolgoletni gasilski in družbeni delavec iz Sevnice, se javno zahvaljuje vsem, ki so se s tolikšno pozornostjo spomnili njegove osemesetletnice.

Najlepše se zahvaljuje predsedniku občinske skupščine Janku Reberniku za podeljeno priznanje Dušana Kvedra – Tomaža, gasilski zvezi Slovenije za darilo in visoko priznanje. Ceni tudi pozornost sosednjih občinskih gasilskih zvez: Trebnjega, posebno predsedniku Franju Bulcu, ki mu je izročil tudi darilo gasilcev iz Dane, gasilski zvezi iz Celja in enoti iz štorske železarnice, občinski gasilski zvezi Krško in tovarišu Nunčiču ter brzojavki iz Hrastnika. Lepa hvala vsem govornikom, posebno sosedoma, tovarišu Tasiču in pevovodji Viktorju Krenčiču. Jože Smodej je hvaležen tudi božanjskim gasilcem, sevnškemu društvu in občinski gasilski zvezi za izkazano pozornost. Posebno oeni pozdrave težko bolnih gasilcev iz zdravilišča Dobrna, katerim želi čimprejše okrevanje.

Ali je krivo obveščanje?

Kmečke pokojnine so kmetje izenačili z delavci, zaposlenimi v industriji. Toda posamezni kmetje se odrekajo pokojninskemu zavarovanju! Zakaj? Mnogi so mnenja, da so letni prispevki preveliki, starostna doba postavljena previsoko in pokojnine premajhne. Ne vedo pa tega, da se pokojnine financirajo solidarnostno glede na vse kmete, ki še niso upravičeni do pokojnine. Bo tak način uspel zadržati mladino na kmetijah? To se bo pokazalo čez leta.

Ključ opominom pristojnih organov posamezni kmetje še niso plačali letnih prispevkov. Premalo so obveščeni o dobrih straneh kmečkega pokojninskega zavarovanja in se

ZBIRANJE STEKLENIC

Učenci osnovne šole v Sevnici smo 30. obletnico mladinskih delovnih brigad proslavili z delovno akcijo: zbirali smo steklenice. Za uvrstitev so se borili vsi razredi šole. V petek, 2. aprila, so učenci prinesli litrske steklenice pred šolo in za vsako dobili po eno točko. Prinesli so tudi nekaj butelj in politrskih steklenic, ki pa, žal, niso veljale. Zbrane steklenice je odpeljal tovarnjak. Rezultate tekmovanja so objavili na oglasni deski. Naša razredna skupnost se je uvrstila na drugo mesto. Želim, da bi bilo še več takih delovnih akcij!

BOJAN ZELEZNIK
4. c

Z OBISKA NA TRŽASKEM — Mladinci iz Dolme so objavili, da jeseni vrmejo obisk kočevski mladini. (Foto: Jure Podržaj)

Letovali bomo še po starem

Vroče razprave o letovanjih za zaposlene — nekateri prepogosto spreminjajo mnenje in zavlačujejo rešitve — Do prihodnjega leta najti boljšo rešitev

Prejšnja leta so bile v tem času oddane že skoraj vse zmogljivosti v obeh ribniških počitniških domovih, letos pa še ne vemo, kako bo z letovanjem. Različne razlage ustvarjajo še nove nejasnosti.

Govorice, da bo en počitniški dom last te OZD in samo za njene zaposlene, drugi pa v upravljanju druge OZD in spet seveda samo za njene zaposlene, so iz trte zvite, neremsične in posledica neodločnosti iniciativnega odbora. Prav zato, ker občani niso pravilno obveščeni o stanju, povzročajo te gostilniške govornice nerazpoloženje. Kako je prišlo do tega položaja, ki postaja že smešen? Sprejeta je bila pač najprej taka odločitev, po nekaj dneh ali tednih spet drugačna in tako dalje. Prijav za letovanje pa še vedno ne sprejemajo.

Do lani je dokaj uspešno delovala Počitniška skupnost, ki naj bi jo letos nadomestila počitniška SIS. Izvršni svet občinske skupščine je ustanovil iniciativni odbor, ki naj bi pripravil predloge te reorganizacije. Iniciativni odbor je pripravil prvi predlog, ki ni bil „dober“. Tudi drugi predlog je doživel kritiko, tokrat politične koordinacije pri OK ZKS Ribnica. In na kaj se je nanašala ta kritika? Predvsem na predlog, da zaradi pomanjkanja denarja dom v Novigradu upravlja OZD INLES, v Malinski pa OZD RIKO. Le tako bi namreč zagotovili redno vzdrževanje teh edinih dveh domov, ker drugačen sistem financiranja s strani vseh delovnih organizacij ni zagotovljen. Ne glede na to organizacijsko spremembo pa bi imeli pravico do prostih zmogljivosti obeh domov vsi zaposleni, upokojeanci, šole in ostali.

Namen takega sklepa je, da Ribnica ne bi ostala le pri dveh domovih, ampak da bi delovne organizacije spoznale, da so njene zmogljivosti premajhne in da je potrebno zgraditi še nove domove. In res, že ta, začetna pobuda je dosegla, da so samoupravni organi RIKO in INLESA sprejeli sklepe, ki kažejo, da bo počitniška dejavnost dobila širše okvire, ribniški delavci pa nove počitniške zmogljivosti.

sprašujejo, kdo da je glasoval za sprejete zakona o tem zavarovanju. Cutjuro se prizadete, ker ni nihče njih vprašal za mnenje. Res je, da so dandanes skoraj v vsaki hiši radio, televizor in časopisi, toda vsi kmetje nimajo časa, da bi se sproti seznanjali z doganjanji. Obveščanje bi se dalo delno okrepiti s predavanji, ki bi lahko nazorno prikazala pomen pokojninskega zavarovanja.

Kmetje se sicer zavedajo, da so pokojnine dobromerne, toda prizadeva jih višina letnih prispevkov. O tej pa želijo biti podrobno obveščeni. Ko si bodo kmetje čisto na jasnem, kaj je bistvo pokojninskega zavarovanja, ne bo več prihajalo do nasprotovanj. Se lahko strinjamo z ugotovitvijo, da je kmetje do „kmečkega punta proti pokojninam“ pripeljalo pomanjkljivo obveščanje?

JOŽE MUHIČ

OČISTILI SMO OKOLICO

Osnovna šola Grm je 15. aprila priredila enourno očistevalno akcijo. Pionirji smo s seboj prinesli vrečke in ročnice, pobiranje pa so vodili naši učitelji in učiteljice. Akcije smo se udeležili v velikem številu. Ugotovili smo, da smo mnogokrat zelo malomarni in grdo delamo z naravo. Vsi se moramo zavedati, da bomo le tako obdržali zelenice, če bomo imeli pravilen odnos do njih. Akcijo bomo še ponovili.

HELENA JANŽEKOVIČ

Lepo so nas sprejeli

Na obisku pri bratih v zamejstvu

Pred kratkim smo kočevski mladinci obiskali mladino pobratene občine Dolina pri Trstu. Za naše prijatelje smo pripravili kulturni program, v katerem so sodelovali gimnazijski orkester, harmonikarji, vokalna skupina Doremi in recitatorji.

Prvi nastop smo imeli v slovenski gimnaziji v Trstu, drugega pa v Dolini. Navdušeni smo bili nad toplim sprejemom. V Dijaškem domu v Trstu je bilo zvečer srečanje mladincev Kočevja in Doline. Spoznali smo nove prijatelje in zvedeli nekaj več o njihovem življenju.

Dolina je največja slovenska občina v Italiji, a kot kaže, tudi njej preti nasilno poitalijančenje. Italijanska vlada je namreč del zemlje razlastila in na njej zgradila tovarno „Veliki motorji“. Ker je v Dolini

premalno delovne sile, so začeli doselevati Italijane. Res živijo na meji med tržaško in dolinsko občino, a naši rojaki se vendar počutijo ogrožene.

Ko so nam razkazovali Trst in okolico, smo videli tudi nekdanje slovenske vasi, v katerih je danes že zelo malo slovenskega prebivalstva, ker so jih Italijani udušili. Slovensko narodnostno vprašanje v Italiji še zdaleč ni urejeno. Rojaki so nam pripovedovali o prepovedi pouka v slovensčini in o vseh drugih težavah, s katerimi se spopadajo. Do dna srca nas je pretreslo spoznanje, kako močna je njihova narodnostna zavest in kako zelo ljubijo svojo domovino, od katere so ločeni. Materin jezik poskušajo ohraniti na različne načine: izdajajo časopis, imajo razna društva itd.

Po tridesetih letih so končno dosegli, da je prišlo do procesa proti morilcem iz Rižarne. Tudi mi smo si ogledali Rižarno — nemo pričoč mučenja, nečloveškega ravnanja z ljudmi. Celice 2 x 2 metra, v katere so spravili 6 ali še več ljudi, kij, s katerim so pobijali žrtve, in razna druga sredstva morilcev vzbujajo zahtevo po kazni za zločinca. Upamo, da bo tržaški proces dosegel svoj namen in prinesel pravično razsodbo.

Mladinci iz Doline so nam obljubili, da pridejo v jeseni, že maja pa pridejo športniki. Sodelovanje z dolinsko občino traja že vrsto let in je z leta v leto boljše. Upamo, da se bodo naši odnosi še poglobili.

EDITA JUNC

KURIRČKOVA POŠTA TUDI V MIRNI PEČI

V četrtek smo tudi Mirnopeški učenci sprejeli kurirčkovo pošto, ki prinaša pozdrave in čestitke tovarišu Titu za njegov rojstni dan. V njeno čast smo priredili partizanski miting, nanj pa povabili tudi predstavnike družbenopolitičnih organizacij. Po bogatem kulturnem programu nam je Dragica Robič, ki je bila med vojno mlada skojevka na našem terenu, pripovedovala o sodelovanju pionirjev in mladincev v okupirani Mirni peči.

Literarni krožek OŠ Mirna peč

Hvala in očitek

„Dolenjka sem in zelo rada berem Dolenjski list, pa ne samo zato, ker je „dolenjski“. Pritegne me njegova vsebina, ki je kulturna, če lahko tako rečem. Sestavki so zanimivi za preproste in učene ljudi. Zlasti pa me navdušuje dejstvo, da v listu ni najti raznih „rač“, kot pravimo napih-njenim sestavkom, s katerimi si radi dvigajo naklado številni slovenski listi in revije.

Le nekaj me pri vaši uredniški politiki moti, da ne rečem jezi. Naj še tako obračam list, nikoli ne najdem v njem kakšne novice o dogajanjih v Višnji gori ali Stični, sploh v tistih krajih tja do Grosupljege. In vendar smo ljudje od tod že stoletja čisti Dolenjci. Živo se spominjam lastne užaljenosti iz gimnazijskih let v Ljubljani, ko me je sošolec vprašal, od kod da sem, pa sem mu v ljubeznivi odgovorila, da iz Višnje gore. A, iz Višnje gore? Potem si Dolenjka, se je zarežal fant. Začuden sem ga pogledala. „Da, sem rekla, Dolenjka sem. Kaj pa je pri tem napak?“ Fant pa je samo skomignil z rameni in važno odgovoril: „No, to ni ravno greh, lepo pa tudi ne.“

Tole prijazno pismo nam je napisala Višnjanka MARTA GROM, ki sicer živi v Ljubljani. Za hvalo, ki nam jo je izrekla na začetku, se ji lepo zahvaljujemo, na očitek, da Dolenjski list ne prinaša novic iz Višnje gore in okolice, pa ne moremo pristati, kajti mi nismo krivi, da je tako. Stvar je v tem, da občine, ki jih list pokriva, prispevajo za izdajanje določeno letno vsoto denarja, kraji, ki jih prijazna Višnjanka omenja, pa spadajo pod grosupeljsko občino, ki ne kaže nikakršnega zanimanja, da bi imela v Dolenjskem listu svojo stran. Žal nam je, da je tako, saj so pozabljeni res čisti Dolenjci. Morebiti se jim bomo kaj kmalu deloma oddolžili s tem, da bomo v Višnji gori ali katerem drugem kraju pripravili „uredništvo v gosteh“.

UREDNIŠTVO DL

BALET NA MIRNI

V petek, 16. aprila, smo si učenci osnovnih šol Sentrupert in Mirna ogledali baletno predstavo SNG iz Ljubljane. Prireditev je bila v prenovljeni dvorani TVD Partizan na Mirni. Baletniki so nam predstavili nekaj odlomkov iz znanih baletnih scen velikih opernih del. Vsem je bila predstava zanimivo doživljeno, še posebno ker mnogi med nami do sedaj niso poznali baleta. Hvaležni smo baletnikom, da so nas seznanili z vrstjo umetnosti, ki je pri nas zelo malo poznana.

MILICA KOŠČAK,
novinarski krožek OŠ Sentrupert

NA TRDINOVO POT

Ljubitelji narave vabimo na izlete po Trdinovi poti, ki bodo ob sobotah in nedeljah enkrat na mesec in ki jih bodo vodili naši mladinski vodniki. Prvi izlet, v smeri Novo mesto — Prečna — Frata, bo v nedeljo, 25. aprila, vodil pa ga bo Tomaž Kocuvan. Zbor izletnikov bo na avtobusni postaji v Novem mestu ob 7. uri. Povratek bo z avtobusom iz Soteske ali pa z vlakom iz Mirne peči. Program predvideva še naslednje izlete: v aprilu na Nanos, v maju na Čemšenško planino, v juniju na Golico, Peco in Uršljo goro, v juliju na Črno prst in v Kamniške planine, v avgustu v Triglavsko pogorje in v septembru v zasavske hribe. Natančnejši podatki bodo objavljeni v vitrini društva in v Dolenjskem listu.

Študij bolj povezati s prakso

Odgovarja študent Tomo Jarni, prodekan višje pravne šole v Mariboru

Tomo, 21-letni študent višje pravne šole v Mariboru, sicer pa doma iz Kočevja, je bil v februarju letos izvoljen za prodekana (namestnika direktorja) te šole. Izvolitev ni bila naključna, saj se je Tomo že na začetku študija aktivno vključil v delo študentskih organizacij na šoli ter delo samoupravnih organov, bil je tudi član sekretariata OO ZK, sopodpisnik samoupravnega sporazuma o ustanovitvi univerze v Mariboru itd., poleg tega pa vseskozi uspešno opravlja vse študijske obveznosti.

Njegovo odgovorno delo prodekana se zrcali v zastopanju interesov študentov v poslovnih organih šole, kar zahteva predvsem dobro poznavanje študentske problematike, v koordiniranju dela študentov v posameznih organizacijah na šoli, poleg tega pa je odgovoren še za reševanje mnogih drugih problemov.

Glede na to, da je dobro seznanjen s problemi, ki tarejo študente, smo mu postavili nekaj vprašanj, na katere je z veseljem odgovoril.

— Kako vpliva novi zakon o visokem šolstvu na študentsko samoupravo?

Novi zakon pomeni tudi v tem pogledu velik korak naprej. Študentje imamo tako možnost, da vplivamo tako rekoč na vse dogajanje na šoli. Zakon pa navaja kot tretjega udeleženca pri upravljanju šol tudi porabnike (OZD in druge ustanove); s tem je omogočeno učinkovito samoupravljanje tako študentov, profesorjev in porabnikov. Posledica tega pa naj bi bilo predvsem kvalitetnejše izobraževanje ter večja povezanost teorije s prakso, končno pa tudi vzgoja kadra, ki bo poleg strokovnega znanja temeljito poznal tudi samoupravljanje.

— Študijska politika in izvajanje štipendiranja?

Študijska politika je v osnovi zelo dobra, saj omogoča študij tudi študentom iz socialno šibkejših družin, žal pa se dostikrat zatika pri izvajanju. Mnoge podpisnice samoupravnega sporazuma o štipendiranju (OZD) se ne držijo določil sporazuma, oziroma ne izpolnjujejo obveznosti ter neredno odvajajo sredstva v občinske sklade. Posledice so znane: neredno izplačevanje

štipendij iz teh skladov, pri čemer so prizadeti predvsem tisti študenti, ki jim je štipendija najbolj potrebna. Težave nastopajo tudi pri letni reva-

lorizaciji štipendij in pri kadrovskih štipendijah, ki jih je še vedno premalo in so občinski skladi tudi zaradi tega preobremenjeni.

— Problem izgradnje študentskih domov?

O tem je bilo že mnogo povedanega, napisanega in dogovorjenega,

upajmo le, da bomo kmalu prešli od besed k dejanjem oziroma k zidavi prepotrebni domov. Dolenjski študentje v Mariboru imamo sicer to srečo, da nam pri sprejemanju v študentske domove upoštevajo veliko oddajenost od kraja študija ter študentom, ki so upravičeni do bivanja v domu, prošnji ne zavračajo.

— Kako ocenjuješ delo naše kluba?

Klub dolenjskih študentov v Mariboru je dokaj aktiven, predvsem pri organizaciji raznih kulturnih in športnih prireditev, žal pa zaradi prostorskih in finančnih težav ni moč razviti dejavnosti kluba v predvidenem obsegu, predvsem kar se tiče dela znotraj kluba. Predvsem bi bilo potrebno razčistiti problem financiranja kluba.

Tako je torej Tomovo mnenje. Naj na koncu dodamo še to, da je njegova izvolitev za prodekana razveselila tudi vse člane našega kluba, ki mu za izvolitev še enkrat čestitamo in mu želimo uspešno opravljanje odgovorne naloge.

KLUB
DOLENJSKIH ŠTUDENTOV
V MARIBORU

Dramatska sekcija Kulturno-umetniškega društva Žužemberk je z velikim uspehom uprizorila komedijo v treh dejanjih Antona Ingoliča KRAPI. Zaradi velikega zanimanja so morali komedijo uprizoriti na žužemberškem odru kar trikrat. (Foto: Darja Kodre)

Poklic v modri uniformi

Pred desetletjem bi morebiti še lahko zagovarjali trditev, da so slovenski fantje dokaj nenaklonjeni poklicem, ki zahtevajo nošenje vojaške in miličniške uniforme. Dandanes pa je docela drugače, saj se čedalje več fantov odloča za študij na vojaških akademijah, vojaška gimnazija v Ljubljani je polna dijakov, enako pa lahko rečemo tudi o šoli za miličnike kadete v Tacnu pri Ljubljani, kjer se je od 1967 do zdaj izsolalo že okoli tisoč miličnikov.

V primeri z drugimi republikami, kjer pride na eno kadetsko mesto v šolah za miličnike kar po 12 fantov, je bilo lani v tacenski šoli to razmerje ena proti tri. Po zadnjih podatkih sodeč, je letos zanimanje za vpis v edino slovensko šolo za miličnike kadete še enkrat večja od lani. To je kajpak dobrodošlo za izbor res najbolj sposobnih fantov, bodočih miličnikov. Še zmeraj pa je nezadovoljiva zastopanost posameznih uprav javne varnosti, saj se v primeri z mariborskim območjem prijavlja očitno premalo fantov iz obalnih krajev, pa tudi na Dolenjskem ni dosti boljše.

miličnika naj bo zavestna, izhajajoča iz spoznanja, da je miličnik delavec, ki opravlja posebne in zahtevne družbene naloge.

Z miličnikom in njegovim delom se srečujemo iz dneva v dan, ne da bi podrobneje poznali njegov poklic. Srečujemo ga, ko hiti na kraj nesreče, usmerja ali s helikopterjem milice nadzoruje promet, z ladjo pomorske milice skrbi za varnost in red na morskimi valovih ali večje rešuje ponesrečence v gorah.

Temelj miličnikovega dela je v tem, da je njegova pozornost in dejavnost nenehno usmerjena k ljudem; pomaga jim, ko so ogroženi in potrebujejo pomoč, hkrati pa miličnik varuje pridobitve socialistične revolucije in samoupravno ureditev naše družbe.

Miličniki splošnih postaj milice skrbijo za varnost na določenem območju, ki je zaradi učinkovitosti dela razdeljeno na varnostne okolišče. Za varnost v prometu so zadolženi miličniki prometne milice. Miličniki železniške milice skrbijo za osebno varnost, nadzor potnikov in premoženja. V obmejnem pasu in na mejnih prehodih pa za varnost naših meja skrbje miličniki mejne milice.

omogočajo sodobno urejeni kabine, ki so na voljo za pridobivanje splošnega, strokovnega in vojaškega znanja. Miličnik mora obvladati borilne veščine, streljanje, varno in hitro vožnjo ob vsakem času in vremenu na še tako zahtevni cesti, znati mora plavati in smučati. Zato so v sklopu šole tudi zimski bazen, sodobno opremljena telovadnica, obsežna zunanja športna igrišča in posebna steza za urjenje vožnje z različnimi motornimi kolesi. V drugem letu šolanja pa opravijo kadeti smučarski tečaj.

Fantje, ki izpolnjujejo osnovne pogoje za vpis v šolo za miličnike kadete (uspešno končana osemletka, starost do 17 let, telesno in duševno zdravje, neizrečen vzgojni ukrep in nekaznovanost, obvladanje slovenskega jezika in privoljenje staršev ali skrbnikov) in opravijo sprejemni izpit, bivajo v času šolanja v šolskem internatu. Med šolanjem nosijo uniformo in drugo opremo, ki je brezplačna, kakor so brezplačna tudi vsa učila in hrana v internatski menzi. Mesečno prejemajo določen denarni znesek.

Pouk traja pet dni v tednu po šest ur dopoldne, popoldne pa so tri obvezne dodatne učne ure. Pri popolnanskem učenju in pestri izvenšolski dejavnosti, ki se odvija v tridesetih kulturnih, športnih, tehničnih in drugih sekcijah, pomagajo kadetom vzgojitelji.

Če omenimo še to, da lahko gre do v mesto vsako soboto in nedeljo popoldan, domov pa enkrat ali dva-

POZNA MO POKLIC MILIČNIKA

SODOBNA ŠOLA

V Posavju snujejo nova pota vzgoje in izobraževanja

V Posavju se je začela javna razprava o preobrazbi srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje. Medobčinski svet ZK je te dni izdal v brošuri strnjene predloge razvoja usmerjenega izobraževanja v regiji kot pripomoček širokemu krogu občanov, ki se vključujejo v razpravo. Predlog je pripravila devetčlanska delovna skupina, v kateri so bile zastopane vse občine. V njej je sodeloval tudi Jože Bogovič, član sveta za vzgojo in izobraževanje pri republiški konferenci SZDL, katerega smo prosili za nekaj pojasnil.

Tov. Bogovič med drugim ugotavlja, da se je medobčinski svet ZKS Posavje zavedel neustreznega položaja v šolstvu že pred začetkom priprav na usmerjeno izobraževanje. Imenoval je komisijo za integracijo srednjega šolstva, ki je kasneje prerasla v delovno skupino za preoblikovanje tovrstnega šolstva v usmerjeno izobraževanje. Ta skupina je ugotovila, da morata biti mreža in oblika šol podrejena vsebini, zato je bilo mogoče izdelati dokončne predloge šole po preteklu javne razprave. Pri sestavljanju predloga za razpravo se je skupina naslonila na študijo o zasnovi usmerjenega izobraževanja v SRS in opis sedanjega stanja srednjega šolstva v Posavju.

Osnovno izhodišče za koncept usmerjenega izobraževanja je temeljita sprememba družbe-

nega položaja dejavnosti vzgoje in izobraževanja, ki se samoupravno združuje z drugimi dejavnostmi v enoten sistem združenega dela. Iz tega izvira niz dolžnosti za uveljavljanje enotnega odnosa do vseh ljudi. Cilj je zagotoviti enake možnosti za vsakdanjik, se fantje izsolajo v šoli za miličnike kadete. Najprej je bilo šolanje triletno, ker pa je učna snov zelo obsežna, je tacenska šola pred dvema letoma postala štiriletna. Kakovost pouka

so povečevale socialne razlike, ker niso omogočale povsod enakih možnosti za ustrezno izobraževanje, ki bi temeljilo na sposobnostih in interesih učencev.

V posavskih občinah se izobražuje v gimnaziji nad 20 odst. srednješolske mladine, toda le 3,8 odst. generacije konča višje šole in 2,3 odst. visoke šole. Republiško povprečje za višje šole je 4,9 odst., za visoke 4,1 odst. Ljubljana pa dobi z višjih šol 7,8 odst. mladine in z visokih šol 14,2 odst. Po odstotku v gimnazije vpisanih dijakov je Posavje sicer v zgornji polovici republiškega povprečja, po izobrazbenem produktu na višjih in visokih šolah pa dosega komaj polovico tega povprečja. V regiji so blizu težnji, da bi se polovica generacije, ki konča osnovno šolo, vključila v poklicne šole, vendar ni dovolj ustreznih profilov poklicev. Enako velja za srednje strokovne šole, saj večina dijakov obiskuje tehniško srednjo šolo v Krškem, ker jim je ta najbližja. Za druge dejavnosti primanjkuje kadra, vendar so šole teže dostopne, ker so daleč. Za Posavje je značilna tudi prešibka povezanost šolstva z združenim delom.

Iz koncepta gospodarskega, socialnega in regionalnega razvoja Posavja pa izhaja, da čakajo regijo prav na področju izobraževanja velike in odgovorne naloge. Srednjo, višjo in visoko izobrazbo bodo morali omo-

gočiti 9.000 mladim ljudem. Od njih bo potem odvisen nadaljnji razvoj. Med faktorji hitrega razvoja je izobraževanje ključni problem.

„Iz razvojnega koncepta Posavja torej povzamem,“ izjavlja tov. Bogovič, da bo prav od usposabljanja ljudi, ki jih tako omalovažujejo imenujemo „kadri“, odvisen tako težko pričakovani vzpon socialnoekonomskega razvoja regije. Pred nami je torej dilema, ali preiti na intenzivno izobraževanje mladine in že zaposlenih delavcev ali pa se zadovoljiti s privabljanjem intelektualnega potenciala iz bolj razvitih predelov.

Nikakor ne zavračamo možnosti za večje vključevanje strokovnjakov od drugod, toda ne bi si smeli delati prevelikih upov. Zato je izobraževanje domačega prebivalstva po splošni oceni naša prednostna naloga.

V letošnjem šolskem letu je v vseh vzgojno-izobraževalnih zavodih druge stopnje v Posavju vključenih 1747 učencev, od tega 997 v Brežicah, 592 v Krškem in 185 v Sevnici. V Brežicah imajo gimnazijo, pedagoško gimnazijo, šolo za prodajalce in internat, v Krškem tehniško strojno in tehniško elektro šolo za jakni in šibki tok, poklicno kovinarsko šolo, delovodsko strojno šolo za odrasle ter delovodsko elektro šolo prav tako za odrasle slušatelje. V Sevnici imajo poklicno šolo oblačilne stroje in dom za učence, med-

tem ko je krški dom učencev samostojna delovna organizacija. V eno izmed bi po razpoložljivih mestih v učilnicah in delavnih lahko v Brežicah vključili 800 učencev, v Krškem 432 in v Sevnici 125.

Odrasli se v Posavju izobražujejo pri delavskih univerzah in pri Šolskem centru v Krškem. DU v Brežicah ima poklicno administrativno, srednjo komercialno in delovodsko strojno šolo, krška delavska univerza ima srednjo ekonomsko, poklicno administrativno in tehniško-lesarsko šolo, sevniska pa poklicno administrativno in srednjo ekonomsko šolo.

Najmanj razvito srednje šolstvo ima Sevnica, čeprav tudi stanje v Krškem in v Brežicah ni zadovoljivo. Toda prav v Sevnici se vključuje najvišji odstotek otrok v poklicne šole. To samo po sebi ni zaskrbljujoče, saj potrebujemo večje število poklicno izobraženih kadrov, toda v sistemu nepretnosti posameznih šol je to za prizadeta območja lahko usodno, meni tov. Bogovič. Še posebno zaskrbljujoče je to v primerih proučevanja na primer v konfekcijski industriji, kjer zaradi nizke aspiracije in slabe kadrovske politike mnogi sposobni mladi ljudje ostanejo neizkoriščeni, še več, zaznamovani za celo življenje.

V vsakdanji praksi bi si morali prizadevati za čimboljše splošno izobrazbo človeka, ker

le tak delavec dobro proizvaja in upravlja. Mnogi izjavljajo, da to povečuje fluktuacijo, zato želijo tip industrijskega delavca, ki obvlada eno samo delovno fazo. To seveda z našimi cilji nima nič skupnega.

In kakšne so možnosti za uredničenje tega, kar snujete?

Zmogljivost vseh sedanjih šol za delo v eni izmeni je 1350 učencev, v usmerjeno izobraževanje pa se bo po sedanjih predvidevanjih vključevalo okrog 2.500 učencev. Posavje se nikakor ne namerava omejevati od sosednjih regij. To ni niti možno niti koristno. Menim celo, da je zadnji čas za usklajevanje zmogljivosti in usmeritve z novomeško in celjsko regijo.

Glede na strukturo usmerjenega izobraževanja skupina predlaga, da bi v prvi fazi izobraževali vso mladino Posavja v šolah znotraj regije. Šele v drugi fazi bi se del mladine izobraževal zunaj njenih meja, medtem ko bi v Posavju vključevali v finalne usmeritve tudi učence drugih regij. Tako zasnovani koncept razvoja usmerjenega izobraževanja utemeljujejo s statistično dokazano ugotovitvijo, da dostopnost šole močno vpliva na izbiro poklica in šolsko orientacijo mladine, posebej še, ker v veliki večini o tem odločajo starši, ti pa ne želijo, da bi šli otroci prezgodaj od doma, se nato brez nadzorstva izgubili in si zapravili prihodnost.

Jože Bogovič

FRANC ZORC iz Stopič (1. letnik): „Najprej sem hotel iti v vojaško gimnazijo, pa sem se premislil in odločil za miličniški poklic. V šoli, kjer vladajo čisto določeni življenjski in učni pogoji, me je sprva dajalo domotožje, toda hitro sem se privadil. Učenje mi ne dela težav; kakor povsod tudi tukaj velja, da se je treba učiti sproti. Pravilno razdeljen čas pa mi omogoča, da lahko delujem pri tabornikih, v strelski sekciji in mladinski organizaciji. Ze zdaj razmišljam o delu po končanem šolanju. Biti miličnik v domačem kraju je pogosto neprijetno, zato upam, da mi bodo dodelili delovno mesto kje ob morju. Sploh pa so pred mano še leta učenja.“

LADO ZUPANČIČ iz Šentvida pri Stični (3. letnik): „Sem v zadnji generaciji kadetov, ki končuje le triletno šolanje. Učni program imamo zelo strnjen; precej na boljšem so tisti, ki prihajajo za nami, saj bodo v štirih letih predpisano učno snov obdelali temeljiteje, pa še jim bo ostajalo več časa za izvenšolske dejavnosti. Zdej sem predsednik kulturno-prosvetnega društva, ki združuje sedem sekcij. Šolo izdelujem z dobrim uspehom; lahko ni, saj miličniški poklic, za katerega sem se odločil že precej pred koncem osemletke, zahteva res vsestransko usposobljenost in razgledanost. Najraje bi delal kje na Dolenjskem; Trebnje ali Grosuplje bi bili primerni mesti.“

DUŠAN KERIN iz Novega mesta (1. letnik): „Za bodoči poklic se ne da odločiti kar tako; nekaj veselja zanj moraš imeti. Sam sem že od malega občudoval miličnike, ko pa sem si ob koncu 8. razreda ogledal to šolo, na kaj drugega kot to, da bom miličnik, sploh pomislil nisem. Prepričan sem, da si bom v štirih letih šolanja pridobil vse znanje, ki ga potrebuje miličnik pri opravljanju zahtevnega dela. Pouk je temeljit, velik poudarek je na utrjevanju znanja, ostane pa nam vseeno dovolj časa za različne dejavnosti, ki privlačijo mlade fante. Sam sem tokrat vključen le v sekcijo karateja, v drugem letniku pa si bom vzel čas še za kakšno dejavnost.“

PROSTO DELOVNO MESTO!

Transportno gradbeno podjetje

TGP

Metlika

Razpisna komisija TOZD Transport po 76. členu statuta razpisuje delovno mesto

VODJE TOZD TRANSPORT

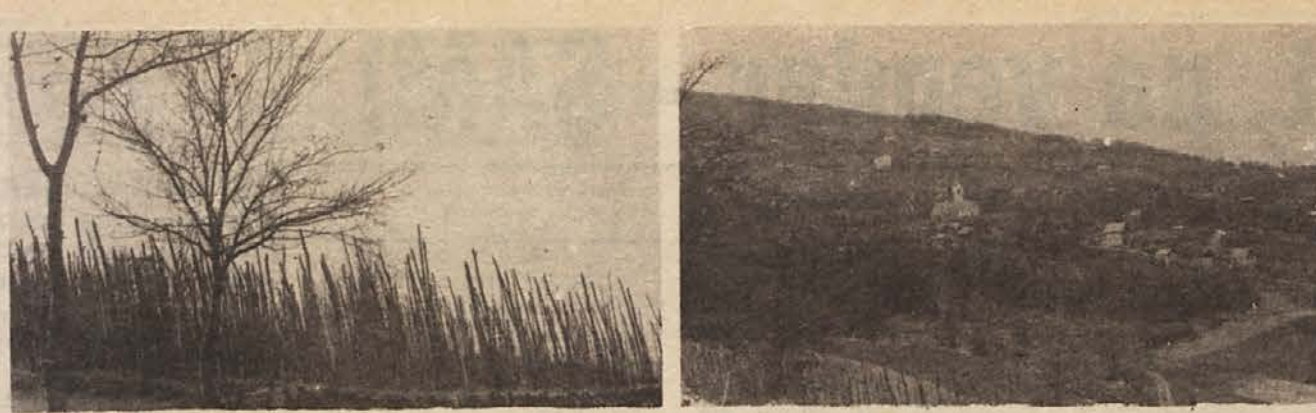
Pogoji:

- a višja strokovna izobrazba in 3 leta prakse
- b srednja strokovna izobrazba in 5 let prakse

Kandidati morajo biti poleg tega moralno-politično neoporečni in izpolnjevati še z zakonom predvidene pogoje.

Prijave z ustreznimi dokazili dostavite Splošnemu sektorju podjetja v 15 dneh po dnevu objave razpisa.

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST

Anton Pezdirc

Marjan Vrščaj

Franc Košir

Anton Mihelič

Lojze Gabrovec

Boris Primec

Angela Štangelj

Albert Šus

Anton Šercelj

Miha Golubič

Janez Primec

Anton Šuster

Francka Primec

TALČJI VRH

Kdor se rad pogovarja z ljudmi, ki si dan za dnem prizadevajo, da bi bil njihov vsakdanjik kar najbolj poln vrednot, dela z ljudmi, ki v upanju na boljši jutri ne stoji križemrok, ampak so pripravljeni dati in storiti, kolikor morejo; kdor želi srečati take ljudi, ta bi moral iti z nami na „uredništvo v gosteh“ v krajevno skupnost Talčji vrh.

V lepem popoldnevu je bila večina krajanov še v vinogradih, ki so ena od značilnosti teh krajev. Hribovito pokrajino pokrivajo skale, in kjer je le mogoče, tudi trta, plod marljivega dela domačinov. Novinarji Andrej Bartelj, Milan Markelj in Drago Rustja smo se s krajanji pogovarjali pred novim gasilskim domom na Rožič vrhu. Sprva jih ni bilo veliko, a bolj ko se je dan nagibal v večer in je delo v vinogradih in poljih zastalo, polnejše so bile novinarske beležke.

NEKAJ ŠTEVILK

KS Talčji vrh združuje 14 vasi: Tušev dol, Rožič vrh, Naklo, Rodine, Sela pri Otovcu, Otovec, Talčji vrh, Dolnja Pako, Stražnji vrh, Bistrice, Dobljško goro, Mavren in Miklerje. V teh vaseh živi 622 prebivalcev v 184 gospodinjstvih. S kmetijstvom se preživlja 115 gospodinjstev, v službo pa se zunaj KS vozi 182 krajanov. Na tujem je zaposlenih 47 ljudi, socialnih podpirancev pa je 17.

KS je zelo razsežna, saj vasi povezuje med seboj kar 25 kilometrov vaskih poti, ki jih krajanji večidel vzdržujejo sami s prostovoljnimi delom. Samo lani so za popravilo poti žrtvovali 7.200 prostovoljnih delovnih ur. 850 metrov dolgo cesto od Rožič vrha do Tuševoga dola so lani vaščani zgradili sami v borih šestih tednih.

Od predvidenih 340 tisoč dinarjev za nasip na cesti Črnomelj - Stražnji vrh pod Bezgovcem so krajanji zbrali 270 tisoč. Z občino so se dogovorili in tam so jim obljubili, da bodo nasip in hude klanca asfaltirali, saj ob deževju voda cesto uničuje, vendar iz tega ni bilo nič. Lani je bil za delno asfaltiranje te ceste predviden milijon in pol, vendar so izpadli, za letos pa sploh niso v programu del. Ljudje, ki so zbrali toliko denarja, ker se jim je obetala boljša cesta, so sedaj upravičeno nezadovoljni, saj iz vsega skupaj ni bilo nič.

V nobeni vasi KS Talčji vrh ni vodovoda. Ljudje si pomagajo s kapnico, zato ob suši v nekaterih vaseh močno primanjkuje vode. Prva vas, ki bo dobila vodovod, bo Tušev dol. Zagotavljajo jim, da bo zgrajen še letos. Čas bi res že bil, saj so načrti stari že 16 let. Tedaj je bil vodovod v načrtu za vso KS, toda do uresničenja ni prišlo, kajti v ozadju so ogromni stroški. Da bi vodovod dobili tudi višinski predeli, bi morali nad Gričem zgraditi nov rezervoar in vodo prečrpavati. Povrh tega je to območje tudi redko naseljeno, zato kaže, da v bližnji prihodnosti vsi krajanji ne bodo imeli na voljo vode iz pip.

Elektrika je zelo slaba. To področje je bilo elektrificirano že med vojno in

Cesta, elektrika, voda - kdaj?

takoj po njej in današnjim potrebam nikakor ne ustreza več. Zlasti slabo elektriko imajo Rodine, Naklo in Stražnji vrh, kjer ob večerih še radia ne morejo poslušati niti gledati televizije, kaj šele da bi delali razni gospodinjski stroji.

Vinogradništvo je pomemben vir dohodka za te kraje in ljudi. V zadnjem času so se vinogradniki zavzeto lotili prenavljanja nad 50 let starih vinogradov, saj je bila obnova res nujna. Premalo pa so ljudje deležni strokovne pomoči Kmetijske zadruge iz Črnomlja, ki naj bi jim svetovala, kaj in kako naj bi sadili. Če bo šlo z obnovo tako naprej, bodo vsi vinogradi v petih letih obnovljeni. V teh krajih imajo vikende in vinograde tudi Črnomalčani pa celo Ljubljančani. Skoro vsa trta je cepljena, ker je lahko v vinu le 5 odst. samorodnice, sicer ga ne smejo prodajati.

GOLJUFIVE OBLJUBE

„Ljudje so ogromno sami naredili in so še pripravljeni delati in prispevati“, je dejal Anton Pezdirc, upokojeni logar z Rožič vrha, tajnik KS, „jasno pa je, da vseh težav v KS ne morejo prevzeti na svoja ramena in sami KS tudi ne morejo zagotoviti razvoja. In ker nam do sedaj nihče ni nič pomagal, so ljudje razočarani, demoralizirani. Poudariti velja, da je zavest ljudi velika, in če bi videli, da niso v svojih prizadevanjih za boljši jutri sami, bi brez dvoma vsi še bolj kot do sedaj poprijeli za delo. Z drobtinčami in zgolj obljubami, ki se izkažejo za goljufive, pa jih ne bo nihče več mogel pitati. Dovolj pove dejstvo, da bo vodovod za Tušev dol doslej edini prispevek občine pri reševanju komunalnih problemov naše KS po vojni! Proračun za vodovod znaša 1,1 milijona dinarjev, občina je odobrila 760 tisočakov, ostalo pa bodo prispevali krajanji s prostovoljnimi delom in v denarju. Povrh tega so vsi lastniki zastojni odstopili zemljišča, kjer bo šel vodovod. Prav tako so zastojni odstopili zemljišča za gozdno cesto Lokve - Sredgora.“

Povedati je treba, da je bil prispevek teh krajev med NOB ogromen, neprecenljiv. Čutimo se zapostavljeni, čeprav razumemo tudi težave manj razvite črnomaljske občine.“

Marjan Vrščaj s Stražnjega vrha je predsednik KS Talčji vrh, zato dobro pozna vsa vprašanja, ki teže prebivalce teh krajev. „Če odmislim poti, telefon, odsotnost vsake industrije ali ustanov, ostane pereče vprašanje prostora, v katerem bi delala naša krajevna skupnost. Najprej bi želeli, da se sedež krajevne skupnosti prenese s Talčjega vrha na Stražnji vrh. Primeren prostor bi lahko dobili v bivši šoli, kjer je tudi telefon. Žal pa nikakor ne najdemo skupnega jezika s Kmetijsko zadrugo Črnomelj.“

ODTUJENA KZ

Stavba bivše osnovne šole na Stražnjem vrhu je že nekaj let last črno-

maljske kmetijske zadruge, kar je za KS, ki nima lastnih prostorov, še kako neprijetno. „Vse je kazalo, da bo stavbo dobila KS, pa je po volji nekega posameznika prišla v roke KZ“, je dejal upokojenec Franc Košir. „KZ je tri leta obljubljal, da bo v stavbi uredila trgovino in dala spodnje prostore KS. Nič ni bilo iz tega. Telefon, ki je bil kot darilo RSNZ naši krajevni skupnosti napeljan do šole, je bil dve leti zaklenjen. Ždaj stanuje v bivši šoli delavec KZ in do telefona je moč priti, toda zdi se mi, da s tem še ni vse urejeno. V naši KS je bila ustanovljena prva kmetijska obdelovalna zadruga. Krajanji so z lastnimi prispevki zgradili hlev za 50 glav živine, ki že precej let stoji prazen in propada. Pogosto se sprašujemo, ali je hlev, katerega zadruga ne vzdržuje, njen, saj so ga zgradili vaščani. Še bi lahko povedal kakšno nepravilnost, ki upogiba hrbte tukajšnjih ljudi. Denimo to, da občina za precej stvari nima dovolj poslaha. Tako smo krajanji pred dvema letoma zbrali 270.000 din za zasutje globeli na cesti na Stražnji vrh. Dela so stala 340.000 din, primakniti bi bilo treba le še nekaj, pa bi zasuto globel lahko tudi asfaltirali. Občina ni priskočila na pomoč, ni hotela videti prizadevnosti krajanov, ampak je istočasno denarno podprla popravilo ceste v kraju, kjer vaščani niso sami prispevali niti dinarja. Širijo se glasovi, da za našo KS ni pomoči zato, ker bi s sodobno cesto še pospešili gradnjo vikendov. Kdo so vikendarji? So zločinci, da kažemo s prstom nanje? Ali v tej družbi nekaj velja samo tisti, ki vse zaslužno sproti poje in popije?“

Anton Mihelič s Stražnjega vrha opravlja veliko funkcij, med drugim je tajnik krajevne konference SZDL in predsednik aktiva KS: „Prav zdaj dokončujemo reorganizacijo organov krajevne skupnosti, ki mora v kratkem biti organizirana po novih ustavnih načelih. Prve kandidate v organe KS smo izvolili v mesecu februarju. Največ težav nam je povzročalo to, da nismo imeli pravega statuta. Na splošno pa lahko rečem, da je samoupravno organiziranje krajevne skupnosti zaživelo, da delo uspešno poteka, kolikor pa je težav, so razumljive. Prepričan sem, da nam bo uspelo doseči resnično množičnost pri odločanju.“

O TEM IN ONEM

Upokojenec Lojze Gabrovec se je dotaknil marsikatero žgoče stvari, s katero se srečujejo krajanji. Zlasti je poudaril, da je še premalo solidarnosti s strani občine. Za primer zavzetega delovanja pa je navedel organizacijo ZB, katere predsednik je. „156 borcev jo sestavlja in lahko rečem, da je ena najbolj prizadevnih v KS. Tako rekoč gonilna sila vsega dogajanja je. Borčevska vprašanja so v glavnem rešena, le nekatere preživnine so razmeroma majhne, niso pravo vračilo za leta bojev in trpljenja.“

O mladini in mladinski organizaciji je spregovoril edini prisotni mladinec Boris Primec s Stražnjega vrha: „Naša mladinska organizacija dela, kolikor je to v naših razmerah mogoče. Imamo svoj prostor v gasilskem domu na Mavrlenu, kjer prirejamo zabave in plese. Sestajamo se ob koncu tedna. V načrtu imamo ustanovitev kakšnega krožka. Primeren bi bil smučarski krožek, ker so v naših krajih lepi tereni za smučanje. Drugače je življenje mladih dokaj razgibano, še posebno, ker imamo redno avtobusno zvezo s Črnomljem in se lahko tam udeležujemo prireditve. Doma pa radi priskočimo na pomoč v raznih prostovoljnih delovnih akcijah. Naša želja, da bi se potujoči kino spet kaj oglasil pri nas, je hkrati želja ostalih prebivalcev. In še nekaj: mladi gasilci na Mavrlenu bi zelo radi, da bi ustanovili mladinsko gasilsko desetino.“

Upokojena učiteljica Angela Štangelj s Talčjega vrha si zeli, da bi v njihovi vasi izobraževali ljudi s predavanji o vinogradništvu, kmetijstvu, pa tudi gospodarstvu sploh. „Tudi pri mladih je treba vzbuditi večje zanimanje za dogajanje v KS, saj njihove dejavnosti skoraj ni čutiti.“

Albert Šus iz Rodin se je pritožil nad električno napetostjo: „Pred leti smo dali denar, da bi nam zboljšali električno napeljavo in napetost, a se ni prav nič izboljšalo. Imamo tako slabo elektriko, da ne morem brati Dolenjskega lista pred 10. uro zvečer, pralni stroj pa ne bo delal pred 11. uro. Rad pa bi pripomnil še tole: od Lokve do Rodin imamo 6 kilometrov ceste, ki je zelo slaba. Sami jo moramo popravljati in sami zbirati denar za gramoz. Čeprav je v naši okolici veliko vikendov, pa lastniki le redkokdaj pokažejo zanimanje za vzdrževanje ceste, nekateri od njih sploh nikoli. Ko bi dobili cestarja, bi bilo veliko bolje. V naši vasi gradimo gasilski dom; zbrali smo potrebni material, zdaj pa vse stoji in se dela škoda.“ Anton Šercelj iz Sela pri Otovcu je potarnal o vaški poti, ki je prav tako zelo slaba: „Uporabljamo jo vaščani in JLA, popravljamo in vzdržujemo pa jo samo mi. Dokler je bila v bližini enota, so nam pomagali, zdaj pa ne več. Naši pogovori s starešinami niso rodili sadov. Radi pa bi se opozorili načrtovalce nove ceste, da bi bilo dobro, ko bi traso v vasi pomaknili za nekaj metrov, da bi ne tekla po dvorišču nek kmetije.“

O težavah krajevne skupnosti Talčji vrh je zavzeto govoril tudi Miha Golubič, ki je v Slovenijo prišel iz Netretiča na Hrvaškem in se tu pred leti za stalno naselil: „Veliko želja in načrtov imamo, vendar sami vsega ne bomo nikoli zmogli. Družba nam mora priskočiti na pomoč. Opozoril bi rad predvsem na vprašanje preskrbe z vodo. Ob sušnih dnevih jo morajo voziti s cisterno. Cena res ni visoka, samo predlog moramo čakati, da pridemo na vrsto.“

„Propadajoči hlev, ki je vreden okoli 5 milijonov din, je velika izguba na naš kraj“, je dejal upokojenec Janez Primec s Stražnjega vrha. „Za to je kriva KZ, ki sploh ni več to, kar je bila nekdanj, ampak predvsem trgovina. Pri nas je veliko zemlje, nakosilo bi se dovolj krme za 50 glav živine. In zakaj se ne? Nihče tudi ne priskoči na pomoč kmetom, da bi si uredili gnojnične jame, kar bi imelo koristne posledice za pridelke že čez nekaj let. Smo vinogradniško področje, toda vino ne pridelamo le zase. Pa se leto za letom dogaja, da imamo velike težave pri prodaji grozdja ali vina, KZ nam ne gre niti malo na roke. Nujno bi bilo treba postaviti na trdne noge kooperantske odnose.“

Anton Šuster, invalidski upokojenec z Rožič vrha, ki sicer živi v Črnomlju, je rekel, da rad prihaja v ta odmaknjeni kraj. „V naravi si oddahnem, počasi delam v vinogradu. Tod so doma prizadevni ljudje, s prostovoljnimi delom so si že marsikaj zgradili, veliko zaved pa je ostalo le na papirju preprosto zato, ker nimajo vplivnih ljudi na primernih mestih. Res je neprijetno, celo ponižujoče, da ljudje delajo, si prizadevajo, družba pa jim pomaga le naključno.“

„Zaradi slabe elektrike ne morem prati s pralnim strojem. Tiste, ki niso v službi, vstajajo sredi noči, da operejo takrat, ko je tok močnejši, sama pa si tega ne morem privoščiti, ker moram zjutraj zgodaj vstati, da grem na delo. Zato vseskozi perem na roke. Marsikak gospodinjski stroj bi si kupili, pa kaj, ko ga zaradi slabe elektrike ne bi mogli uporabljati.“ Tako je dejala Francka Primec s Stražnjega vrha, ki se je sedem let vozila s kolesom na delo v črnomaljski Belt, in potarnala, da sta ob elektriki najbolj pereči še cesta in voda.

Sit in čist, pa vendar - SAM!

Po sledeh anonimke, ki se je izkazala za zlagano

„Pojdite na Žerjav. Tam živi osamljen in bolan star možakar, bivši posestnik, za katerega morajo zdaj skrbeti sosede. Zlahta, kateri je dal porediti posestvo, zanj nič ne skrbi...“ To anonimno obvestilo mi je bilo te dni kažipot do majhne vasi, kamor se pride po stranski cesti, ki se odcepi od asfalta malo dalje od pralnice peska pri Mokrem polju.

Mimo gozdička, travnikov, hriba in doline me je vaška pot privedla do prve hiše, kjer naj bi bilo prizorišče „socialnega problema“. Prav previdno, zaradi psa, ki se večkrat pojavi izza kmečkega senika, sem se hišnim vratom bližala kot v zasedi. Ni mi bilo treba trkati, ker se je starejši možki že sam pojavil na pragu.

Lepo opravljen, s čisto srjaco, me je sprejel v lepi veži. Tale že ne bo pravi, sem si mislila. Pa je bil: Franc Hren, star 84 let. Pred dvema letoma ga je zadel kap, zato malo teže govori.

V sobi je imel prijatelja, priletnega možaka. Verjetno je iz navade sedel pri peči. Modrovala sta, ko sem ju zmotila, potem smo pa nadaljevali v troje.

— Stric, kako živite? — vprašam Hrena bolj naglas, ker slabo sliši.

„Nič mi ne manjka, samo sam sem. Sam, od ponedeljka do sobote, ko pridejo moji iz reba.“

— Kdo pa skrbi za vas?

„Sosedovi mi zjutraj in popoldne nosijo hrano, naši plačajo. Zvečer si naredim sam kakšen čaj ali skuham jajce. Veliko niti ne morem jesti. Kruh pa vse drugo prinese nečakinja ob sobotah iz Zagreba, da imam za ves teden. Njej sem dal zapisati in oni (mislim je njeno družino) skrbijo zame. Pospravijo po hiši in nekaj zemlje obdelajo. Veliko ne, ker ni časa. Skoda, da je njive večinoma prerasla trava.“

— Pravite, da ste večinoma sami, pa vidim, da imate obisk. Je ta slučajno prišel k vam ali je

vaš prijatelj še od prej?

„Midva sva si dobra, odkar je Hren iz Smolenje vasi leta 1938 prišel na Žerjav,“ je povedal Jože Šinkovec iz Mokrega polja 10. Zgovoren možakar, ki se kar dobro drži za svoja leta, je rekel, da je nalašč prišel na obisk, ker ve, da je Hren osamljen. Ima še več prijateljev, samo ne hodijo ga obiskovat.

Ko sem s pogledom begala po sobi, res ni bilo videti, da bi priletnemu Hrenu česa manjkalo. Na mizi lep prt, postelja postлана, v kotu velik radio. Čeprav je možak med tednom sam, ni bilo videti zanemarjeno. Marsikje na kmetih, kjer je vsa družina doma, naletiš na veliko slabše sanitarne razmere.

S Šinkovcem sva potem Hrenovega strica pripravila do tega, da je obujal spomine.

„Priženil sem se na to kmetijo, vendar nisva imela otrok. Midva z ženo, ki je umrla pred 13 leti, in njen brat, smo obdelovali kmetijo. Imeli smo tri hektare obdelovalne zemlje in hosto pa petero glav živine. Dobro smo se imeli, čeprav smo delali od vida do vida. Zdaj je vse minilo. Ostal sem sam. Zadel me je kap, odtlej ne morem več nikamor. Samo po vasi še krevsam in drv si nasekam, drugega ne morem delati. V mestu nisem bil več let, še do Rokeljna (znane gostilne na Mokrem polju) že več kot dve leti nisem prišel.“

„Povej, kakšno blato smo poprej imeli, pa imamo zdaj ceste,“ je Hrena spomnil kolega Šinkovec.

„Saj res! Naša vas je bila oskrbovana samo s tistim, kar je živina lahko v lepem vremenu pripeljala. Ceste ni bilo, po poti pa tako blato, da ob dežju ne živina ne človek ni mogel mimo. Naš (mož od nečakinje) se je pobrigal, da je vas pred tremi leti dobila cesto. Zdaj lahko pride do vsake hiše tovornjak.“

— Česa se spominjate iz mladih let, ko večino dni sami pre-

bijete v tej hiši?

„Ha, ha! Vojak sem bil na ruski fronti. Leta 1914 so me v Galiciji ujeli Rusi, potem sem bil več let v njihovi ogromni deželi. Pri kmetih in baronih sem delal. Rusko sem znal kar dobro, ampak sem pozabil. Takrat sem mislil, da nikdar več ne bom videl domačih krajev, na srečo pa se je le obrnilo drugače. Sicer pa ne tuhtam dosti. Če nisem zunaj, raje spim, zvečer pa poslušam radio. Večkrat pa mi pride na misel tudi to, kako lepo smo se imeli, kadar smo mlatili. Ko je človek mlad, je vse lepo, na starost pa se ti vse zdi odvratno.“

— Stric, kdo vam je pa danes postlal, ko je tako ravna postelja?

„Sam vendar, saj sem rekel, da sem bil dolgo vojak. Še od takrat imam navado posteljo zravnati.“

Če sta dva in steče pomenek o starih časih, je starost lepša. Na sliki sta Franc Hren (levi) in njegov prijatelj Jože Šinkovec z Mokrega polja.

— Ste kdaj pomislili, da bi vas samote morda rešilo bivanje v kakšnem domu za starejše ljudi?

Kakor je bil ob prejšnjem pogovoru vesel in so se mu usta razležla, da je ves čas kazal dva zoba, se je ob tem vprašanju pomračil. Grdo me je pogledal in dejal:

„V dom? Nikamor ne grem! To pa ne, saj nisem revež. Tu bom ležal ob zadnji uri,“ je rekel in pokazal na posteljo.

Oba sta me pospremila do šupe, in ko sem odhajala, sem ju slišala, da sta se v sobi še smejala. Hrenov stric pa očitno niso potrebni drugega kot družbe. Tudi socialna služba, ki skrbi za pomoči potrebne ostarele ljudi, štiriinosemdesetletnega Franca Hrena sploh nima na svojem spisku. Anonimno obvestilo je bilo zlagano.

RIA BAČER

PREMOG!

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA SENOVO obvešča vse kupce premoga, da je zaradi trenutno ugodnih proizvodnih razmer uspel zagotoviti dovolj premoga za porabo v gospodinjstvih. Premog je na razpolago po dosedanjih cenah z organiziranim prevozom na dom. Ta ugoden nakup je časovno omejen do konca maja, zato priporočamo, da izkoristite to enkratno priložnost in si čimprej nabavite premog v količini, ki vam bo potrebna za prihodnjo zimo. V kasnejših mesecih namreč ne bomo mogli pokriti vseh povečanih potreb zaradi pogodbenih obveznosti.

TEHNIČNI PREGLEDI TRAKTORJEV IN MOTORNH KOLES

VIATOR TOZD BELA KRAJINA, CRNOMELJ, ORGANIZIRA TEHNIČNE PREGLEDE TRAKTORJEV IN MOTORNH KOLES PO NASLEDNJEM RAZPOREDUI:
— DRAGATUS 4. 5. 1976 ob 7. uri
— VINICA 4. 5. 1976 ob 15. uri
— CRNOMELJ 5. 5. 1976 ob 7. uri

ZA PRIPRAVO VOZIL ZA TEHNIČNE PREGLEDE SE PRIPOROČA AVTOSERVIS „VIATOR“, CRNOMELJ

rolete*žaluzije
IZDELUJE LOJZE MEDLE, ZABJA VAS 47

„Golota ni pregrešna“

„Naturizem je način življenja, ki je v soglasju z naravo. Njegova značilnost je golota, povezana s spoštovanjem lastne osebnosti ter s spoštovanjem drugače mislečih ljudi in okolja.“ Tako označbo naturizma je izoblikoval 14. svetovni kongres mednarodne zveze naturistov. Danes gre število privrženecv naturizma v svetu v milijone. Naša dežela je kot nalašč za naturiste, zato ni čudno, da so jo, ko se pri nas o tem sploh še ni govorilo, odkrili zlasti Nemci. Ti so pred več kot 20 leti na Jadranskem morju vzeli v zakup prve naturistične (takrat so jim rekli še nudistične) plaže.

V zadnjih letih pa je naturizem na pohodu tudi pri nas. Društvo naturistov „Jugoslavija“, edino pri nas, šteje danes okrog 300 članov. Pred dobrim mesecem so imeli jugoslovanski naturisti občni zbor v Dolenjskih Toplicah in za eno glavnih nalog so si določili širjenje naturističnega mišljenja in pridobitev novih članov, saj je predsednik Regjep Tofani poudaril, da je vsaka organizacija močna šele takrat, ko postane množična. „Ljudje so premalo seznanjeni z našimi prizadevanji in našim načinom življenja. Večkrat slišimo, da smo nekakšni seksualni iztirjenci. Vse naše delo, življenje in prizadevanja pa lahko vsakega prepričajo o nasprotnem: smo normalni ljudje, ki si prizadevamo, da bi nekatere stvari človekovega življenja, ki so bile pod vplivom raznih verstev zatirane in obdane s hinavščino, postavili na mesto, ki jim gre. Poleg

tega se želimo otresti nezdravega načina življenja in odtujenosti, ki nam ju vsiljuje današnja stehinirana civilizacija. Živeti želimo polno, zdravo in človeka vredno življenje,“ je pojasnil Regjep Tofani.

Naturisti poudarjajo, da si prizadevajo zlasti za zdrav način življenja in za pravilen odnos do narave in človekovega okolja. Tej temi je bil posvečen že 12. mednarodni naturistični kongres v Londonu 1970. Zanimivo je, da je francoska vlada pod vplivom tega kongresa in ugotovitev na njem ustanovila ministrstvo za kakovost življenja.

Sprva so nudiste in naturiste ljudje metali v en koš. „Na prvi pogled med nami res ni razlik,“ pravijo naturisti, „eni in drugi se kopamo goli. Vendar je naturizem nekaj več: je gibanje z določenimi cilji in idejami, je oplemeniteni nudizem.“ Naturist se ne kopa gol, kjerkoli, marveč samo na to posebej določenih in urejenih plažah, kjer ne moti ljudi drugačnih nazorov in kjer sam ni moten. Takih plaž pa je pri nas vedno več.

Na občnem zboru v Dolenjskih Toplicah se je res izkazalo, da to gibanje ne pozna nobenih razlik, ne starostnih ne socialnih. Člani so tako univerzitetno izobraženi ljudje kot delavci za strojem; najmlajša udeleženka je prišla z dedkom in babico.

„Golota je za naturista le zunanji način, s katerim se skuša približati naravi in z njo vzpostaviti ravnovesje, ki ga je zlasti sodobno življenje v mestih porušilo. Naturista vodijo načela,

ki nas učijo o toplih medčloveških odnosih, o solidarnosti, o preprostem in enostavnem stiku z naravo, o pristnih družinskih odnosih, in načela, ki odpravljajo lažne tabuje o goloti,“ pravi Tofani.

Na očitke in namigovanja, da je naturizem poln seksa, odgovarjajo, da se pri njih ne dogaja nič slabega ali pohujšljivega, prav gotovo pa manj kot na tako imenovanih „tekstilnih plažah, kampih, hotelih ali drugje“. Trdijo, da pri njih vlada stroga disciplina in da so včasih celo bolj zadržani, kot L. bilo treba.

Naturisti se pritožujejo, da so zanje velika nadloga razni „firbci“, ki prihajajo na njihove plaže, večkrat tudi s slabimi nameni. „Zelo dobro se vidi, kje so na plaži bili naturisti in kje ne: tam je vedno ob večerih polno smeti in odpadkov. Mi tega ne počenjamo. Prav tako pazimo, da ne motimo svojih sosedov s hrupno glasbo iz tranzistorjev,“ je rekla ena od udeleženk občnega zbora, Nina Potočnik iz Kopra. Zato si društvo prizadeva, da bi imeli vstop na naturistično plažo le člani društva, ki se lahko izkažejo z izkaznico; prav tako se bore proti „divjim“ plažam, ker se tam dogajajo stvari, ki mečejo senco na društvo.

Ena od glavnih nalog društva, ki ima večino članov v Sloveniji, je ustanavljanje sekcij, da bi se naturisti iz posameznih mest oziroma območij lahko redneje sestajali. Naj povemo, da je najmočnejši jugoslovanski naturistični center Ljubljana,

precej članov je iz Celja in Velenja, nekaj pa tudi iz Novega mesta.

Med najstarejšimi člani sta zakonca Danica in Todor Kostić, ki sta na občni zbor v Dolenjske Toplice prišla iz Beograda. „Pri nas v Beogradu je čutili precej zanimanja za naturizem, samo ljudje ne vedo, da obstaja naše društvo niti ne čutijo potrebe, da bi se organizirali. Brez društva in organiziranega načina pa ne morejo najti prave oblike.“

Zanimivo je, da ljudi večkrat zvabi na naturistično plažo najprej radovednost. Tako je bilo tudi z Darinko Tomplak iz Ljubljane. „Privlačila sta me preprostost in svoboda gibanja. Spoznala sem, da se tam ne dogaja nič hudega, da so odnosi med člani zelo prisrčni in da je lahko dobiti prijetno družbo. Pomembno je tudi, da med nami ni nobenih razlik. Naslednje leto sem prepričala še fanta, sedanjega moža, pa še prijateljico in njenega fanta in sedaj smo vsi člani društva,“ je povedala.

Dandanes že marsikateri zdravnik pacientom z raznimi gljivičnimi obolenji ali revmatizmom predpiše tako imenovano „naturistično kuro“, se pravi, da mu priporoča, naj se koplje gol. To zagovarja tudi članica društva dr. Vera Primožič, zdravnica dermatologinja, ki pravi, da se ne spomni, kdaj si je nazadnje kupila kopalke. Upokojenec Jože Rozman iz Kranja pa kot inkasant ljudem razlaga namen naturizma in jih tako skuša pridobiti za to gibanje. Obratni električar Marjan Zadnik z družino preživi vsako leto dopust v kakšnem naturističnem kampu in pravi, da sploh ne bi hotel več na „tekstilno“ plažo. „Ljudi ni tre-

ba dolgo prepričevati, le pot jim moraš pokazati. In kdor enkrat pride, gotovo postane naš član,“ pravi.

„Morda je novincu na naturistični plaži v prvem hipu res malo neprijetno, ker enostavno ni navajen biti gol v družbi drugih ljudi. Vendar vsak kmalu spozna, da bi bil smešen, če bi bil oblečen,“ pravijo člani naturističnega društva „Jugoslavija“.

Naturistično društvo ima za

prihodnost veliko načrtov. Eden teh je tudi ureditev novih plaž. Želijo, da bi uredili naturistično plažo tudi na Kolpi pri Adlešičih blizu gradu Pobrežje.

Če bo komu ta zapis zburil več zanimanja za življenje in dejavnost naturistov, je treba povedati, da se v društvu za letno članarino 80 dinarjev lahko včlani v turistični agenciji Atlas v Nami v Ljubljani.

A. B.

kultura in izobraževanje

Pol ure z našo moderno

Klub novomeških študentov priredil zanimiv recital iz poezije Cankarja, Murna, Župančiča in Ketteja

Klub novomeških študentov, ki je postal dejaven na najrazličnejših področjih, se zadnje čase tvorno in uspešno vključuje tudi v kulturno dejavnost Novega mesta. Recital mladostne poezije pesnikov slovenske moderne, Cankarja, Murna, Župančiča in Ketteja, prirejen 16. aprila v Dolenjski galeriji, je bil eden prvih sadov prizadevanja študentov te vrste, gotovo pa ne zadnji.

V izboru Janeza Pipana so pesmi hrepenenja pod skupnim naslovom „Fant je videl rožo čudotvorno“ (po verzih iz Cankarjeve pesmi) recitali: Marjana Lamut (iz kluba študentov občine Trebnje), Zvone Hrbar in Slavko Cerjak (študenta AGFT), pri sporedu (govornem in glasbenem) pa so sodelovali še: Irena Čelič in Cvetka Hrbar (klavir) iz KNS ter Mišo Peroci in Milan Radivojevič.

Polurna prireditev seveda ni mogla zajeti vseh pesmi, ki bi se sodile pod podnaslov „iz pesmi hrepenenja“, to pa tudi ni bil namen recitala. Kot je razvidno iz listov, ki so jih razdelili obiskovalcem, so želeli študenti estetska in vsebinska vprašanja del pesnikov slovenske moderne „le nakazati in dati pobudo za individualno razmišljanje in raziskovanje vse slovenske moderne poezije“.

Ceprav je bila prireditev skoraj izključno študentska – z izvajalci in poslušalci (ali drugih občanov take stvari ne zanimajo ali ne boro obvestiti?), je vendarle treba reči, da bo že zavoljo tega, da je sploh bila, imela odmev. Kajti resnici na ljubo je treba reči, da se v Novem mestu – razen študijske knjižnice, ki je priredila razstavo Cankarjevih knjižnih del – nobena od ustanov in organizacij, ki se imajo za kulturne, do zdaj še ni spomnila, da bi stoletnici dveh članov slovenske moderne in klasikov slovenske literature – Ketteja in Cankarja predstavila na ta način, tako namreč, da bi javnosti ponudila vsaj požirek iz njune poseide duha.

BREŽICE CANKARJU

V Brežicah je že gostovalo mariborsko gledališče s Cankarjevimi „Pohujšanjem v dolini šentflorjanski“, do jeseni pa se bo vrstilo še več prireditev, s katerimi bodo počastili 100-letnico Cankarjevega rojstva. Prva taka bo že 24. aprila, ko bodo na osrednji proslavi za dan OF in praznik dela gostovali priznani gledališki umetniki. Cankarjevemu jubileju bo posvečen tudi začetek letne skupščine ZKPO, ki bo 19. maja. Občinska matična knjižnica pripravlja literarno srečanje in razstavo Cankarjevih del.

Problemi, ki spremljajo jerebovce pri delu, so že dolgo znani in tudi v Dolenjskem listu smo se že nešteto krat razpisali o njih. Naj jih ponovno naštejemo ali bo to kratko zadostovalo dejstvo, da nima nobena od društvenih sekcij (skupin) niti kvadratnega metra svojega prostora, niti toliko ne, da bi lahko na „svoje“ spravila priznanja za dosedanje delo ali celo državno odlikovanje, če ob tem sploh ne omenjamo, da je na istem tudi društvo kot celota? Naj morda pristavimo še to, da gre za društvo, ki ga je rodila svoboda in je že lani slavilo 30-letnico?

Kaj je, če to razmišljanje počasi dokončamo, družbenopolitičnim dejavnikom res tako težko žrtvovati nekaj pozornosti in časa za to društvo, še posebej, ker ne gre za nič drugega kot za pomoč jerebovcem, da bi svoj kot na tem svetu naposled dobili v samo kulturi namenjenem Domu kulture? Se bo kaj premaknilo po odprtem pismu, ki ga na podlagi sklepa občnega zbora kulturnega društva Dušan Jereb z dne 30. januarja 1976 objavljamo danes?

I. ZORAN

Prav je, da se vsi pripravljamo, da še posebej počastimo spomin na Cankarja, se poklonimo njegovi umetniški besedi in misli, ne bi pa smeli zavoljo tega zatisniti oči in ušesa za vse drugo. In Ketteju bi prav gotovo naredili krivico, ko bi spomina nanj vsaj skromno ne obeležili, in Novo mesto je bilo to dolžno storiti že zato, ker je Dragotin Kette svoja najboljša dela napisal ali vsaj zasnoval v dolenjski metropoli. Zato so študentje z omenjenim večerom poezije ne le dokazali, kaj se da napraviti brez posebnih težav, pompa in visokih obljub, ampak tudi odslužili del dolga, ki ga ima Novo mesto (vsaj do Ketteja) še vedno na vesti.

I. ZORAN

SANDI LESKOVEC Z MIRNE SAMOSTOJNO PRED JAVNOST

V soboto, 24. aprila ob 18. uri, bo inž. Marko Bulc, vodja slovenske delegacije v zveznem zboru republik in pokrajin, v Galeriji likovnih samorastnikov v Trebnjem odprl razstavo del Sandija Leskoveca, kiparja z Mirne. O delu tega samorastnika, ki mu je to tudi prva samostojna razstava, bo govoril prof. Zoran Kržišnik, ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani in predsednik umetniškega sveta Tabora. Na otvoritvi bo pel moški pevski zbor z Mirne, pred galerijo pa bo imel trebanjski pihalni orkester koncert.

„Potepuhi“

13. aprila se je eksperimentalno gledališče Glej predstavilo ljubljanskemu občinstvu z no-

JARM SPET RAZSTAVLJA

V Jelovškovi galeriji na Kodeljevem v Ljubljani razstavlja od 15. aprila svoja dela kipar Stane Jarm iz Kočevja in slikar Julij Miklavčič. Na razstavi, ki bo odprta do 25. aprila, je Jarm prikazal nove plastike iz lesa, ki kažejo nov način likovnega izražanja ter pomenijo nekakšen prehod z oglatih, „ikonastih“ oblik na zaobljene, nežnejše in impresivne. Nekateri likovni kritiki so to opazili že na razstavi in se tudi pohvalno izrazili o tej Jarmovi usmeritvi.

V. I.

OBRAZ IZ „IDEALISTA“ – V novem slovenskem barvnem igranem filmu, posnetem po Cankarjevem „Martinu Kačurju“, igra vidno vlogo (Tončke Kačur) tudi znana dramska igralka Milena Župančič. Na sliki: prizor iz filma, ki ga bodo kmalu prikazovali tudi v Novem mestu.

Novem mestu navzlic 30-letnemu prizadevanjem in nenehnemu delu niso bili deležni vsestranske podpore in da je zato društvo še danes brez slehernega lastnega prostora. Nevzdržno je, da naše pevske vaje še nadalje potekajo v tujih prostorih, da orkester nima kje vaditi in da morajo igralci, če hočejo na oder, vsakokrat čakati na konec filmske predstave. Takšno stanje in takšna razdrobljenost sekcij našega društva tudi onemogoča kakršno koli društveno dejavnost in skupno delo ter skoroda razdira občutek članom društva, da pripadajo vendarle enemu društvu, „Dušanu Jerebu“ v Novem mestu.

Zato člani društva pozivamo občinsko skupščino, družbenopolitične organiza-

cije in kulturne dejavnike v Novem mestu, da naposled vendarle omogočijo izpraznitev Doma kulture v Novem mestu in ga dajo na voljo in uporabo matičnemu društvu „Dušan Jereb“, kateremu tudi pripada, saj v Domu kulture vsekakor ni mesto za stanovanja, ter da z vsemi močmi in na vseh ravneh podprejo dejavnost kulturnega društva „Dušan Jereb“ kot matičnega društva v Novem mestu in s tem omogočijo nadaljnje delo in rast ne samo društva kot celote, ampak tudi njegovih sekcij, ki so vsa leta prispevale delež k razvoju kulture v Novem mestu in tudi izven njegovih meja.

V Novem mestu, 30. januarja
Predsednik društva:
IVAN KRANJC

Slavje v glasbeni hiši

Novomeška glasbena šola bo počastila 30-letnico ustanovitve in 10-letnico smrti Marjana Kozine

Tri desetletja minevajo letos od ustanovitve glasbene šole v Novem mestu in deset let od smrti moža, po katerem se ta šola imenuje – od smrti skladatelja Marjana Kozine, novomeškega rojaka. Tema dvema obletnicama je letos posvečena celotna dejavnost glasbene šole s prireditvami, ki jih bo ali sama organizirala ali na njih samo nastopala.

Ravnatelj Ernest Jazbec pravi, da je koledar prireditev z jubilejnimi oziroma spominskimi obležjem že skoraj povsem utrjen. To pomeni, da se je začela šola dovolj zgodaj pripravljati na praznik in da v tem pogledu ne bo dovolila neprijetnega presenečenja. „Razumljivo je, da zahteva vse to od učencev in učiteljev dodatno delo, več truda, saj gre ne nazadnje za to, kako bomo poslanstvo, ki ga šola ima, opravili pred javnostjo. Zato smo priprave zastavili tako, da bo možno kar najmanj spodsrljajev.“

Vrtljak jubilejnih prireditev se je medtem že premaknil: 9. aprila so mladi novomeški glasbeniki nastopili na koncertu v Dolenjskih Toplicah, jutri pa bo podobna prireditev v Žužemberku. 22. maja bodo Novomeščani skupaj s Crnomaljšani gostovali v Nabržini pri Trstu, pet dni kasneje pa bodo oboji sodelovali še na koncertu dolenjskih glasbenih šol v Crnomlju. Zaključni koncert šolskega leta 1975/76 bo 8. junija v Dolenjski galeriji.

Vrh prireditev bo 18. junija, na dan, ko je v Novem mestu umrl skladatelj in akademik Marjan Kozina. V študijski knjižnici Mirana Jarca bodo tega dne odprli razstavo Kozinovih glasbenih, beletrističnih, strokovnih in drugih del iz njegove zapuščine, zvečer pa bo v Domu kulture slavnostna akademija, na kateri bodo izvajali Kozinova

dela. „Portret“ glasbene šole bo že pred tem objavila RTV Ljubljana v eni svojih oddaj.

Vse te slavnostne dneve bo glasbena šola izrabila tudi za popularizacijo svoje dejavnosti. Pripravila manjšo tribuno, na kateri bodo osrednjo pozornost posvetili prostorski problematiki šole. „Naša šola gostuje pod streho osnovne šole Katja

Ernest Jazbec

Rupena. Prostorov imamo premalo, poleg tega pa je pouk pogosto moten od zunaj. Na tej tribuni naj bi govorili o tem, kako in s kakšnimi sredstvi zagotoviti dovolj ustreznih učilnic.“ Drug tak pogovor, napoveduje ravnatelj Jazbec, naj bi bil namenjen ureditvi Kozinove spominske sobe v študijski knjižnici. Knjižnica je pripravljena ponuditi prostor, le pomanjkanje denarja za ureditev jo daje.

S tem pa načrtov še ni konec. Radi bi pripravili tudi srečanje glasbenikov – nekdanjih učencev novomeške glasbene šole. Kot pravi Ernest Jazbec, kaže evidenca, da je teh učencev okoli 200, nekateri med njimi so se v glasbenem življenju tudi uveljavili. Pred jubilejem pa razmišljajo tudi o izdaji zbornika, ki naj bi prikazal življenje in delo na glasbeni šoli od ustanovitve pred tremi desetletji do danes.

I. ZORAN

Posavje ne dela izjem

Videti je, da tovariš Alfred Železnik pozorno spremlja dejavnost posavskega odbora Združenja gledaliških skupin Slovenije. Pod naslovom „Ali niso kriva zamujena vabila?“ je prejšnji teden zastavil tudi nekaj vprašanj v zvezi z odpovedanim srečanjem gledaliških skupin Posavja, povezal pa jih je z lanko polemiko, ko si republiški selektor ni ogledal boštanjске in senovske uprizoritve. Najprej nekaj besed o izboru datuma za posavsko srečanje. Določili smo ga že 14. oktobra lani (na delovnem srečanju našega odbora) in en izvod programa izročili tudi predstavnikom PD Anton Umek – Okiški iz Boštanja. Kdaj bo revija, so bili tudi v Boštanju obveščeni dovolj zgodaj. V Posavju tudi ne delamo izjem, kar pomeni, da bodo srečanja v drugih regijah celo za

nami. Pred Posavjem sta bili reviji le v Ljubljani in Zasavju, področna odbora v Novem mestu in za Gorensko pa letos tudi nista nič organizirala.

Posavsko srečanje je letos odpadlo tudi zato, ker se na zapis ni prijavilo društvo iz Boštanja, čeprav smo mu del igranega sporeda svetovali že lani oktobra in kratko posredovali tudi besedila (še do danes jih niso vrnil).

Za konec še tole: prizadevanje področnega odbora ZGSS, ki je prve režiserske seminarje organiziral v letih 1971–1973, se bo prav gotovo obrestovalo, merila za kvaliteto uprizoritve in za izbor besedila pa morajo veljati že zdaj.

VLADO PODGORŠEK,
predsednik področnega odbora ZGSS

Pedagoški kotiček

KAKO PIŠEJO O UČITELJIH

Ne moremo trditi, da posvečajo sredstva javnega obveščanja premalo pozornosti šoli in njenim problemom, prej nasprotno. Žal pa ostane po prebiranju teh prispevkov mnogokrat v ustih slab okus. V zadnjem času sta zbudila mojo pozornost dva članka: „Kdo da več?“ Jelke Šprogar v tedniku mariborskega Večera „7 dni“ in „Togost in kratkovidnost“, ki ga je v ITD objavil Matija Dermastia. Ta pripoveduje, da imajo naši šolniki „svoja pravila igre“ glede zimskih počitnic, in trdi, da so proti premakljivim počitnicam čisto iz osebnih razlogov. Hkrati nas ne pozabi poučiti, da smo učitelji na šolah zaradi učencev in ne učenci zaradi nas. Želi, da urejanje šolskega koledarja ne bi bilo prepuščeno dobri volji šolnikov, in ponuja svoje dobrohotne nasvete tudi republiškemu Zavodu za šolstvo, kako se naj ta ravna v prihodnje. Iz celotnega članka izstopa misel, da so slovenski šolniki s svojim Zavodom za šolstvo vred zaradi stare miselnosti togi in kratkovidni, v učiteljih pa vidi nasprotnike šolarjev in dvomi, da bi glede počitnic zanje storili kaj dobrega, zato predlaga administrativne ukrepe.

Samo laik lahko tako poenostavi razdelitev šolskega leta v prvo in drugo polletje glede na vreme, kot si to zamišlja časnikar, zato menim, da nima smisla nadaljevati razpravljanja v to smer. Menda bo le najboljše zaupati odločitev o premakljivih zimskih počitnicah prosvetnim delavcem in njihovim organom, ki bodo izbrali najboljšo rešitev. Pravim: zaupati, kajti namigovanje na nasprotujoče si interese učencev in učiteljev ničesar ne prispeva k medsebojnemu zaupanju in zato tudi ne k rešitvi problema...

Ko prebiram take članke o prosvetnih delavcih, se ne morem znebiti občutka, da nas posamezni časnikarji neverjetno radi poučujejo in vzgajajo... Dostikrat so to mladi ljudje s prav skromnimi življenjskimi izkušnjami. Ne morem razumeti, da se ob taki ljubezni do prosvete in ob tako suverenem poznavanju naših problemov sami niso mogli ogreti za prosvetni poklic.

Velimir Batič v Prosvetnem delavcu 19. marca 1975 str. 2

F. M.

Odprto pismo

OBČINSKI SKUPŠČINI
NOVO MESTO, OBČINSKI
KONFERENCI SZDL
NOVO MESTO, OBČINSKEMU
KOMITEJU ZK
NOVO MESTO, KULTURNI
SKUPNOSTI NOVO MESTO
IN VSEM DRUŽBENOPOLITIČNIM
IN KULTURNIM DEJAVNIKOM
V NOVO MESTU

Člani kulturnega društva Dušan Jereb v Novem mestu, zbrani na svojem občnem zboru 30. januarja 1976, ugotavljamo, da društvo in njegove sekcije od družbenopolitične skupnosti, družbenopolitičnih organizacij ter drugih družbenih in kulturnih dejavnikov v

belilo za
strojno in ročno
pranje

perborat special

belinka

tovarna kemičnih izdelkov

PROSTA DELOVNA MESTA!

„SUKNO“,
industrija volnenih izdelkov,
Zapuže, z n.sol.o.
TOZD TEKSTILNA TOVARNA JURJEVICA
z n.sol.o.

o b j a v l j a naslednji prosti delovni mesti:

1. OBRATOVODJA
2. POMOČNIK OBRATOVODJE

Pogoji za zasedbo:

Pod 1. tekstilni tehnik ali kemijski tehnik Prednost imajo kandidati s prakso. Poskusna doba 3 mesece.
Pod 2. tekstilni tehnik tkalske smeri Prednost imajo kandidati s prakso. Poskusna doba 3 mesece.

Delovni mesti sta s polnim delovnim časom za nedoločen čas. Stanovanje ni zagotovljeno. Rok za prijavo je do vključno 30. 4. 1976 na naslov:

Sukno, ind. vol. izdelkov, Zapuže, TOZD Jurjevica, 61310 Ribnica

PROSTO DELOVNO MESTO!

„SIGMAT“,
BRESTANICA

r a z p i s u j e prosto delovno mesto

KNJIGOVODJE OSEBNIH DOHODKOV

za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji: ekonomska srednja šola in 2 leti prakse ali nižje-šolska izobrazba in 8 let prakse. Poskusna doba 3 mesece.

Kandidati naj pošljejo ponudbe v roku 8 dni po objavi na „Sigmat“, Brestanica.

OBVESTILO!

Po določilu 11. člena zakona o urbanističnem planiranju (Uradni list SRS št. 16/67 in 27/72) je izvršni svet občinske skupščine Črnomelj na seji dne 19. 2. 1976 sprejel

SKLEP

o javni razgrnitvi zazidalnega načrta za stanovanjsko območje Čardak v Črnomlju — zasebna (družinska) gradnja.

1.

Izvršni svet občinske skupščine daje v javno razgrnitev zazidalni načrt za stanovanjsko območje Čardak v Črnomlju — zasebna (družinska) gradnja po projektu št. VI-495 od decembra 1975, ki ga je izdelal Urbanistični inštitut SR Slovenije v Ljubljani.

2.

Predlog zazidalnega načrta se javno razgrne za 30 dni od dneva objave tega sklepa. Razgrnitev bo v postopju ObS Črnomelj vsak dan od 6. — 14. ure in ob sredah od 6. do 16. ure.

3.

V času javne razgrnitve lahko dajo k predlogu zazidalnega načrta svoje pripombe in predloge delovne in druge organizacije, krajevna skupnost in občani.

ŠTIPENDIJE

Skupna komisija podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov ObS Krško

razpisuje
ŠTIPENDIJE

IZ ZDRUŽENIH SREDSTEV ZA ŠOLSKO LETO
1976/77

Štipendije iz združenih sredstev so namenjene vsem učencem in študentom občine Krško, ki jim ni uspelo dobiti kadrovske štipendije.

Tisti, ki jim kadrovska štipendija in dohodki na družinskega člana ne presegajo nujnih življenjskih stroškov, določenih s samoupravnim sporazumom o štipendiranju, imajo možnost uveljaviti razliko socialne štipendije iz združenih sredstev. Zaradi planiranja potreb po sredstvih želimo, da pošljejo kandidati prošnje najpozneje do 31. avgusta 1976 na Občinsko skupščino Krško.

Prošnji, izpolnjeni na obrazcu DZS 1,65, je treba priložiti:

1. overjen prepis ali fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oziroma potrdilo o opravljenih izpitih;
2. potrdilo o vpisu v šolo ali frekventacijsko potrdilo;
3. potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov;
4. potrdilo o višini otroškega dodatka kandidata;
5. izjavo kandidata, da ne prejema kadrovske štipendije. Če jo prejema, naj navede naslov štipenditorja in višino štipendije.

PROSTO DELOVNO MESTO!

Instalacijsko podjetje
NOVOMONTAŽA,
Novo mesto, Adamičeva 2

RAZPISUJE

1. PROSTO VODILNO DELOVNO MESTO
VODJE TEHNIČNO-KOMERCIJALNE SLUŽBE.

Pogoji:

- a) ekonomist z najmanj 2 letoma prakse na podobnem delovnem mestu,
- b) dovršena srednja tehniška šola z najmanj 5 leti prakse na vodilnem delovnem mestu.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili najkasneje v 15 dneh po objavi.

OD po pravilniku o osebnih dohodkih.

Stanovanje ni na razpolago.

LICITACIJA!

ZDRAVSTVENI DOM
Novo mesto

TOZD Metlika razpisuje licitacijo za odprodajo avtomobila

KOMBI IMV SANITET.

Licitacija bo dne 24. 4. 1976 ob 8. uri za družbeni sektor in ob 9. uri za zasebni sektor.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Odbor za medsebojna razmerja v združenem delu pri TOZD „Motiv“

Industrije otroške konfekcije
„JUTRANJKA“,
Sevnica

o b j a v l j a prosti delovni mesti za:

1. OBRAČUNOVALCA STROŠKOV
2. SKLADIŠČNIKA GOTOVIH IZDELKOV

Za kandidate veljajo poleg splošnih še tile pogoji:

- pod 1. — srednja šola — ekonomski tehnik — 18 mesecev delovnih izkušenj
- pod 2. — poklicna šola — skladiščnik ali prodajalec tekstila — 18 mesecev delovnih izkušenj

Osební dohodek po samoupravnem sporazumu o osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov. Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev sprejema Industrija otroške konfekcije „Jutranjka“, Sevnica, kadrovska služba, 15 dni po objavi.

ŠIVALNI STROJI!

KOMISIJA ZA RAZPRODAJO OSNOVNIH SREDSTEV „BETI“, METLIKA, RAZPISUJE PRODAJO ŠIVALNIH STROJEV RAZNIH TIPOV. IZKLICNA CENA JE OD 300 do 1.300 DIN. LICITACIJA BO 30. 4. 1976 OD 10. DO 12. URE V „BETI“, METLIKA.

KOMISIJA

ŠTIPENDIJE!

PROSTA UČNA MESTA!

V KRŠKEM

TEMELJNA ORGANIZACIJA ZDRUŽENEGA DELA IN DELOVNE SKUPNOSTI V OBČINI KRŠKO razpisuje za šolsko leto 1976/77 naslednje štipendije in prosta učna mesta za učence v gospodarstvu:

1. TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA „DJURO SALAJ“, KRŠKO

- na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo kem. tehnologija 1 štipendija
- na strojni fakulteti 1 štipendija
- na ekonomski fakulteti 1 štipendija
- na pravni fakulteti 1 štipendija
- na visoki šoli za organizacijo dela 1 štipendija
- na višji šoli za socialne delavce 1 štipendija

Na srednji tehniški šoli

- papirna stroka 5 štipendij
- kemo stroka 3 štipendije
- strojna smer 2 štipendiji
- na ekonomski srednji šoli 2 štipendiji
- na upravno-administrativni šoli 2 štipendiji

V poklicnih šolah:

- papirniška stroka 15 učnih mest
- strojna stroka 10 učnih mest
- elektro stroka 9 učnih mest
- avtomehanska stroka 3 učna mesta
- slikopleskarska stroka 1 učno mesto
- mizarska stroka 1 učno mesto
- ročni stavec 1 učno mesto
- strojni stavec 1 učno mesto
- tiskar s ploskve 1 učno mesto
- kartonažer 4 učna mesta

2. RUDNIK RJAVEGA PREMOGA SENOVO

- na pravni fakulteti 1 štipendija
- administrativni tehnik 1 štipendija
- administrativni tehnik — daktilograf 1 štipendija
- ekonomski tehnik 1 štipendija

V poklicnih šolah:

- obratovodni električar 1 učno mesto
- strojni ključavničar 2 učni mesti

3. DES — TOZD ELEKTRO KRŠKO

- na fakulteti za elektrotehniko — smer energetika 1 štipendija
- na pravni fakulteti 1 štipendija
- na višji varnostni šoli 1 štipendija
- na tehniški srednji šoli — jaki tok s predhodno končaním 1. letnikom 2 štipendiji
- na srednji geodetski šoli 1 štipendija
- na srednji ekonomski šoli 1 štipendija
- na srednji administrativni šoli 1 štipendija

V poklicnih šolah:

- elektro monter za omrežje in instalacije 6 učnih mest
- monter za električna omrežja 3 učna mesta

4. IGM „SAVA“, KRŠKO

- na FAGG — oddelek za gradbeništvo 2 štipendiji
- na FAGG — oddelek za arhitekturo 1 štipendija
- na gradbeni tehnični šoli 2 štipendiji

V poklicnih šolah:

- avtomehanic 1 učno mesto
- strojni ključavničar 2 učni mesti
- strugar 1 učno mesto

5. AGROKOMBINAT KRŠKO

- na agronomski fakulteti živilorejsko-poljedelska smer 1 štipendija
- na ekonomski fakulteti 1 štipendija
- na administrativni srednji šoli 1 štipendija
- na srednji kmetijski šoli — sadjarsko-vinogradniška smer 2 štipendiji
- na ekonomski srednji šoli 2 štipendiji

V poklicnih šolah:

- sadjar 10 učnih mest
- vinogradnik 3 učna mesta
- prodajalec 6 učnih mest
- avtomehanic 3 učna mesta
- mesar-klavec 2 učni mesti

6. SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA, podr. KRŠKO

- na ekonomski fakulteti, II. stopnja 1 štipendija
- na visoki ekonomsko-komercialni šoli, I. stopnja, finančna smer 1 štipendija

Kandidati za štipendije naj vložijo prošnje na obrazcu 1,65 (DZS) in zadnje šolsko spričevalo v 15 dneh po objavi razpisa pri pristojni organizaciji združenega dela ali delovni skupnosti.

Kandidati za učna mesta morajo biti duševno in telesno zdravi in imeti uspešno dokončano osemletko. Prošnje za sprejem v uk s šolskim spričevalom naj pošljejo v 15 dneh po razpisu pristojni organizaciji združenega dela.

Slab „spodnji dom“ - nove točke

V minulih rokometnih bojih zmagali Sevnčani in Ribničani, neodločeno so igrali Dobova in Brežičanke, moška vrsta Brežic pa je izgubila

Zadnji „rokometni vikend“ je prinesel predstavnikom doljenjskega rokometne povečini zmage, izgubili so le Brežičani. Sevnčani in Inlesovi igralci so v „zveznih“ tekmah brez težav dobili in se še naprej potegujejo za najboljša mesta na tabeli, v slovenski rokometni ligi pa smo dosežene rezultate pričakovali, le da so Brežičani razočarali.

od ostalih je bila Bahova, ki je sama dosegla 7 zadetkov.

Brežice: Hribernik, Balon 2, Bah 7, Štauber, Zakšek 1, Dimič, Vogrin, Rožman, Lipej, Kežman 1, Levačič.

SEVNICA - VARTEKS 26:20 (8:8)

Prvi polčas ni prinesel prednosti nobeni ekipi. Domači rokometiši so

povečini vodili z zadetkom prednosti, vendar so gostje rezultat izenačili. Tudi v nadaljevanju je bila tekma izenačena, po štiridesetih minutah igre pa so domači s hitrimi protinapadi dosegli nekaj zaporednih zadetkov in dosegli prepričljivo zmago.

Sevnica: Možic, Krištofič, Ganc 7, Vrtačnik, Jazbec, Doblekar 5, Svažič 2, Koprivnik 2, Štojs 2, Novšak 1, Šumej 7 in Sirk.

CRNOMELJ - INLES B 21:21

V prvenstveni tekmi ljubljanske cone rokometne lige sta se v Crnomlju pomerili ekipi domačih rokometišev in Inlesa. Gostje so povedli s 13:7, domači so izenačili in povedli z 18:15, tekma pa se je končala - neodločeno.

M. G.

V NEDELJO: RIBNICA - GRUZIJA

V nedeljo ob 11. uri se bo ribniški ljubitelj rokometu predstavila reprezentanca Gruzije, ki se bo v prijateljski tekmi pomerila z domačim Inlesom.

M. G.

INLES - SENJ 30:18 (16:8)

Senjčani so sicer povedli, toda že prve minute prvenstvenega srečanja so dokazale, da so gostje slaba ekipa. Domači igralci so zavojo tega igrali sproščeno, atraktivno, tako da so gledalci ob številnih zadetkih prišli na svoj račun. Po tej zmagi so Ribničani na šestem mestu in se še naprej potegujejo za najboljša mesta.

Inles: Lajbacher, Ponikvar 4, Ilc 3, Mikulin 7, S. Kersnič, Zuk, Silc 7, Andoljšek 4, Ambrožič 4, Tanko, Radič 1, I. Kersnič.

Miloš Šuštar preskočil 200 cm

Minulo soboto je bilo v Celju republiško ekipno prvenstvo za mladince in mladinke, ki je hkrati veljalo tudi za državno prvenstvo. Sodelovalo so tri ekipe (Olimpija, Kladivar in Novo mesto), ki so se potegovala za boljše naslove in rezultate. Novomeščani so v obeh konkurencah zasedli tretje mesto. Pri mladincih se je poznalo, da so od lani napredovali, saj so zbrali več točk kot na zadnjem podobnem tekmovanju, mladinke pa so bile nekoliko slabše.

Ponovno so bili najboljši skalci v višini, predvsem Miloš Šuštar, ki je preskočil 200 cm in postavil nov doljenjski rekord. Kostrevec in Bartol sta skočila 190 cm.

Rezultati - mladinci: 100 m: Kraševc 11,9, Štupar 12,0; 110 m ovire: Križman 17,7, Rangus 17,7; 400 m: Križman: 53,6, Štupar 54,8; Kraševc 54,8; 1500 m: Košmerlj 4:26,0, Semeč 4:29,4; 2000 m ovire: Zupančič 6:58,2, Campa 6:59,6, Avguštin 7:21,4; 3000 m: Kapš 9:31,6, Stepan 9:47,2; 4 x 100 m: Novo mesto (Križman, Kranjčič, Kraševc, Štupar) 46,9; višina: Šuštar 200 cm, Kostrevec 190, Bartol 190 cm; daljava: Kranjčič 632 cm, Kostrevec 627 cm; krogla: Okleščen 11,60 m, Može 9,96, Canič 9,04; višina s palico: Lapajne 240 cm, Bartol 240 cm; disk: Okleščen 32,24 m, Rifelj 31,50 m; kladivo: Rifelj 34, 42, Okleščen 23, 22; kopje: Lapajne: 47, 32, Može 44, 78; ekipno: 3. Novo mesto 161,66.

Mladinke: 100 m: Rihar 13,5, Bele 13,8; 100 m ovire: Šmid 21,5, Brulc 22,0; 400 m: Papež 55, 65,8, Koligar 68,2, Avguštin 70,5; 800 m: Vide 2:36,5, Kastelic 2:38,5; 4 x 100 m: Novo mesto (Stangelj, Bele, Brulc, Rihar) 53,8; višina: Pečaver 145, Teppey 140, Hribar 135; daljava: Rihar 472, Stangelj 462, Tovšak 459; krogla: Brulc 7,96 m, Derlnik 7,81, Romšek 7,24; disk: Derlnik 16, 54, Romšek 16, 38, kopje: Mikulič 27,4 m, Hribar 22,5 m; ekipno: 3. Novo mesto 9943.

ODOBJKA: USPEH ŽUŽEMBERČANOV

Na prvem odbojarskem turnirju za prvenstvo ŠRS (zahodna skupina) so mladinci žužemberškega Partizana v izredno mikavni tekmi z izredno igro povsem nadigrali ekipo Salonita in osvojili prvo mesto. Na turnirju je nastopilo devet ekip, Doljenjci so bili med najmlajšimi.

Zužemberčani so v predtekmovanju premagali Jesenice in Kamno Gorico, v finalu pa Bovec in Salonit z 2:1. V vseh tekmah so bili borbeni, dobri v polju in na mreži, pohvaliti pa moramo dvoje Brulc - Kosmina. Stednji je bil izbran za najboljšega igralca v finalnem delu turnirja.

Za Partizana so nastopili: Plut, Škrbe, Kolarič, Fric, Kosmina in Brulc.

P. ŠTOR

NOVA NOVOTEKSOVA ZMAGA

V nadaljevanju prvenstva novomeškega kegljaškega društva v borbenih igrah je ekipa Gorjancev premagala lanskoletne prvake, Železničarjevo ekipo, presenetile pa so tudi Članice, ki so premagale Borca.

Rezultati: Luknja - Novoteks 405 - 459, Železničar - Gorjanci 392 - 396, Stari 9 - Pionir 372 - 407, Članice - Borac 356 - 344, Mirna peč - Irkra 297 - 378, IMV - Novoteks II 366 - 369, Dama - Gozdar 363 - 430.

B. D.

Kaj, kje, kdo?

Medtem ko so košarkarji v slovenski ligi in rokometiši v II. zvezni rokometni ligi kolo odigrali včeraj, čaka doljenjske ligaše v slovenski rokometni ligi še trda preizkušnja. Ekipa Dobove gosti močno vrsto Soštanja in domači igralci imajo le malo možnosti za zmago. Brežičani bodo odpotovali k Mlinotestu in navijači upajo, da ne samo na izlet, kajti fantje bi lahko z dobro igro prišli vsaj do točke. Gostujejo tudi Brežičanke in verjetno jim bodo Savine igralke poskušale odvzeti obe točki.

Tudi v nogometni zahodni conski ligi se v 15. kolu obetajo zanimivi boji. Vsekakor bo derbi kola v Litiji, kjer bodo igrali s trenutno vodečimi domačimi igralci gostje iz Crnomlja. Novinec v ligi, Belokranjci, so v minulih štirinajstih kolih presenetili že vrsto bolj znanih enajsteric, zato lahko pričakujemo izenačeno tekmo.

V slovenski odbojarski ligi se v prihodnjem kolu obema novomeškima ekipama obeta zmaga. Novomeščani gostujejo v Kamniku in zmaga jim bo po porazu z Brankom (1:3) prišla kar prav, Krkina vrsta pa igra doma z zadnjevrščenim Koprom, zavoljo tega se Novomeščankam po nepotrebnih porazih obeta nova zmaga.

MEMORIALNA DISCIPLINA ZA NOVOMEŠČANA - Minulo soboto so kranjski plavalci v hitrostnem plavanju pripravili tradicionalno srečanje najboljših republiških klubov. Udeležili so se ga tudi novomeški tekmovalci in tekmovalke in dosegli nekaj lepih uspehov. Na sliki: Toni Strniša s pokalom za najhitrejšega plavalca v memorialni disciplini. (Foto: S. Mikulan)

Memorialna disciplina za KPA

Na tradicionalnem srečanju slovenskih klubov v hitrostnem plavanju in potapljanju je memorialno disciplino osvojil Toni Strniša

Minulo soboto so se v Kranju zbrali vsi najboljši tekmovalci v hitrostnem plavanju s plavutmi in potapljanju, med njimi tudi novomeška ekipa, ki je bila tokrat nekoliko oslABLJENA. Navzlic temu so bili Doljenjci med boljšimi tekmovalci, saj so dosegli vrsto dobrih rezultatov, med najboljšimi pa je bil mladinec Toni Strniša.

V Kranju so se srečali plavalci in plavalke iz DPD Pirana, DRM Ljubljane, DPP Kranja in novomeške KPA. Več kot 80 plavalcev in plavalk se je pomerilo v zimskem

ZA SLOVO DOBRA IGRA NOVEGA MESTA

Novomeščani so v zadnjem kolu II. kegljaške lige tekmovali s Kočevjem in dosegli zelo dober rezultat, kljub temu pa so srečanje izgubili. V drugem nastopu - kegljali so v Kranju - so Kočevci dosegli precej slabši rezultat, navzlic temu pa so zmagali.

Rezultati: Novo mesto - Kočevje 7430-7582 in Kočevje - Novo mesto 6926:6647.

B. D.

Zrimšek začel sezono z zmago

Minulo nedeljo so v Banjaluki pripravili mladinsko kolesarsko tekmovanje v cestno krožni vožnji. Nastopili so tekmovalci iz ljubljanskega Roga, zagrebškega Matialicomerca, Banjaluke (BSK), Novogradiške, Osijeka, novomeškega Novoteksa itd.

Med mladinci je brez težav na 37400 m dolgi progi zmagal član novomeškega Novoteksa Franci Zrimšek, za njim je na cilj pripeljal njegov klubski tovariš Stane Mijajlovič, tretji je bil Božo Mijajlovič, peti Srečko Vešar, (vsi Novoteks). Novomeščani so tako osvojili tudi ekipno prvenstvo.

Nastopili so tudi člani Novoteksov kolesar Franc Antončič je bil sedmi, povedati pa moramo, da je Antončič šele letos prestopil v zahtevnejše člansko prvenstvo, tako da je tudi njegova uvrstitev za začetek spodbuden uspeh.

Prvenstvo v Banjaluki je dokazalo, da so se Novoteksovi kolesarji na novo tekmovalno sezono dobro pripravili, tako da lahko tudi letos pričakujemo uspehe nadarjenih tekmovalcev mladega kluba.

Sedem rally tekmovanj

Start tradicionalnega rally tekmovanja (v Ribnici) je ob enem start letošnjih rally tekmovanj v naši republiki. Ribnica je tako tehnično administrativni nosilec največjega rally srečanja v Sloveniji. Pred leti se je športna komisija AMD iz Ribnice priključila napornim tekmovanjem in v kratkem času so domači tekmovalci pobrali nekaj odličnih mest, njihova AMD pa je zaslovela v vsej državi.

Letos bo tekmovanje prešlo v turistične rally vožnje. Tekmovalci bodo nastopili v sedmih dirkah. Prva se bo pričela aprila v Ribnici, nato pa bodo šli tekmovalci „na pot“ vsak mesec.

F. ZELEZNIK

(Ivanetič, Vitasovič, Vodičar, Kužnik) 4:41,6.

J. P.

CERKNICA - ELAN 1:2

Novomeški nogometiši so vodili že z 2:0, in če bi bili nekoliko bolj spretni, bi lahko dosegli najmanj še en zadek. Tako so sprijaznjeni z rezultatom igrali nenapadno in domači so dosegli častni zadek. Gola sta dala Vertuš in Bradač.

BELA KRAJINA - LTH 1:0

V nedeljo so Črnomaljši pritekli na igrišče močno oslABLJENI, in navzlic temu v prvenstveni tekmi II. republiške lige premagali borbene goste iz Škofje Loke. Edini zadek je dosegel Nenadič.

ZAGORJE - RIBNICA 2:2

Ribničani so v Zagorju začeli odlično, kmalu pa jim je zmanjkalo moči in domači so izenačili na 2:2. Sredi drugega polčasa je sodnik izključil gosta Pelca, 15 minut pred koncem pa je Dejanovski zastreljal enajstmetrovko. Oba zadetka je dosegel Markovič.

M. G.

GROSUPLJE - RIBNICA 1:2

V nogometnem srečanju za pokal so Ribničani po dobri igri v gosteh premagali enajsterico Grosupljskega. Oba zadetka je dosegel Markovič.

FUŽINAR - KRKA 3:0 (9, 7, 5)

Petnajsto tekmo v slovenski odbojarski ligi so mlade Novomeščanke izgubile v pičlih 60 minutah. Medtem ko so se v prvem nizu še dokaj dobro upirale najboljšim igralkam v ligi, so v ostalih dveh popustile, in domače odbojkarice so zmagale brez težav.

Krka: Rajer, Zevnik, Boh, Pilič, Adamčič, Finc, Gorjanc.

Točke pridejo po - dobri igri

V 12. kolu slovenske košarkarske lige je Novoteks tekmo dobil, Beti pa močno izgubila z Rudarjem - Novomeščani so na tabeli „ujeli“ Ježico, Beti na osmem mestu

Dvanajsto kolo v slovenski košarkarski ligi je prineslo nekaj veselja novomeškim ljubiteljem košarke, pa ne zavoljo zmage domačih, pač pa zaradi njihove popolnoma drugačne igre. Metličani so srečanje odigrali že med tednom z Rudarjem in tekmo močno izgubili.

NOVOTEKS - JESENICE 72:62 (29:19)

V prvem polčasu prvenstvenega srečanja je več kot 60 gledalcev videlo poprečno srečanje, v katerem pa so bili domači košarkarji precej boljši. Zlasti prva peterka je bila za precej nižje goste premočna, tako da so Jeseničani dosegli po 20 minutah igre vsega 19 košev. V nadalje-

vanju so domači igrali še bolje, vodili že za 21 košev, takrat pa se jim je ustavilo. Zaradi velikega števila osebnih napak so morali nekateri najboljši igralci na klopi, kar pa so gostje spretno izkoristili in ublažili poraz.

Novoteks: Splichal 4, Bajt 1, Cukut 19, Z. Kovačevič 10, S. Kovačevič 18, Janežič 16, Plantan 4.

RUDAR - BETI 97:75 (43:38)

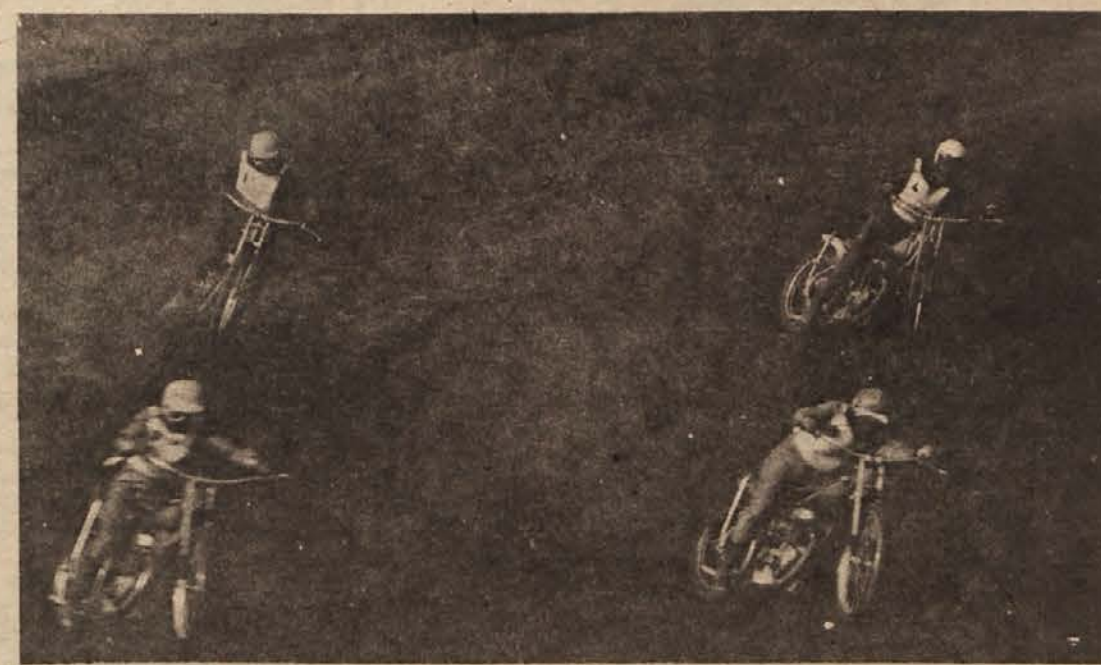
V 12. kolu slovenske košarkarske lige so Metličani gostovali pri Ru-

VEHAR, ZRIMSEK IN KERIN

Minulo soboto so novomeški kolesarski delavci pripravili prvenstvo Doljenjske v vožnji na kronometer. Na 33 km dolgi progi od Novega mesta do Sentjerneja in nazaj je nastopilo 30 udeležencev. Pri mlajših mladincih je zmagal Srečko Vihar (Novoteks), progjo pa je prevozil v 50,56. Pri starejših mladincih so bili zopet najboljši Novomeščani, in sicer Zrimšek (48,04), Turk (48,38) in Antončič (49,16). Veterani so nastopili na 6 km dolgi progi, zmagal pa je Krčan Vinko Kerin (12,44). Drugi je bil Novoteksov „tehniko“ Jože Majes (13,26). Dobro je vozil tudi najstarejši udeleženec kolesarskega tekmovanja 69-letni Štefančič iz Krškega. Na cilj je pripeljal četrti.

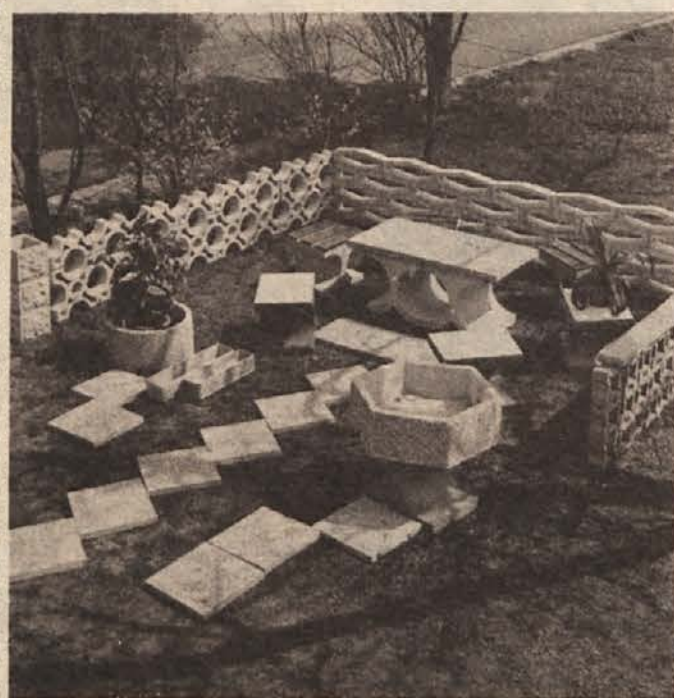
darju in srečanje močno izgubili. Po tekmi so domači košarkarji zatrdirili, da se morajo gostje za hudi poraz „zahvaliti“ predvsem mlajšim domačim igralcem, ki so se nekaj dni pred tekmo pošteno pripravljali na srečanje v polfinalu mladinskega državnega prvenstva.

Beti: Vergot 6, Goršič 2, Kremsec 14, Z. Vergot 21, Švinger 25, Jezerinac 5, Kamnikar 2.

8000 GLEDALCEV - Na dirkališču „Matija Gubec“ v Krškem je bilo v soboto in nedeljo prizorišče druge letošnje dirke v I. in II. ligi za speedway vozače. Sobotno dirko si je ogledalo 2.000, nedeljsko pa 6.000 gledalcev. Najboljši je bil Vlado Kocuvan iz Gornje Radgone, ki sedaj vodi v prvenstvu. (Foto: M. Vesel)

**POTREBUJETE SILOS ZA SILAŽO?
GRADITE HIŠO ALI GOSPODARSKO POSLOPJE?
ALI OPREMLJATE VRT ALI OKOLICO DOMA?**

Morda vam lahko ustrezemo. Zato vas vabimo, da se ogledate pri dipl. ing. Avgustu Gril in Ani, Grosuplje, tel. 061 771-127.

Nudimo vam zidake za gradnjo silažnih silosov, razne druge zidake, stropne nosilce in polnila, betonske cevi do 60, betonska okna, stebre za kozolce, stropne nosilce in polnila, razne okrasne ograje in druge elemente za opremo vrtov, prane plošče, perforirane plošče, vrtno robnike, razne cvetlične posode in drugo.

Naše geslo je: kvaliteta in konkurenčna cena!

Naš naslov:
**BETONSKI IZDELKI
DIPL. ING. GRIL AVGUST IN ANA
61290 GROSUPLJE ROŽNA DOLINA 14**

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Uboji črnih afriških divjakov

(Nemci se) kaj radi bahajo, da so „kulturnosci“ ali da razširjajo omiko po svetu. Pred nekaj leti so sli nekateri tudi v Afriko razširjati svojo omiko. A kakšna je ta omika, pokazalo se je nedavno. Črni afriški divjaki, ki skušajo trinoško družovitost in nesramnost teh kulturnoscev, prč lahko pravijo: „Mi divjaki smo vendar-le še boljši ljudje, nego so ti!“ Nekateri izmed uradnikov nemške nasebine v Afriki so sedaj v preiskavi. Grozne reči so prišle na dan. Hladnokrvni uboju in umorci zamorec se morajo imenovati še nedolžni čini v primeru z drugimi nečloveškimi hudodelstvi. Zalostno znamenje pa je to, da nekateri izmed nečloveških nasebinskih uradnikov za mnoge uboje niso bili kaznovani drugače, nego da so bili predstavljeni na druga mesta.

(Kdo ne) ve, kako žalostne so razmere pri nas v Bučki zadnja leta. Dokler smo lahko pridelovali vina vsako leto toliko, da smo lahko plačevali davke in druge stroške takorekoč brez

truda, opuščali smo lahko živinorejo in se ž njo pečali le toliko, da smo obdelovali svoja polja. Sedaj pa, ko so naši vinogradi prazni in hrami zapuščeni in na pol podrti, ostali smo brez vsajih dohodkov.

(V Mokronogu) izvrtli so na veliko soboto trije fantje že več mesecev nabit topič. Ta se sproži in rani vse tri. Najhuje poškodoval se je 20 letni mlinar. Zdrabilo in raztrgalo mu je roko in dva prsta.

(Prepčala) se je deželni okrožni zdravnik v Črnojlju, da je ljudstvo, med katerim je živel in deloval, dobro in da mu ni bilo nikdar težavno, bodisi revnemu kakor bogatemu, na enak način po svoji dobri vesti in vednost vsak čes pomagati. Čut splojnene dolžnosti in prepričanje, da se bo spomnil nanj pri ljudeh dalj časa ohranil, naj ga spremljajo na novi službeni poti!

(Iz DOLENSKIH NOVIC
15. aprila 1896)

PO SVETU OKOLI

POZDRAV PO MASAJSKO
— Afriško plemo Masajev je že od nekaj znano po odlični vzreji govede živine. Govedo je tako rekoč temelj njihovih verskih običajev, trgovanja, zakonskih in plemenskih odnosov, sploh življenja Masajev. Zategadelj se ni čuditi, da je masajski izraz za pozdrav ob vsakdanjih srečanjih takle: „Upam, da gre vašemu govedu dobro!“ Tudi mi upamo!

REMARQUE SE NI ŠALIL
— Pokojni nemški pisatelj Erich Maria Remarque je nekaj let pred smrtjo mislil čisto resno, ko je zapisal: „V ameriških romanih se Ona in On ljubita že od vsega začetka, združita pa se šele na koncu. V francoskih romanih se Ona in On najdeta na začetku, pa do konca nočeta nič slišati drug od druge. V ruskih romanih pa se Ona in On na začetku ali ne marata ali pa sploh ne prideta skupaj; v vsakem primeru si je o tem treba razbijati glavo na naslednjih osemsto straneh.“ Slednje velja tudi za precej — Remarqueovih romanov!

DOSLEDNI SO, DA JE KAJ!
— Neki philadelphijski okrožni javni tožilec je zategadelj, ker mu to dovoljuje zakon, od vsote pri prijavi davka odštel 167 dolarjev, češ da jih je porabil za nakup temne večerne obleke, nujno potrebne za neki banket v Montrealu. Toda doslednih in natančnih davčnih mož ni tako lahko prelisičiti, kar je spoznal tudi omenjeni tožilec, kateremu so dokazali, da sploh ni bil na tistem banketu, pa bo prišel pred sodnike zaradi — utaje davka!

PRIJAZNOST, NE KAZEN
— Mestni očetje zahodnonemškega mesteca Homburg ob Saari so prišli do prepričanja, da denarno kaznovanje tužcev, ki nepravilno parkirajo na mestnih ulicah, ni vzgojno, še manj pa prijazno! Zato so sklenili, da od poletja naprej policaji ne bodo več za brisale nepravilno parkiranih avtomobilov zatikali listkov, ki jim sledi kazen, ampak le prijazno opozorilo in zajeten načrt mesta, ki tujuje ne bo seznanil le z mestnimi znamenitostmi, pač pa tudi z razpoložljivimi parkirnimi prostori. Zdi se nam, da ni bilo napak, če bi do podobnega prepričanja prišli tudi, denimo, novomeški mestni očetje!

Zlahtna kovina je „dozorela“

Španci, ki so v kolumbijskih rekah iskali zlato, se za zrnca platine, ki so ostajala na sitih, niso zmenili. Južnoameriški Indijanci so imeli platino za zlato, ki se ni dozorelo, zato so jo metali nazaj v vodo in prosili bogove, da bi kovina čim prej porumenela. Že od starih Egipčanov naprej platine niso uporabljali za drugo kot za nakit in okraske, le pred stoletjem ali kaj se je našel kdo, platino prevlekel z zlatom in jo drago prodal.

Čisto drugače je danes, ko si brez zlahtne platine tako rekoč ni moč predstavljati sodobne tehnike, medicine ali gospodarstva. V primeru z jeklom, ki se začne taliti pri 1300 stopinjah, je platina odpornejša, saj je njeno tališče šele pri 1769 stopinjah Celzija. Platina je ena najtrših kovin, nerjavca in dokaj neobčutljiva na kisline, baze in soli. Iz 30 gramov platine se da narediti sto kilometrov 0,025 milimetra debele niti.

V primeru z drugimi kovinami ima platina celo vrsto odličnih lastnosti, zato se že dolgo ne uporablja več zgolj za nakit in podobne drobnarije. Na leto je pridobijo 140 ton, od tega 90 odst. v Sovjetski zvezi in Južni Ameriki, kar tri četrte letne proizvodnje pa se uporabi v industriji. Platina pomaga priti do boljših in cenejših tekstilnih niti, energijskih snovi in celo živil. Napogrejljiva je pri izdelovanju letal, ladij, različnih električnih naprav in računalnikov.

Do čedalje večje veljave pa prihaja platina v medicini. Ne le pri zobnih vtičkih, kostni kirurgiji ali srčnih pospeševalnikih, platina postaja celo zdravilo. Pred šestimi leti sta ameriška biološka Barnett Rosenberg in Loretta van Camp odkrila, da posebne injekcije z dodatkom platinastih spojin zavirajo nekatere vrste raka. Zdravilni učinek je bil še posebno očiten pri nekaterih oblikah levkemije in tumorjih.

Bo cenejše gorivo za avtomobilске motorje še povečalo gneče na mestnih ulicah?

Avtomobil na vodo

Z dodatkom lahko vsak avto vozi z mešanico vode in denaturiziranega alkohola

Avtomobilski motor, ki bi ga poganjala voda — to je stvar, na katero je že vsakdo pomislil, še posebno ker se bencin iz leta v leto draži in ni med manjšimi stroški, ki jih prinaša avtomobil. Zveni kot pravljica in čista domišljija, vendar nekateri časopisi in strokovnjaki v Franciji trdijo, da tak motor že deluje. Trdijo tudi, da je to prvi motor te vrste na svetu. Nekaj časa so namreč krožile vesti, da so motor na zelo poceni gorivo že večkrat izdelali, a so naftni bogataši v skrbi za svoje zasluzke izumitelje podkupili, da so načrte zažgali, o zamisli pa molčali.

Mož, ki je izumil motor na mešanico vode in denaturiziranega alkohola v razmerju 60 : 40, se imenuje Jean Chambrin. Dolga leta se je ubadal z mislijo, kako bi lahko za pogon motorja uporabil preprostejši in predvsem cenejši gorivo. Kot zatrjuje, mu je lani to dokončno uspelo. Skrivnosti seveda noče izdati, pravi le, da gre za poseben elektronsko-mehanski dodatek k običajnemu avtomobilskemu motorju.

Svoj izum je dal patentirati, prodal pa ga še ni. Tovarna Citroen se močno zanima zanj, vendar Jean Chambrin okleva. Nekateri pravijo, da zato, ker je goljuf in mu ni uspelo narediti tega, s čimer se hvali. Urednik revije „Automobile“, ki se je vozil v avtomobilu s Chambrinovim motorjem, pa trdi drugače.

Ce gre za resnično uporabno iznajdbo, se bo v svetu marsikaj spremenilo.

Mučenje v zaporih

Kaj je povedal pobegli oficir iz Urugvaja

Mučenje ljudi se nam zdi že stvar zgodovine, pa je vendar še kako naš vsakdanjik. Poročila, ki prihajajo do nas z raznih koncev sveta, samo potrjujejo, da je na zemeljski obli še veliko trpljenja.

Evropsko javnost so nedolgo tega presenetile zbirka fotografij in izjave urugvajskega oficirja, ki je pobegnil v Evropo. S seboj je prinesel dokaze o nečloveškem mučenju zapornikov in političnih osumlencev v Urugvaju.

V tej deželi svoboda že takoni stvar, o kateri bi lahko govo-

Ena od slik mučenja v Urugvaju.

riili brez sence dvoma. Na zunaj se nesvoboda kaže tudi v takih malenkostih, kot je prepoved nošenja kavbojč, čevljev z visokimi petami, nadaljuje pa se tudi z omejitvami političnega, družbenega in verskega delovanja. Študentje urugvajskih visokih šol morajo podpisati sveto zaobljubo, da se ne bodo ukvarjali z nobeno od omenjenih dejavnosti.

Kdor pa prekrši ta red, ga čaka zapor, v zaporu pa, kot prica pobegli oficir, grozodejstva mučenja. Človeška zloba je iznašla v urugvajskih zaporih celo nove vrste mučenja. „Zapredanje“ imenujejo mučenje, pri katerem žrtev pokrijejo s plastično vrečko, da se duši; „podmornica“ je tunkanje zapornika v vodo, dokler ne prične izgubljati zavesti; „cabalette“ je mučenje, pri katerem žrtev golo posadijo na železen drog; „bandera“ pa pomeni mučenje, ki je v vročih krajih smrtno nevarno, saj žrtev za več ur privežejo na soncu.

Daleč je Urugvaj, daleč je Čile, daleč je trpljenje ljudi... Mnogim se morda zdi že daleč tudi čas, ko so tudi naši ljudje trpeli. Zato je prav, da od časa do časa pomislimo na ljudi, ki jim je še danes trpljenje življenjski delež v svetu, katerega radi imenujemo civilizirani svet.

Rešitev prejšnje križanke

1	K	E	B	A	B	O	K	L					
2	U	R	A	R	O	K	O	L					
3	P	O	L	J	A	T	R	E					
4	N	I	O	R	A	R	E	E					
5	N	I	C	H	O	L	S	O	N				
6	O	M	A	N	I	K	A						
7	P	I	S	T	A	S	T	A	R	O	L		
8	A	N	K	A	O	K	O	B	R	D	O		
9	I	S	L	A	O	S	I	N	A	B	E	V	A
10	A	M	E	R	I	L	E	C	K	O	T	O	R
11	A	T	J	E	L	A	I	R	A	D	A		

— OPROSTITTE, TUJEC SEM V TEM MESTU. BI MI POKAZALI POT DO VASE HIŠE?

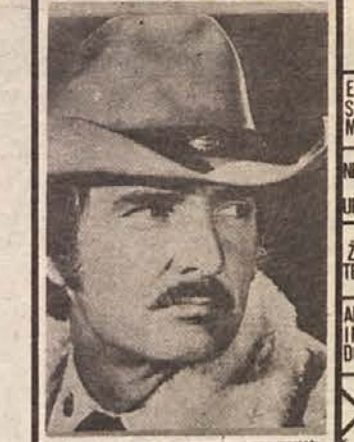
Orkester iz pradavnih časov

Kosti, ki so jih izkopal v Sovjetski zvezi, so del garniture pradavnih tolkal — Zgodovina glasbe je pomaknjena za 15.000 let nazaj — Je človek takrat poznal že tudi piščali iz kosti?

Ko so pred desetimi leti sovjetski arheologi nadaljevali z izkopavanji paleolitskega naselja, ki so ga odkrili leta 1954 pri vasi Mezina nedaleč od mesta Černikova v sovjetski republiki Ukrajini, so odkrili tudi stavbo, ki je služila obrednim dejavnostim. V tej stavbi so našli ostanke kosti mamuta, jelena in drugih živali, razporejene v nenavadno „garnituro“. Kosti so bili obdelane, po njih pa je pradavni

Med kostmi, ki jih je človek obdelal in uporabljal kot tolkala, so tudi lopatica, del stenigence in medenična kost. Kosti so porisane z barvnimi črtami.

človek začrtal rdeče obarvane geometrijske vzorce. Takrat arheologi niso vedeli, kaj so našli, prav tako pa tudi ne, čemu naj bi zbrane in obarvane kosti služile. Ugotovili so le, da so stare okoli 20.000 let.

Raziskovanja in preučevanja so rodila sadove šele pred letom dni, ko so sovjetski znanstveniki odkrili, kaj so in čemu so služile obdelane kosti. Njihovo poročilo je bilo prava znanstvena senzacija. Sovjetski znanstveniki trdijo, da so najdene kosti del skupine tolkal — instrumentov, kar dokazuje med drugim tudi izrabljenost kosti na tistih mestih, kjer ob udarcu najbolje zado-
Odkritje glasbenih instrumentov, starih 20.000 let, je prvo tako arheološko odkritje in njegov pomen za zgodovino je nesopen. Pred tem iz paleolitskega obdobja niso izkopal glasbil, če iz vzamemo izkopane piščali, ki so jih odkrili prav tako v Sovjetski zvezi, vendar znanstveniki se niso povsem zaiskane.

Z najdbami iz Mezine se je zgodovina glasbe pomaknila za 15.000 let nazaj. Zgodovinarji bodo morali upoštevati pri pisanju novih zgodovinskih pregledov razvoja glasbe tudi kromanjoljskega človeka in nastanek prvih instrumentov pomakniti daleč nazaj. Dejstvo je, da je glasba, točneje elementi glasbenega ritma, tako stara, kot so stara prva orodja, delovne sposobnosti in verjetno organizirana družba sploh.

DL	RIM KRALJ I ZGRADIL OSTIJO	SVETNIŠKI SIJ	DAL.M. I ME	URH. ANA	NEBESNI POJAV	DL	POŠTARJE VODNIH RASTLIN	STOPAJ	ZAZNAMOVANJA
ETIOPSKO SVETO MESTO						SPIS			
NEKONJUI DVA BRADNIK						PEVSKI ZBOR			
ZIVIL TEKOČINA				PURA	AVTOR GULIVERJA				
ANTICNO IME DONAVE	BAROKNA PRIRODE	HUDO			NAZEM. NEBES. ELEMENTI				
DL	POBOČJE STRMINA	MAGON	BRADNICE	ROMAN				KDOR LDOI	IT.REKA
MUZA POEZLJE				UNIKAT. SLOV. TIFLIFEV					
POSREDNIK				PODAROK BOGINJA IZ E					
VRSTA CIGARETE						ZNACAJ			
EŠLSTNIK		EVK. VELEKOT				DEL			
DL	RIJEKA	IZRAEL. LUKA				1			

Planet žuželk

Ljudje radi pravimo, da je naš rodni planet Zemlja človekova nesporna lastnina in kraljestvo, v katerem obvladuje vse. Entomologi pa menijo drugače: Zemlja je kraljestvo žuželk, saj na vsakega človeka na svetu pride kar 250 milijonov insektov. Poleg tega so daleč bolj prilagodljivi, vzdržljivejši in odpornejši od človeka. Žuželke najdemo celo tam, kjer je živalski svet skoraj brez predstavnika. Zanimivo je tudi, da so od vseh živali prav žuželke najhitreje obnovile svoje vrste na poskusnih otokih, kjer so pred leti eksplodirale atomske bombe.

Ta neizmerna množica žuželk pa ne živi vedno v prijetelstvu s človekom. Ob nekaterih koristnih ima od njih tudi ogromno škodo. Požrelost nekaterih žuželk je skoraj pravljica. Hrošč carubus, ki tehta vsega 0,5 grama, požre v štirih poletnih mesecih stodvajsetkrat več hrane, kot tehta sam. Kolikšno škodo lahko povzročijo koblice selivke, človekove doblje ve, saj so te koblice doblje naziv „božji bič“. Koblice se po oceni strokovnjakov zbirajo v največje jate na svetu. Ena jata lahko pokrije ozemlje, čigar površina je do 6.000 kvadratnih kilometrov. In kjer se jata spusti, ne ostane nič užitnega. Na srečo so žuželke prav tako marljive pri uničevanju škodljivcev, sicer bi človek kaj kmalu moral skloniti glavo pred milijardami drobnih bitij in jim prepustiti svoj prostor.

4 IVAN ZORAN „NO PASARAN!“

TRDA ROKA POPUŠČA

Vretja v Španiji pa tudi tako močna roka, kot je bil general de Rivera, ni mogla zaustaviti, saj diktator ni uredil nobene notranjega vprašanja: delavci so bili še nadalje brezposelni, kmetje lačni, meščanstvo pa tudi ni moglo uveljaviti svojih pravic. Prej kot po sedmih letih je moral de Rivera zapustiti državno krmilo, nakar je kmalu umrl. Na oblast je prišel general Berenguer, človek, ki naj bi ozivil javnostno ustave iz leta 1876. V enoletni vladavini je zadušil le nekaj protimonarhističnih vstaj in študentskih nemirov. Njegov naslednik admiral Aznar je bil na vrhu le dva meseca. Vatikani je dal tedaj velike vsote denarja za boj proti revolucionarnemu gibanju, ker mu je šlo za to, da se v Španiji obdrži zadnja klerikalna monarhija.

Španske razmere naj bi razrešil protimonarhistični posvet, sestavljen iz večjega števila političnih osebnosti, sicer pa predstavnikov političnih organizacij in politično-socialnih struj. Na njem so se opredelili za republiko, odbor, ki so ga izbrali, pa naj bi bil bodoča republikanska vlada. Sklenili so razpisati volitve, vendar je kralj v upanju, da bo še prišel njegov čas, dovolil le administrativne volitve krajnjega pomena. Ko so objavili izid teh volitev, so v posameznih krajih — najprej v Eibaru v Biskaji, takoj nato še v Barceloni — proglasili republiko. Nato je sledila splošna proglavitve republike, kar je še pospešilo kraljev odhod. Komunistična partija je postala legalna organizacija.

Špansko ljudstvo je revolucija zatekla v hudi revščini, ki je bila najbolj izrazita na vasi. Na sliki: prizor ob vaštem vodnjaku v neki vasi La Manche.

DELAVSKA REPUBLIKA

Nova država se je imenovala „Republica de Trabadores“ (Delavska republika). Kljub revolucionarnemu nazivu je storila malo naprednega: izdala je odlok o izgonu jezuinov, ne pa o agrarni reformi, sklenila je spreminiti državno zastavo, nič pa ni naredila za ureditev nacionalnega vprašanja. Nič ni storila za odpravo lakote, ki so ji podlegli novi tisoči. Nezadovoljstvo je raslo, črni oblaki pa so prihajali nad republiko še od drugod: v južnobiskajski provinci so se pojavili novi nevarni monarhisti pod vodstvom klerikalnih krogov, izbruhnil je tudi upor generalov. Upor je bil zadržan, problemi pa so ostali.

Sledilo je obdobje stavk, demonstracij, delavci so tu in tam zasedli tovarne in zahtevali večje mezde in boljše delovne razmere. Spet je postala Katalonija središče najhujših nemirov: cortes ji je odrekel pravico ločitve od Španije. Toda Campany, vodja katalonskih separatistov, se ni dal: ostro agrarno reformo je v Kataloniji uvajal, kljub temu da ni imel nikakršne podpore.

KATALONSKA NEODVISNOST MALO ČASA

Campany je izkoristil spremembo vlade, proglasil neodvisnost Katalonije in oborožil Katalonce za obrambo njihovih pravic. Toda še preden so Katalonci uredili svoje vrste, jih je Lerroux prehitel, zasedel Katalonijo in s krvo končal katalonsko samostojnost. Campany in njegovi katalonski ministri so morali za več let v zapor.

Kot odgovor na to Lerrouxovo dejanje je sledila vstaja asturskih rudarjev, kovinarjev in drugih delavcev. Delavci so zasedli rudnike, tovarne in vladna poslopja in z orožjem v rokah branili svoje pridobitve. Spet je prišel Lerroux in s krvavim pokolom, ki je zahteval življenje 2.500 delavcev, starčkov, otrok in žena, „pomiril“ Asturijo.

V krvi zadušena asturska vstaja je imela drugačen odmev v svetu, kot si je želel Lerroux: madridsko vlado so zasule protestne brzojavke, pisma in resolucije z zborovanj iz Francije, Belgije in skandinavskih dežel. Organizacije za človečanske pravice so pošiljale svoje predstavnike v Španijo, da bi preprečili nadaljnjo morijo. Toda reakcionarna vlada „Republice de Trabadores“ ni odnehala.

Za leto 1935 se značilno, da se je zvrstilo mnogo vlad, nobena pa se ni obdržala več kot dva meseca. Ob koncu decembra tisto leto so sklenili cortes razpisati volitve, saj predstavniški dom ni več ustrezal stanju in težnjam ljudskih množic. Desnici, ki je prišla z malenkostnim številom glasov prednosti na oblast na prejšnjih volitvah, to kajpak ni bilo pogodu. Bojazen reakcionarjev je bila upravičena, saj je vse kazalo, da bodo Španci sledili Francozom, ki so združili napredne organizacije in politične sile v ljudsko fronto, tako da je na volitvah levica prepričljivo zmagala.

VZID LJUDSKE FRONTE

To se je v Španiji tudi uresničilo. Komunistična partija, ki se je medtem okrepila, je ustvarila široko fronto levičarsko usmerjenih organizacij. Pod imenom „Ljudska fronta Španije“ in z geslom „V boj za kruh, svobodo in demokracijo“ je ta fronta prepričljivo premagala reakcionarne sile in obkopalce monarhije že na volitvah 16. februarja 1936.

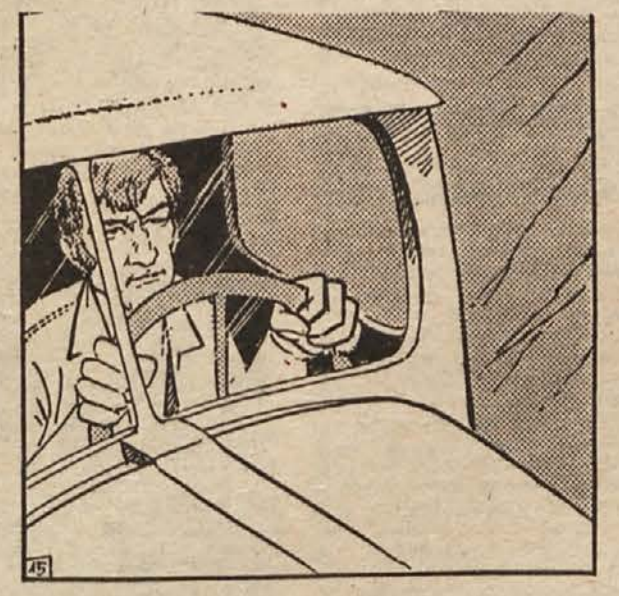
Miki Muster Janez Trnovc ZA OČETOM

13 Just Gulič ju je povabil v delavsko okrepčevalnico, nameščeno v manjši lesenjači. Tam je naročil tri steklenice piva in jima povedal, da je zaposlen pri rudniku kot strojnik. Ker ni domačin in navaden težak, je dobro plačan v dolarjih. Tudi on je bil podpisal pogodbo za pet let in je tri že odslužil. Obljubil jima je, da jima bo poskrbel boljše zaposlitev.

14 Gulič je obljubo častno izpolnil. Stanko in Pavle sta bila zaposlena pri prevajanju rude iz rudnika do Cuza. Zaslužila sta več kakor kopači, razen tega sta pa imela vsaj bežen stik z mestom. To jima je olajšalo življenje v neskončno pusti gorski samoti. Tako sta se počasi privadila tamkajšnjemu življenju, se naučila za silo špansčine in tudi nekaj indijanščine.

15 Med prevažanjem rude sta se Stanko in Pavle naučila tudi šofiranja, in češ dobro leto sta iz spremljevalcev prevozov postala šoferja. Plača se jima je s tem izboljšala. Kljub temu sta si vsak dan bolj želela, da bi hitreje minilo tistih nesrečnih pet let in bi neovirano mogla zapustiti Amaron in si poiskati zaposlitev v Cuzcu ali katerem drugem perujskem mestu.

KRAPANOV KOTIČEK

Klofute naravi
Mihčev Pepe ve vse o Mišjem dohu, zato sem ga ustavit na oglu krčme „Pri Stefanu“ in povprašal: „Povej mi, če ste veliko napravili za varstvo narave v tem letu!“
„O, ja,“ je malo pomislil, potlej pa dodal, „imeti smo že tri sestanke o tem vprašanju.“
„Kdo te sprašuje za vprašanja in sestanke, povej mi raje, kaj ste poleg teh dveh malo koristnih reči že naredili, kajti vsenočrog vidim skoraj pol pedi na debelo smeti in druge šare. Samo za spokopatiščem je je za nekaj voz.“
„Veš, to je pa težko reči,“ se je opravičeval, „kaj hočemo v Mišjem dohu, ko se v Ljubljani, ki je veliko mesto, ne morejo nabrati dovolj novec za vse pometače in stroje, ki stojijo brez dela.“
„Anti ne morete najti nekoga, ki bi vsaj za sabo pospravil, če že za drugimi nočete? Nekdaj so v vsaki vasi imeli nekoga, ki je brez

novcev pobiral po cesti konjske fite.“
„Danes pa tega nihče več noče,“ je žalostno pristavil.
„Zakaj ne nastavite košev za smeti, saj ste že skoraj deset let brez njih?“ sem spraševal dalje.
„Imeli smo jih, pa ni bilo človeka, ki bi jih praznil, zato je bilo okoli njih še več nesnage in smo jih odstranili.“
„Tu je pa lepa! Naj torej tuji in gostje v žepu nosijo domov papirčke in odpadke? Menda niste odstranili solarjev in učiteljev, ki so se v jeseni pometali vaške ceste?“
„Tudi teh ni več. Vaščani so se norčevali iz njih, pa so odnehali.“
Odsel sem jako slabe volje, kajti se praščil in druge živali, ki jih imamo za neumne, opravljajo potrebo le na enem mestu, da so bolj čiste.
Tukaj pa pametni ljudje, namesto da bi pomagali naravi, ji dajejo klofute...
MARTIN KRAPAN

Dežurni poročajo

TAT V KURNIKU - V noči na 11. april je nekdo na silo prišel v kurnik Franca Ovna v Velikih Dolah. V kleti je vlomilec vzel najlonsko vrečko in vanjo natlačil 16 kur tur jih odnesel.

GRAŠČAKA OKRADEL - V Gracarjevem turnu so imeli ta mesec kar dvakrat vlomilca na obisku. Najprej je nekdo 7. aprila zlezel v grad in si vse ogledal, v noči na 12. april pa je 84-letnemu Herbertu Sepju izmaknil denarnico s 1.500 dinarji.

LJUBITELJ FOTOGRAFIRANJA? - 13. aprila ponoči je nekdo vlomil v foto temnico Dijaškega doma Majde Šilc. Odnesel je diapozitiv in filme z okvirji, kaže pa, da si je potem premislil. Projektor je našel na stranišču, razmetane filme pa so našli na stopnišču in pri trgovini v Smihelu.

IZ AVTOV SO KRADLI - Avtomobilski tatovi so bili na delu v noči na 13. april. Polotili so se kar pet avtomobilov, parkiranih v Ulici Majde Šilc, na Ragovski, Kristanovi in Kastelčevi ulici. Lastniki so zjutraj ugotovili, da so avtomobili brez žarometov in zadnjih luči.

REŠENE KURE - Vlomilec je v noči na 8. april prišel v kurnik Marije Čebular v Dobravcih pri Trebnjem in odnesel 16 kokoši. To noč je nekdo skušal priti tudi v kurnik Ane Ostanek v Zagorici, vendar je bil tat neroden. Ko je zapotalo, je Ostanekova slišala in tatu pregnala.

GOZDARJI OB ŽAGO - V noči na 12. april je nekdo iz gozdarstva barake na Bazi 20 odnesel žago „Stihl“, vredno 4.000 dinarjev. Kdo je to naredil, še ugotavljajo.

PREVEČ JE OGREVAL

18. aprila ponoči so sosede zbudili Jožeta Dušiča v Trebežu, češ da v hlevu gori. Slišali so prasketanje opeke in videli tudi plamene. Ko so lastnika zbudili, je bil ves hlev, ki se drži stanovanjske hiše, že v plamenih. Pogorel je v celoti, z njim vred pa tudi številni piščanci. Rešili so svinje in kokoši. Škoda znaša po nestrokovni oceni okrog 50.000 dinarjev. Ogenj je nastal zato, ker je Dušič v hlevu z električno žarnico ogreval piščance in je bilo preveč toplote.

V lanskim 42. št. Dolenjskega lista smo objavili članek o stanovanjski pravici. Opozorili smo tudi na določilo tretjega odstavka 67. čl. zakona o stanovanjskih razmerjih in na obvezno tolmačenje tega člena, ki je določal, da imetniku stanovanjske pravice ni mogoče odpovedati stanovanjske pogodbe za stanovanje.

Novo v stanovanjskih razmerjih

vanje, ki ga je dobil od organizacije združenega dela kot stanodajalca, četudi mu je prenehala lastnost delavca v združenem delu po lastni izjavi ali zaradi obsodbe za kaznivno dejanje na kazen, ki ima po samem zakonu za posledico izgubo lastnosti delavca v združenem delu ali zaradi hujše kršitve delovnih obveznosti, brž ko je izpolnil 10 let delovne dobe v katerikoli organizaciji združenega dela ali v delovnem razmerju pri zasebnem delodajalcu. To zakonito določilo je bilo že ob sprejemu zakona in tudi kasneje kritizirano. Oglasile so se zlasti tiste delovne organizacije, ki so gradile stanovanja iz svojih sredstev in so zaradi tega zakonskega določila izgubljale stanovanja, pa četudi je dobil delavec stanovanje glede na delo, ki ga je nastopil pri tej delovni organizaciji, in ga tudi obdržal, čeprav je prenehal delati pri delovni organizaciji, ki

GORJANSKO CESTO POPRAVLJAJO - Prejšnji teden so delavci Cestnega podjetja krpali luknje in ponekod kar globoke jame, ki so se vgnezdile na cesti od Metlike do Suhorja. Ker je ta cesta precej prometna, jamam pa se je nevarno izogibati, bo popravilo nedvomno pripomoglo k večji varnosti v prometu. (Foto: R. Bačer)

Nočni gost v avtu in šoli

Če bi se Cveto Kmet držal čopiča in poklica, mu ne bi bilo treba pred sodišče - Po dveh obtožnicah je dobil 8 mesecev zapora

26 let je star Cveto Kmet iz Vavte vasi in ima tudi poklic, je izučeni soboslikar. Lahko bi zaslužil, kolikor bi hotel, vendar je bil celo brezposeln. Fant dolži predvsem domače razmere.

V postopku je bil najprej zaradi tega, ker je 31. avgusta lani ponoči vdrl v hiško Terzile Plantan iz Ljubljane. Ta se je pripeljala v Vavto vas in parkirala avto pod kozolcem svoje matere, ponoči pa je vanj vdrl Cveto Kmet. S kamnom je razbil šipo na trikotnem okencu in vzel iz avta prometno dovoljenje in razne drobnarije. Tri dni za tem so ga dobili miličniki v Zagrebu, ker se je na letališču sumljivo dolgo sukal okrog parkirnih avtomobilov. Pri njem so našli prometno knjižico Plantanove.

Medtem ko je tekkel pred sodiščem ta postopek, se je Kmet lotil

OGENJ PO HIŠNEM PREPIRU

18. aprila popoldne je zgorela baraka v naselju Romov v Lokvah pri Črnomlju. Lastnik Marko Kerč in njegova žena sta se sprla, še prej pa opila. Med preprirom je Kerč zagrabil petrolejke in jo zabil za tleh, razliti petrolej pa je zažgal. V hipu je lesena baraka zagorela kot bakla, z njo vred pa je šlo kakom žvižgati tudi vse premoženje Kerčevih. Takoj zatem je Kerč izginil in ga iščejo, škode pa je za 60.000 dinarjev.

DVA STA GA OROPALA

Vinko Š. iz Kanižarice se je 15. aprila peš vračal iz Črnomlja proti domu. Malo preveč je pogledal v kozarec, pa vendar je do vasi srečno prišel. Tam sta ga ustavila dva možaka, ga prijel za roke in mu iz žepa potegnili denarnico. Ko sta iz njega pobrala 360 din, sta denarnico „galantno“ vrnila, nato pa jo jaderno odkurila v neznanost. Vinko je šel takoj na milico, za drznima tatovoma pa poizvedu-jejo.

mu je dala stanovanje. Ta predpis je povzročal velike težave manjšim in na novo ustanovljenim delovnim organizacijam. Omogočal je ravno izkušnim kadrom, ki so pogoj za obstoj in razvoj organizacije združenega dela, spekulacije v škodo stanodajalcev. Zakon o spremembi in do-

polnitvi zakona o stanovanjskih razmerjih, ki ga je prejela skupščina SRS na seji zbora združenega dela in zbora občin dne 31. 3. 1976, pa je sedaj to sporno vprašanje pravno na novo uredil. Zakon je bil objavljen v Uradnem listu SRS št. 10 dne 9. 4. 1976 in je vstopil v veljavo 17. 4. 1976. Spreminja določilo prejšnjega tretjega odstavka 67. čl. zakona o stanovanjskih razmerjih. Novi zakon je sicer obdržal določilo, da ni mogoče odpovedati stanovanjske pogodbe tistemu imetniku stanovanjske pravice, ki je dopolnil 10 let delovne dobe, vendar je dodal, da mora biti od te dobe vsaj 5 let neprekinjeno na delu pri stanodajalcu. Če se bo hotel v bodoče imetnik stanovanjske pravice poslužiti te ugodnosti, bo moral izpolnjevati oba pogoja, t.j. imeti 10 let delovne dobe, in od te vsaj 5 let neprekinjene pri delovni organizaciji, ki mu je dala stanovanje. Zakon

Za krivdo ni bilo dokazov

Jožeta Šepca je občinsko sodišče v Trebnjem oprostilo obtožbe lahke telesne poškodbe

Čeravno je bil kmečki delavec Jože Šepc iz Mačjega dola pri Veliki Loki že kaznovan zaradi nasilja, mu tokrat niso mogli dokazati krivde po obtožbi. Kdo je pretepel Bernarda Grma, še ni znano. Obtožnica je Šepca bremenila, da je 1. februarja lani na cesti Potok-Mačji dol s smrekovim kolom napadel Bernarda Grma in mu povzročil več podplutb in prask, kar je zdravnik štel za lažno telesno poškodbo. Grm, ki je to noč po pevskih vajah zašel v gostilno in se po polnoči vračal proti domu, je izjavil, da sta ga malo pred vasjo napadla dva možka in da je v enem prepoznal Šepca. Ta se je že enkrat prej fizično lotil Grmovega sina, vse od začetak pa je tajil, da bi položil roko tudi nad očeta Bernarda Grma. Senat občinskega sodišča, ki mu je predsedovala Alenka Kranjc, je

DVA PRETEPAČA

15. aprila so miličniki na dveh krajih odpeljali do iztrežnitve možakarja, ki sta opita znašala svoj bes na druge. V Šentjernej su pridržali 46-letnega Alojza Grando iz Dobruške vasi. Ko je doma pretepel ženo in otroke, je razgrajal še v vasi in se nedostojno obnašal. Žužemberški miličniki pa so imeli opraviti s 30-letnim domačinom Jako Rojcem. Razbijal je v gostilni in se hotel po vsej sili pretepati. Se z miličniki bi se bil, če ga ne bi ukrotili.

pa omogoča stanodajalcem, da lahko s splošnim aktom določijo, da imetniku stanovanjske pravice ni mogoče odpovedati stanovanjske pogodbe, tudi če je dopolnil pri stanodajalcu krajšo delovno dobo kot 5 let. Najbrž pa ni pričakovati, da se bodo delovne organizacije v večji meri poslužile te zakonite možnosti.

STEFAN SIMONČIČ

šel domov preobleč in takoj odpotoval. Tudi tokrat je bil že čez tri dni v rokah miličnikov. Dobili so ga v nekem mariborskem hotelu. Fant priznava vse, v izgovor pa je za vlom v avto navajal vinjenost, v splošnem pa brezposelnost in slabe domače razmere, kjer po njegovem ni naletel na razumevanje. Kmeta je pregledal tudi psihater, ki pa je spoznal, da je fant popolnoma prišteven. Senat okrožnega sodišča mu je prisodil enotno kazen 8 mesecev zapora. Sodba še ni pravomočna.

KOLESAR V BOLNIŠNICI

17. aprila je bil v Malem Mraševem hudo poškodovan kolesar in domačin Alojz Komljanec. S kolesom je vozil malo bolj po sredi ceste, prav tako in s precejšnjo hitrostjo je pripeljal še avtomobilist Vladimir Kocuvan iz Vidma, pa je bila nesreča tu. Avto je kolesarja zbil na pokrov vozila in ga še nekaj metrov vozil, potem pa je Komljanec hudo poškodovan padel na cesto. Takoj so ga prepeljali v bolnišnico.

NEPRAVILNO V KRIŽIŠČE

16. aprila so bili v križišču cest Brežice-Globoko-Cundrovec pri Malem vrhu kar trije tanjeni. Zgodilo se je, ko je z motornim kolesom pripeljal po prednostni cesti Stanko Bogovič iz Dolenje vasi pri Krškem. Ko je pripeljal v križišče, pa je z leve pripeljala tja kolesarka Rozalija Voljčanšek. Trčila sta, pri tem pa sta bila motorist in njegov sopotnik laže, kolesarka pa hudo ranjena.

NIČ NE POMAGA

Nepredvidnem ne zaležejo ne opozorila ne zagrožene dokaj visoke kazni. Še kar naprej nekateri kurijo suho travo, ogenj pa se razširi in je potrebno klicati na pomoč. To se je zgodilo 13. aprila v Trnovcu, ko je začel goreti gozd. Gasilci so požar udušili. Dan kasneje je suha trava z grmičjem gorela pri Paunovičih. Vaščani so z veliko požrtvornostjo gasili in preprečili, da ogenj ni naredil večje škode.

NA PODROČNEM PROMETNEM TEKMOVANJU, ki je bilo pred kratkim v Črnomlju, so se domačini prav dobro odrezali. „Tako smo si zaslužili pokal“, je naslov fotografije, ki jo je poslal fotokrožek z osnovne šole Črnomelj.

Nevarno: brez zavor ali luči

Minila so šolska, občinska in področna tekmovanja „Kaj veš o prometu?“, kjer so bili v dolenjski in posavski skupini doseženi res lepi uspehi. Da so mladi kolesarji večji in spretni, so znova dokazali, toda... V primeri s številom kolesarjev, ki se vsak dan vozijo v šolo, nekateri celo na kolesu z motorjem, je bilo

malo podvrženih preizkusu znanja. Neredko se dogaja, da se po cestah vozijo šolarji na kolesu, ki nima zavor ali luči, da vozijo sopotnika, da so pri vožnji obsejstni. Koliko na posameznih šolah posvečajo skrbi tem vprašanjem in pomanjkljivostim, so povedali:

JOŽA UNETIČ-JANČ, razredna učiteljica na osnovni šoli v Smarjeti: „Ugotovili smo, da se otroci vozijo v šolo na slabo opremljenih kolesih, nekateri celo z mopedi, česar ne bi smeli. Za otroke je to nevarno, zato smo izvedli kontrolno akcijo. S pomočjo miličnika smo pregledali vozila naših otrok in jih opozorili na pomanjkljivosti. Tudi na roditeljskem sestanku je miličnik seznanil starše s tem, kako nevarno je otroka s tehnično pomanjkljivim kolesom spustiti na cesto. Moram pa reči, da jih je le malo poskrbelo za odpravo napak. To se mi zdi neodgovorno.“

Prof. ANA JANKOVIČ, ravnateljica osnovne šole Črnomelj: „Tudi pri nas imamo veliko kolesarjev, vendar se jih večina udeležuje tekmovanj, tako da so kolesa skoro vseh pred tekmo pregledana. Opažamo, da so naši šolarji postali na cestah bolj disciplinirani. Nakazujejo smer vožnje, niso več tako obsejstni, kar vse je po mojem posledica prometne vzgoje. Nismo opazili večjih tehničnih pomanjkljivosti na vozilih šolarjev, zato tudi nismo organizirali posebne akcije za pregled vozil. Vsi morajo namreč s kolesom skozi mesto, tam pa so miličniki, zato se verjetno vsak boji.“

STEFAN KAMIN, ravnatelj osnovne šole Trebnje: „V šolo se vozi s kolesi vsak dan nad 50 otrok. Vsi kolesarji so letos delali izpite, žal pa jih je preizkus znanja le malo opravilo. Preveč so bili površni, prevozili so znake STOP, vozili so po sredi in delali podobne napake. Ker je vožnja s kolesom za otroka nevarna, nismo pri izpitih gledali skozi prste, ampak bo moral vsak, ki je bil slabo pripravljen, ponovno k izpitu. Ko smo lani opravili pregled vozil naših učencev, smo tudi pri nas opazili vrsto tehničnih pomanjkljivosti. Po mojem so take akcije od časa do časa potrebne.“

KRONIKA NESREČ

TANČA GORA: TRČIL V SKALO

Nenad Garuč iz Kanižarice je 12. aprila zvečer peljal z avtom od Starega trga proti Črnomlju, pri lovski koči na Tanči gori pa je zanesel in je trčil v skalo. Poškodovanega Gariča so odpeljali v bolnišnico, gmotne škode pa je za 10.000 dinarjev.

mobil, nato pa stopila na cesto. Ker je po ulici prihajala skupina pešcev, ni opazila kolesarja, ki je pridrel mimo na kolesu z motorjem. Ta jo je podrl, nato pa odpeljal. Perdečeva je bila laže poškodovana.

ČRNO MELJ: ODRIGAN BLATNIK

15. aprila zvečer je Gabrijel Milavec iz Črnomlja vozil osebni avto po Kolodvorski cesti in zavil v levo, po železničarski pa je takrat pripeljal avtomobilist Jože Strucelj iz Gribej. Milavec je zadel Struceljev avto in mu odtrgal blatnik. Škode je za 7.000 dinarjev.

VELIKA LOKA: KOLESARKA V AVTO - Fani Rozman iz Praproč se je 18. aprila popoldne peljala na kolesu z motorjem od Trebnjega proti Veliki Loki. Pri železniški postaji je zavila v levo, naproti pa je pripeljal z avtom Drago Dolinšek z Vrha. Čeprav je ta zaviral, je kolesarka zadela z glavo v rob strehe. Poškodovano Rozmanovo so odpeljali v bolnišnico, materialna škoda pa znaša 4.500 dinarjev.

BRINJE: DVA RANJENA

Marijan Borštnar iz Mosta pri Mokronogu je 15. aprila zvečer vozil z avtom od Mirne proti domu. V Brinju je v ovinku avto zaneslo s ceste v betonsko mostno ograjo. Voznik in sopotnik Ivan Jamšek z Malkovca sta bila ranjena in prepeljala v bolnišnico, gmotno škodo pa cenijo na 7.000 din.

ŽEPAR NA AVTOBUSU

19. aprila se je v avtobusu od Gotne vasi proti Cerovcu peljal Ivan Umek z Malega Cerovca. Ko je vstopil, je še imel denarnico in je plačal vozno karto, ob izstopu pa je ugotovil, da je okraden. Iz hlač je izginila denarnica z osebno izkaznico in 400 dinarji.

NOVO MESTO: ZBIL PA ODPELJAL

Novomeščanka Marjana Perdec je 16. aprila zvečer šla peš po levem pločniku Ceste komandanta Staneta proti Ulici talcev. Pri križišču se je ustavila in počakala, da je mimo zapeljal avto-

V LJUBLJANI NOV RED

Pred dnevi je začel veljati odlok o ureditvi cestnega prometa na ljubljanskem območju, ki prinaša nekaj novosti. Na območju ožjega središča mesta velja najstrožji prometni režim, kjer je parkiranje dovoljeno samo tam, kjer to nakazuje znak. Prav tako je prepovedano kjerkoli parkirati na peš potih, pločnikih, zelenicah in parkih, četudi tam ni posebnega prepovednega znaka. Zgodi se lahko, da bo kdo parkiral na mestu, kjer je sicer zmeraj puščal avtomobil, tokrat pa bo ob vrnitvi našel prazen prostor. Avto mu bo odpeljal pajek. Do zdaj so odvažali samo tista vozila, ki so z napačnim parkiranjem ovirala promet.

Razlike že ob zibki

V škocjansko malo šolo prihajajo tudi malčki, ki se ne znajo igrati — Nihče jih ni naučil

„Kdo naj vzame pod svoje okrilje izobraževanje na vasi?“ se sprašuje Jožica Luzar, predmetna učiteljica na osnovni šoli Škocjan in predsednica Rdečega križa v tem kraju.

„Rdeči križ sicer pomaga po svojih močeh,“ pravi Jožica. „Letos smo priredili predavanja o zmrzovanju živil, boleznih našega časa, alkoholizmu, prav zdaj pa teče predavanje o zdravi pre-

Jožica Luzar: „Kdo je odgovoren za izobraževanje na vasi?“

hrani. Zanimanje je veliko, toda kaj, ko ne moremo vsem ustreči. Ni denarja. Novomeški občinski odbor Rdečega križa je na primer za večtedenski tečaj o zdravi prehrani lahko dal le četrtino denarja za predavateljske ure, ostalo so prispevale slušateljice. Zaradi denarne in prostorske stiske smo lahko sprejeli le 24 slušateljic, prijavnost pa je bilo dvakrat ali trikrat toliko.

Kdo je torej tisti, ki naj financira izobraževanje na vasi? Rdeči križ lahko „pokrije“ samo delček manjkajočega znanja, tiste ga, ki se tiče higiene in

zdravstva. Po mojem je SZDL tista organizacija, ki bi lahko največ storila, da vas glede izobraževanja ne bi vse bolj zaostajala za mestom. Ljudje na deželi pogrešajo predvsem pedagoška in psihološka predavanja. Ali veste, da si lahko cerkev, kadar se ji le zahoče, naroči psihologa iz Ljubljane, mi pa še za novomeščana nimamo denarja?

Profesor Troha je v okviru šole za starše naredil anketo, kaj bi želeli poslušati. Ko so zbrani očetje in matere slišali šolski načrt, so spontano zaploskali. Zanimanje je torej veliko. Več mater mi je tudi dejalo, da se zavedajo, da otroka ni treba samo roditi in hraniti, ampak tudi vzgajati, toda kaj, ko tega ne znajo — nihče jih ni naučil. Ali veste, da se nekateri vaški otroci — vodim tudi malo šolo — ko prvič prestopijo šolski prag, niti igrati ne znajo? Nihče jih ni naučil.

Menim, da bi morala SZDL in s tem vsi mi o tem več razmišljati. Če zdaj pustim ob strani izobraževanje odraslih, je vsekakor nujno razmisliti, komu je bolj potrebna celoletna mala šola. Podoželju ali mestnim središčem? Najbolj preprost odgovor je seveda, da enim in drugim, toda kaj, ko so bese eno, možnosti pa drugo.

Današnje možnosti so torej take, da omogočajo nastajanje socialnih razlik med mestom in vasio tako rekoč že ob zibki. Govorila sem samo o izobraževanju.

MARJAN BAUER

Družbena samozaščita ni ovaduštvo

Tujci pod krinko turistov ne zastavljajo samo naivnih vprašanj — Primer „pognojenega“ studenca pri Dolenjskih Toplicah — Kmalu družbeni dogovor

„Ni boljšega orožja, kot sta enotnost in budnost vsega ljudstva,“ so poudarili na petkovi razširjeni seji konference SZDL Novo mesto, na kateri so razpravljali o pomenu in vlogi družbene samozaščite v občini, Sloveniji in Jugoslaviji.

Razprava ni bila naključna, Novomeščani namreč pripravljajo družbeni dogovor o izvajanju družbene samozaščite, ki ga bodo poleg samoupravnih interesnih skupnosti podpisali še občinska skupščina, občinska konferenca SZDL, ZK in ZSM, sindikalni svet, Zveza borcev ter občinski odbor Zveze rezervnih vojaških starešin.

Med drugim je bilo rečeno, da je ugled SFRJ v svetu zelo velik, dokaj pogosto pa dobi zaradi korupcije, gospodarskega kriminala itd. nepotreben madež. Če kdo vidi prometno nesrečo, jo prijavi, je rekel eden od govornikov, toda vprašanje je, če bo prijavi tudi računovodjo v svojem podjetju, za katerega se mu zdi, da ne dela, kot je treba.

Ena od temeljnih stvari ob dogovoru o družbeni samozaščiti je prepričanje, da budnost in enotnost nista ovaduštvo. Če mislimo drugače, pljuvamo v lastno skledo, pa naj gre za neodvisnost in nedotakljivost države, ustavno ureditev, bratstvo in enotnost, samoupravne pra-

vice človeka in občana v združenem delu, družbeno lastnino in premoženje ali pa za osebno ter premoženjsko varnost.

Ali se zavedamo, da tujci pod krinko turistov ne zastavljajo samo naivnih vprašanj? Ali vemo, da politični vici niso vedno nedožni, prav tako pa tudi ne nekateri bilteni, ki prihajajo iz tujine? Smo se kdaj vprašali, kakšno je politično pripranje nekaterih naših zdomec, smo res storili vse, da nas v tujini ne bi zastopali ljudje, ki jim je predvsem do osebnih koristi? Kot je povedal eden od razpravljalcev v novomeški občini res ni velikih Sežan, so pa morda Sežanice.

V neki vasi pri Dolenjskih Toplicah je nekdo spjel gnojnico v studene, ki bi prišel zelo prav v pri-

meru splošnega ljudskega odpora. Kdo mu je dovolil? Tudi ta studeneč je namreč del družbene samozaščite. Družbene samozaščita ni ovaduštvo, je samo način, kako čim bolj ohraniti tisto, kar smo ustvarili. Pa naj gre za državo ali pa samo za sosedovo kokoš, ki je komu vzbudila apetit.

Na Zahodu dela agencija, ki zaposluje 117.000 ljudi. Plačo dobivajo samo za to, da ugotavljajo, kaj delajo in mislijo ljudje v socialističnih državah. Podobna agencija je gotovo tudi na Vzhodu. Vsako leto prestopi slovensko mejo okoli 80 milijonov tujcev. Pred petimi leti je bil med njimi na vsakih pet tisoč eden, za katerega je bilo moč predvidevati, da k nam ni prišel s čisto poštetimi nameni. Lani je bil tak „radovednež“ že vsak dvatisoči.

Enkrat za vselej se moramo torej posloviti od naivne misli, da je naš samoupravni socialistični sistem vsem enako pri srcu.

M. B.

Mirnopoške novice

V MIRNI PEČI so ustanovili odbor za graditev spomenika NOB. Člani so imeli že dve delovni seji, zbrali so tu tudi že nekaj denarja. Generalpolkovnika Staneta Potočarja-Lazarja, ki je mirnopoški rojak, so prosili, naj bo častni predsednik gradbenega odbora.

REDNA AVTOBUSNA ZVEZA Novo mesto-Mirna peč, ki jo vzdržujejo „Gorjanci“, je za mirnopoško krajevno skupnost velika pridobitev. Najbolj zadovoljni so Mirnopoščani in Jablanci. Druga zveza s svetom in delom je delavski avtobus Industrije motornih vozil.

SPOMLADANSKI SNEG IN DEŽ v mirnopoški KS nista napolnila vodnjakov. Vodovodne težave občanov mora zato za precej velike denarje reševati rdeča gasilska cisterna, nekateri pa pijejo Temeničo. Kdaj vodovod?

lahko delali, vendar na drugih delovnih mestih. Po 20 ali več letih brezkoristnega direktorovanja bo najbrž to zanje dokaj težko.

Omenjeno je bilo tudi, da imamo pri nas na osebno delo še vse preveč stalinistične poglede. Človek je privešek stroja in ne obratno. Tudi take napačne poglede bo spremenil novi zakon o združenem delu, naša mala ustava.

M. BAUER

IV. LETNA SKUPŠČINA KZA

Novomeški Klub zdravilnih alkoholikov bo 5. maja ob 16. uri pripravil v dvorani občinskega sindikalnega sveta IV. letno skupščino zdravilnih alkoholikov. Na skupščini bodo poročali o delu v minulem letu, razpravljali o prihodnjih nalogah kluba, ki se je v kratkem času izkazal kot eden najboljših v Sloveniji, ob koncu pa izvolili novo vodstvo kluba.

MINULI TEDEN so v osnovni šoli Šmarjeta priredili „obrambni dan“. Učencem so pri organizaciji veliko pomagali pripadniki SLO. Šolarji so med vajo pokazali vse, kar so se naučili med poukom obrambne vzgoje, od gašenja požarov do prve pomoči. Na koncu vaje so pripadniki SLO seznanili učence tudi z najbolj sodobnim pehotnim orožjem. (Foto: S. Mikulan)

SPORTNI DAN Z LOPATAMI — Svoj prispevek za brusniški vodovod so dali tudi šolarji: v sredo, 14. aprila, so imeli na osnovni šoli v Brusnicah športni dan, ki so ga učitelji in učenci res preživeli športno: zasipavali so cevi, po katerih bo kmalu pritekala voda tudi v podgorske vasi. Na sliki: fantje iz skupine Matevža Franka niso pri delu prav nič zaostajali za učiteljem. (Foto: Bartelj)

Suhokrajinski drobiž

NA DVORU SO PRIČELI graditi stanovanjske hiše na prostoru, za katerega je bil izdelan zazidalni načrt. Gradnja dobro napreduje, komunalna ureditev pa bo verjetno predstavljala težavo. Nasprotno pa v Žužemberku nimajo več lokacij za individualno gradnjo, gradi pa se stanovanjski blok poleg že dveh Iskrinih zadaj za poštnim poslopijem.

LJUBLJANSKI REGIONALNI ZAVOD ZA SPOMENIŠKO VARSIVO se strinja z ureditvijo kulturne dvorane v žužemberškem gradu, kot je bilo še v lanskem decembru predlagano na občnem zboru kulturno-umetniškega društva. Kulturna dvorana bo lahko torej nad veliko kletjo, vprašanje pa je seveda zagotovitev sredstev, za kar se bo

treba močno zavzeti vsem dejavnikom v kraju, saj je večji prostor za kulturne prireditve v Žužemberku res nujno potreben.

ŽUŽEMBERŠKA KRAJEVNA SKUPNOST bo letošnje dotacije za programe družbenopolitičnih organizacij in društev dodelila krajevni konferenci SZDL Žužemberk, ki zbira sedaj programe dela družbenopolitičnih organizacij in društev in jih bo na seji izvršnega odbora preučila in ovrednotila, nato pa bo pripravila predlog za višino posameznih dotacij.

LOVSKA DRUŽINA „PLEŠIVICA“ ŽUŽEMBERK je imela svoj redni letni občni zbor, na katerem je v temeljito podanem poročilu pokazala svoje zelo uspešno delo na področju razvoja lovškega turizma. Velika večina članov je opravila svoje obveze v prostovoljnem delu ali pa položila investicijski dinar za gradnjo poti oziroma ceste k bodoči lovski koči pri Komaci nad Malim Lipjem.

M. S.

ALI VESTE

... da se v 17. stoletju zdravnikom v Novem mestu, kot piše zgodovinar, „ni preveč dopadlo“? V prvi polovici omenjenega stoletja je zdravnikoval v dolenjski metropoli neki Morell, ki pa so ga deželni stanovi leta 1654 poklicali v Ljubljano. Njegovo mesto naj bi zasedel neki dr. Repek, in sicer za kazen, ker se je proti svojim kolegom v Ljubljani „nosil kaj odurno, pobiral je njihove recepte iz lekarn, jih črnil pri ljudstvu ter sejal razdor med zdravniško bratovščino“.

... da so imeli novomeški mestni očetje v začetku 18. stoletja dokaj slabo plačano delo? Mestni blagajničar jim je na vsakega novega leta dan poslal na dom en mernik soli, en kolendar, bukve papirja, povesmo gosjih peres in nekoliko svinčnikov. Vendar ne vsakemu, le tistim, ki so pridno zahajali k sejam. Od leta 1727 naprej so imeli mestni očetje tudi po en goldinar na leto. Izplačevali so ga na nedolžnih otrocih dan. Kljub temu so someščani mnogokrat tožili, „da je ni bilo še niti jedne seje, pri kateri bi bili navzoči vsi mestni očetje, razven one na nedolžnih otrocih dan, ko goldinarje dele.“

... da vse do leta 1800 Novo mesto ni imelo vodnjaka? „Vsaka kapljica vode se je morala z veliko težavo in globoko doli pod mestom in pod strmimi bregovi tekoče Krke prevažati ali prinesti“. Privikrat so se meščani spomnili, da jim je vodnjak potreben leta 1784. Takrat je magistrat ugibal, „ne bi se dala s kako mašino, ki pa ne bi smela preveč stati, potiskati voda iz Krke gori v mesto“.

Novomeška kronika

V AKCIJO „Zeleni planet“, kot imenujejo očiščenje Smihela, so se vključili tudi dijaki srednje kmetijske šole na Grmu, ki stanujejo v Domu Majda Šile. Očistili so pot od vrtnarije pri grmskem gradu do Lešnjaka ter breg nad potokom Težka voda. Dela je bilo za 75 ur.

KLJUB TEMU da regrata skorajda ni več (postaja kosmat) ali pa prav zato, je bilo treba na novomeški tržnici odšteti za kilogram te solate 70 din. Kilogram motovilca je stal 50 din, enivije 25 do 30, paprike 35 do 38, kumar 20, krompirja 8, cvetače pa 18 do 20 din. Kila pomaranč je bila po 12 din, hrušk po 17, jabolk pa po 10 do 16 din.

RODILE SO: Amalija Kišak iz Ulice k Roku 16 — Vesno, Tamara Dunata z Mestnih njiv 1 — Lavro, Darinka Bevc iz Lebanove 9 — Mojca, Jožica Burger z Mestnih njiv 12 — Matejo, Tončka Adlešič iz Na lazu 23 — Nataša, Marjanca Mali iz Padersiščeve 18 — Uroša, Zdenka Bukovec iz Trdinove 5 c — deklico, Cvetka Suhoropec iz Kotarjeve 5 — Petra.

UMRLI SO: Angela Munjavec iz Šegove 11 (90 let), Marija Kozamer- nik (72 let) iz doma počitka v Metliki, Marija Golobčič (76 let) iz doma

V novomeški občini ima organizatorje kulturnega dela že 60 tozov. To je vsekakor lepo število, če pa hkrati vemo, kako malo se je premaknilo v dejavnosti, bi se morali zamisliti. In ne samo to: presoditi bi bilo treba, kaj so za premik napravili družbenopolitični dejavniki —

Kot desetnica

sindikati, Zveza komunistov, mladinski aktiv. Poleg tega pa še: kakšen odnos imajo občinska politična vodstva do razvoja kulture, kako skrbijo, da bi reševanje vprašanj, na katero so opozorile resolucije, sklepi in stališča s kongresov, ne ostalo papirnato, se pravi mrtvo.

V želji, da bi pretresli pereča vprašanja kulturnega življenja delavcev, so sklicali v ponedeljek v Novem mestu posvet in nanj poleg organizatorjev kulturnega dela in podjetij povabili še predsednike sindikalnih organizacij, sekretarje OO ZK, predsednike delavskih svetov in druge odgovorne dejavnike iz delovnih organizacij in občine. Razposlali so nad 400 vabil, od tega lepo število osebnih, kar pa so storili tudi zato, da komisije za kulturo in izobraževanje pri občinskem sindikalnem svetu kot prirediteljice tega posveta ne bi bilo strah in sram pred prazno dvorano in Tilko Blaha iz republiškega sveta Zveze sindikatov, ki so jo naprosili za uvodno besedo. Kljub dobri obveščeni in pravočasno dostavljenim vabilom se je posveta udeležila komaj petina, če ne samo šestina vseh vabilenih. Prišli so iz podjetij in delovnih organizacij, kjer kulture sicer niso odrinili v kot kot nečesa, kar naj bi bilo, kot še marsikje menijo, „konjiček“ posameznikov ali peščice, žal pa nikogar iz vodstev ZK, sindikata, Socialistične zveze, ZSMS itd.

Naj se je Tilka Blaha še tako lepo potrudila in naj so razpravljali načeli še tako zanimiva vprašanja, ni pričakovati, da se bo kultura v novomeški občini in v posebej v delovnih organizacijah obrnila na bolje. Slej ko prej je namreč res, da bo vse delo pri tem še nadalje na bremenih letih, ki so se v ponedeljek potrudili v Dom kulture, ali pa še na manjše število ljudi. Neizpodbitno je, da Socialistična zveza že dolgo ni imela na dnevnem redu svojih konferenc vprašanja kulture, da glede tega ni nič bolje na komiteju oziroma v občinski konferenci ZK, medtem ko sindikat v glavnem vali to „bremeno“ na pleča svoji za kulturo in izobraževanje zadolženi komisiji. Ali tak odnos ne kaže, da so nekateri še vedno trdni prepričani (menda niso taki tudi v najvišjih občinskih vodstvih?), da mora biti kultura še nadalje desetnica, izločena iz „pravil in igr“ novih ustavnih odnosov.

I. ZORAN

Ena gospa je rekla, da v neki novomeški ugledni tovarni med službenim časom, če to lahko sodimo po belih haljah, nabirajo regrat. Verjetno ga potrebujejo v znanstvene namene, omenjeni tovarni namreč ne gre tako slabo, da bi svoj položaj reševala z nabiranjem te zdravilne rastline, kljub temu da velja na prostem trgu 80 din kilogram.

Gora in Mohamed

V torek, 13. februarja, je bila v Sentrupertu nekakšna ponovitev sestanka izpred meseca dni. Za novinarja in nekatere udeležence shoda je bilo na njem pravzaprav malo novega, razen nekaterih pojasnil, ki bi bila, milo rečeno, prepozna tudi marca. Za Sentruperčane, vajene urbanističnih in drugačnih zapletljivih, je tudi sedanja „hitrost“ dosežek.

Nekateri udeleženci na zadnjem sestanku so bili namreč novi. Poudariti je treba, da je na sejo sveta komunistov Sentruperta prišlo tokrat lepo število občinskih funkcionarjev, ki so jih delegati želeli sprejeti v svoji sredini že marca. Ne moremo si namreč kaj, da ne bi ponovno še ostreje poudarili, da je dolžnost voljenih predstavnikov prihajati med občane in delovne ljudi, še posebno na shode delegatov. Predsednik Kržan in predsednica občinske konference SZDL Ivanka Pavlin sta takrat opravičila svojo odsotnost, na neki način je storil to tudi načelnik oddelka za gospodarstvo Nace Dežman (čeprav se s pobudo odpuščanja sestanka en dan prej ne moremo strinjati!), to so Sentruperčani z razumevanjem tudi sprejeli na znanje. V mnogem se moramo strinjati s stališčem predsednika krajevne organizacije SZDL Romanom Šiškom, da v krajevni skupnosti in družbenopolitičnih organizacijah delajo amatersko, zato se nam ne zdi prav, če občinski funkcionarji poudarjajo potrebo po posebnem dogovarjanju, kdaj bi si sploh kdo smel dovoliti kakšen sklic in ali je sploh umesten. Vabila so bila odposlana, res ne ravno teden dni prej, vendar se zmeraj toliko, da bi, kot trdijo v Sentrupertu, marsikdo lahko poslal tudi svojega namestnika ali drugega člana organa. Sentruperčani so – roko na srce – v svoji zagretosti za razvoj res že tudi nestrpnost. Menimo, da gre za ustvarjalni nemir, ki ne škodi nikomur in je samo hvalevreden.

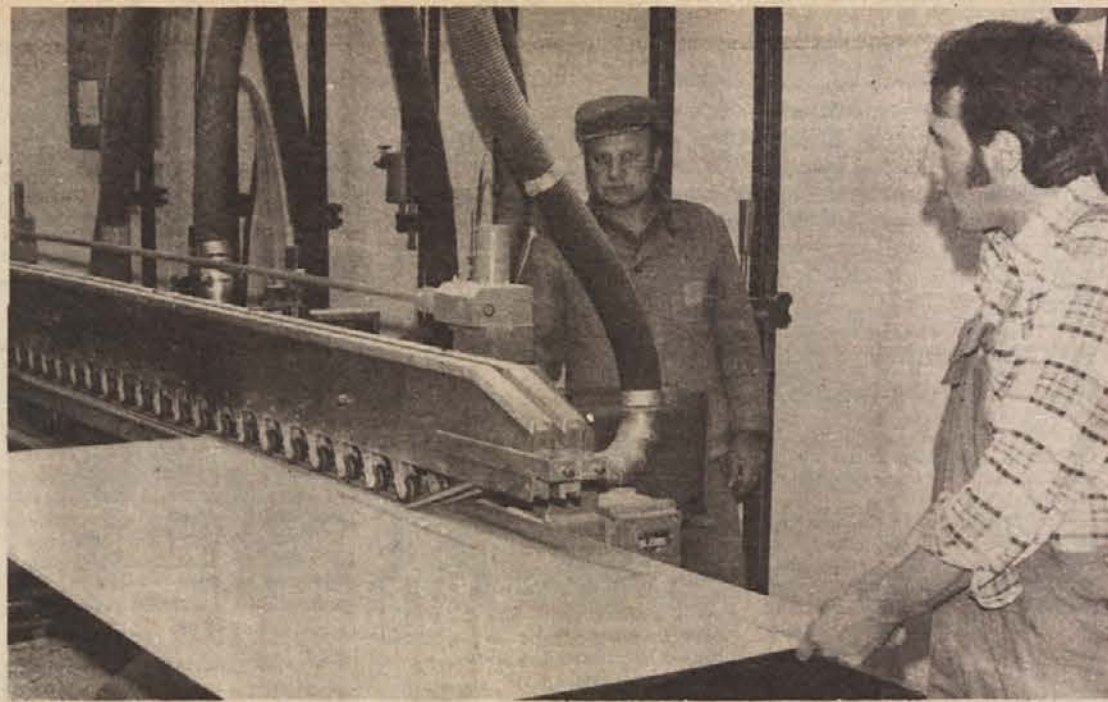
KRAJEVNI PRAZNIK

Sentruperška krajevna skupnost, ki slavi konec meseca svoj krajevni praznik, bo priredila proslavo, združeno s spominom na stoletnico rojstva Ivana Cankarja v soboto, 1. maja, na Veseli gori. Prireditve bo ob 14. uri. Ob tej priliki bo odprt tudi muzej kmečkega orodja.

STARŠI SPRAŠUJEJO: „BO TUDI LETOS?“

Najlepše priznanje za vse, ki bdijo nad to šolo, je, da se je ta vzgojna oblika dobro ukoreninila med starši.

TREBANJSKE NOVICE

VSE KOT IZ ŠKATLICE – Treles daje videz urejenega kolektiva; da to ni le videz, potrjujejo tudi uspehi na trgu, kjer lesarjem ni lahko. Na sliki: delo na stroju za robno furniranje. (Foto: Železnik)

Voz najbolje potiskajo mali

Treles ne pozna težav s prilivom vajencev – Podpisi pod samoupravnimi sporazumi v občini

Vrsta malih kolektivov ob pogledu na številne pokazovalce v „zaupni“ knjigi novomeške SDK stoji bolje kot veliki v trebanjski občini. Enega od njih, trebanjski Treles, smo obiskali, da bi spoznali, zakaj je tako.

Novi Trelesovi prostori ob avtomobilski cesti že na zunaj vzbujajo videz, kot da je vse iz škatlice. Križem krašem ne ležijo zvite skladovnice desk – kakor v marsikaterem mizarškem obratu. O nekdanjem močvirju ob Temenici tu ni sledu, delavci so vse svoj čas uredili, kot je treba. 45 zaposlenih in osem vajencev je lani „naredilo“ za 10,38 milijonov dinarjev. Nad staro milijardo so spravili skupaj ob izredno nizki režiji. V računovodstvu sta le dve moči, bolj med neposredne proizvajalce bi lahko šteli tudi obratovodjo in tistega, ki ima na skrbi pripravo dela. Točke na zemljevidu, kjer delajo Trelesovi monterji, so daleč vseksebi: sedaj delajo v Banjaluki, v drugih krajih Bosne, Kosmetu in Dalmaciji.

BANKE S TREBANJSKIMI OMARAMI

V glavnem delajo le za take, ki imajo denar. Tako so opremili Jugoslovansko investicijsko banko v Beogradu, Komercialno banko v Zadru, Goriško in Maiborsko banko ter številne ekspoziture Ljubljanske banke. Sedaj so se v glavnem usmerili na manj razvita območja države. Novi ukrepi jih niso prizadeli, čeprav direktor Mihevc priznava, da ni ravno rožnato. To je posebno očitno pri zagotavljanju reprodukcijskega materiala. Proizvajalci tega materiala zahtevajo plačilo v virnamo v 15 dneh, medtem ko imajo s Slovenijalesom dogovor za plačilo z menico v 60 dneh. „Drugače ne gre,“ ugotavlja direktor Mihevc. Zato so predvidni pri letošnjem načrtovanju proizvodnje. Razen vajencev ne bodo zaposlovali novih delavcev. Letošnja realizacija ne bo bistveno večja, predvidenih je 11,40 milijonov dinarjev.

SVOJE LJUDI ŠOLAJO

Da pri Trelesu ne škripnje, je po svoje dokaz, da se mladi fantje vse skozi zanimajo za podjetje. Iz leta v leto se za uk mizarstva odloča osem do deset fantov, ne da bi jih kdorkoli iz tovarne iskal. Zanimajo se namreč izključno za mojstre. Prek trebanjskega Centra za izobraževanje in kulturo so v dogovoru s poklicno šolo mizarjev iz Škofje Loke za tečaj v Trebnjem. Združiti nameravajo tiste, ki nimajo kvalifikacije, iz svojega podjetja in šentlavrnskega Hrasta. Računajo, da bodo zbrali najmanj 20 slušateljev.

STANDARD NI DEVETA BRIGA

Letos imajo za posojila delavcem pri stanovanjski gradnji na voljo 80.000 dinarjev. Za velike majhno število, za mali kolektiv pa iz leta v leto pomeni dosti. Anкета, ki so jo že letos izvedli med zaposlenimi, je potrdila znano dejstvo, da se jih naj-

NI ČAS ZA INVESTICIJE

V Trelesu letos ne predvidevajo posebnih investicij. Podjetje je v glavnem urejeno. Večja mizarška podjetja so zaradi težjega prilagajanja marsikje v hudih težavah, tako da se nekateri proizvajalci serijske opreme, ki zaradi sorazmerno še vedno visokih cen ne gre niti doma, kaj šele v izvoz, silijo v izdelovanje notranje opreme. Ker pa ti velikani na trhilih nogah delajo v glavnem z nekvalificirano ali v najboljšem primeru priučeno delovno silo, se jim zatika pri montaži, zato se v Trelesu te konkurence ne bojijo. Razen potrebe po še kakšnem stroju drugih investicijskih načrtov letos nimajo.

več zanima za gradnjo zasebnih hiš. V novem bloku bodo za delavca kupili tudi še dvoipolobno stanovanje. Za letovanje na morju bodo po sklepu delavskega sveta in sindikalne organizacije kupili stanovanjsko prikolico IMV. Imajo svojo kuhinjo, regres za dopust bodo izplačali po sindikalni listi – 1.200 dinarjev. Podpisali so pristopno izjavo za občinsko počitniško skupnost. So tudi podpisniki večine samoupravnih sporazumov v občini, s katerimi se zbira denar, ki se posredno le pozna tudi v žepu delavca, čeprav tega večkrat nečemo priznati. Zlasti pri slednjem podpisovanju pa bi našli marsikak prostor za podpis pri drugih prazen.

A. ŽELEZNIK

SPET „GOSTJE“

Predzadnji petek so na ponoviti registracije traktorjev v Veliki Loki člani komisije vztrajali kar do 22. ure, da je prišel skozi sleherni, ki je pripeljal svoje strojne konje. Spet so opazili vrsto traktorjev iz sosednje grospejske občine. Menda slednjič pripravljajo nekaj podobnega tudi tam.

PARCELE JUNIJA?

Glede stavbišč v kraju ni manjkalo zapletov. Navsezadnje je moral občinski izvršni svet sprejeti spremembo načrta. Sedaj morajo geometri in urbanisti najprej na Mirmo, kjer so jih naročili že septembra. Za ureditev stvari v Sentrupertu so postavili na seji sveta komunistov rok mesec junij, vendar je načelnik za gospodarstvo Nace Dežman dejal, da tega ne gre zapisati kot obljubo. Morda pa bi vendarle držalo.

Krajevna prizadetost

Mokronoški delegati nočejo živeti v muzeju

Med delegati ponavadi zaživi razprava, ko obravnavajo vprašanja sredine, v kateri živijo. V trebanjski občini so v začetku marca namenili eno soboto za usposabljanje delegatov zborov občinske skupščine. Na razgovoru o novi vlogi družbenega načrtovanja in razvoju občine, ki ga je vodil predsednik občinske skupščine Slavko Kržan, je na kraju v Mokronogu stekla razprava o naslednjem:

Martin Lap, KS Sentrupert: „Razna društva, npr. gasilska ali turistično, ne prejemajo skoraj nikakršne družbene pomoči od občinske skupščine. Tega tudi v srednjeročnem načrtu ni zaslediti. Kakšen denar je namenjen za varstvo okolja, lahko vsak vidi po tem, kako zanemarjena so obrežja rek in potokov. Tudi ribiči nimajo denarja za kakšno korenitejšo akcijo!“ Pred-

Trebnje ali Sevnico? – se je vprašal.

To vprašanje je Štefka Uhan samo še dopolnila: „Službe spomeniškega varstva držijo roko nad vsem, da ni mogoče skoraj ničesar

sednik Kržan je glede varstva okolja pohvalil Sentruperčane, ki so znali obvarovati npr. Veselo gorō divje gradnje, in nasploh skrb za urejenost kraja. Boljše čase si lahko obetajo gasilci šele z ustanovitvijo požarne skupnosti, za kar je bil postavljen iniciativni odbor na sobotnem zasedanju občinske skupščine.

Pavel Jevnikar iz Mokronoga se je zavzel za večjo podporo obrti. „V kraju manjka lokacij za obrtnike. Vseposod naj bi bilo prepovedano, zato jih izgubljamo. Naj bi zaradi povsem preprostih storitev hodili v

graditi. Tudi v stari Ljubljani so tovarne. Za naš blok se stvari vlečejo že dve leti.“ Pritegnila ji je tudi delegatka Kresetova: „Strelovega tuma ne pustijo podreti niti popravljati. Ko gremo zjutraj na delo, nas straši kamenje, ki se kruši z zida. Dostikrat smo naletele že na prave skale na cesti. Tako strogi, kot so do nas, niso nikjer.“

A. Ž.

ZIRO RAČUN POLNIJO LE SAMI?

Gradnja dvojčka za učitelje bi morala, kot je bil govor na seji sveta komunistov minuli teden, steči še letos. Krajevna skupnost je za to gradnjo že nakazala 60.000 dinarjev, ravno toliko tudi šola. Občinska izobraževalna skupnost bi morala primakniti 300.000 dinarjev, vendar denarja še ni.

NI JIH STRAH

Minuli teden smo pisali o nespodbudnem začetnem odzivu med mladimi, zlasti študenti, na anketo o pripravljenosti za pomoč v okviru letošnjih mladinskih delovnih akcij. Konec tedna so imeli že 50 prijav.

Spet morje za šest stotnij šolarjev

Trebanjska šola v naravi navkljub denarni zagati v izobraževanju – Zgled kako se lahko obdrži, če so starši za to – Letos naj bi shajali s 400 tisočaki – Uspešni že sedem let

Letos poleti bodo vsi četrti razredi šolarjev v trebanjski občini spet krenili v Tašalero pri Pulju, ki je postala priljubljen kraj za letovanje ne le šolske mladine, temveč tudi delavcev. Tja gredo letos že tretjič; prej so se kopali v Puntizeli, še prej pa pri Strunjanu. Pobudnik za to vzgojno obliko so bili prosvetni delavci z mirenske šole.

Sedmo leto bi bilo kmalu suho leto, vse je že tako kazalo. Ravnatelj Silvester kot dober gospodar in organizator pa ne bi bil miren, če bi tudi iz teh težav ne bil spjel. Izobraževalna skupnost je morala letos črtati vrsto dejavnosti, ker je republiška izobraževalna skupnost naredila čeznje križ. Ker pa se za izobraževanje v občini večina denarja nateka iz te solidarnosti, drugega tudi ni bilo mogoče storiti, zakaj stopnja je že tako najvišja na Dolenjskem.

NEUTRUDEN ORGANIZATOR IN PEDAGOŠKI VODJA – Prof. Vladimir Silvester ima s šolo v naravi največ izkušenj. Prepričan je, da bo uspešno sfinanciral tudi letošnjo šolo, čeprav bo skupna blagajna enako skromna kot lani.

Celo za večino kmečkih staršev šola v naravi ne pomeni več „izgube“, ko bi otroke lahko vpregli v nabiranje kumaric na intenzivnih nasadih ali v druga kmečkata dela. Vsakdo že računa s tem, da iz občine odhajajo na morje skupine otrok od 25. julija tja do 3. avgusta. Starši sprašujejo za šolo v naravi na roditeljskih sestankih ali ob posameznih obiskih na šolah ali srečanjih z učitelji.

LETOS PODRAŽITEV ZA DVA LITRA VINA

Lani je bil prispevek staršev 250 dinarjev, letos pa se ni bilo mogoče izogniti povišanju za 50 dinarjev. Tako bi starši za šolo prispevali okrog 80.000 dinarjev, izobraževalna skupnost bo kljub stiski primaknila 230.000 dinarjev, skupnost otroškega varstva pa 90.000 dinarjev. Posebno spodbudna je pripravljenost šol, ki za te namene primaknejo na otroka po 50 dinarjev, kar bi samim šolam prišlo še kako prav za marsikaj. Takega odrekanja ne poznajo po drugih občinah, zato z izjemo sevnške izobraževalne skupnosti tudi „ne poznajo“ šol v naravi! Nikoli tudi nimajo težav s prosvetnimi delavci za samo delo z otroki na morju. Vsak, komur je delo z otroki le malo znano, ve, da to ni letovanje za šolnike, saj je treba prevzemati poleg pedagoških obveznosti še odgovornost za toliko in toliko razigranih otrok na vodi, kar ni majhna stvar. Doslej je vedno vse potekalo v

redu in brez najmanjših nezgod. Za delo v šoli v naravi se množično pripravljajo študenti, kar je koristen način za tesnejše stike s sredino, v kateri bodo kasneje delali.

KAJ DELAJO NA MORJU?

Kot nam sporoča novinarski krožek s šole na Mirni, so učitelji že imeli seminarje. Na njih so bili seznanjeni s programom plavalne šole, metodami učenja plavanja. Za nove vzgojitelje bodo seminarje še pripravili. Učenje plavanja ni edini namen šole. Mladi novinarji trdijo, da gre za pravcato zaposlitev. Del dneva imajo pouk v spoznavanju narave in družbe, taborništvo, likovno in glasbeno vzgojo ter slovenski jezik. Seveda se ne bojijo, da ne bi bilo dovolj prilike za izlete, taborne ognje in igre. Z zadovoljstvom ugotavljajo, da pri prepričevanju staršev za prispevek 300 dinarjev ni bilo težav.

PODPORA DELAVCEV

Vsako leto so se na ta ali oni način dobro odrezali posamezni delovni kolektivi v občini. KPD Dob in TRIMO sodelujeta z avtobusi za prevoz otrok. Mirenska DANA skrbi za to, da otrokom na morju ni treba preganjati ježe z vodo, ko so za to bolj zdravi sadni sokovi in druge osvežilne pijače.

A. Ž.

SLIKE: ALENKA PEČEK

Morje je za otroke trebanjske občine, ki premore v glavnem le večje potoke, največje doživetje. Poseben užitek so izleti z ladjo, kot kaže prizor iz lanske šole.

POSOJILA!

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA
SKUPNOST OBČINE ČRNOMELJ

— Enota za gradnjo stanovanj razpisuje na podlagi
pravilnika o kreditiranju stanovanjske gradnje

III. NATEČAJ

A. Posojila organizacijam za nakup najemnih stanovanj za
delavce v razpisni vsoti

din 1.800.000,00

Posojilo za nakup najemnih stanovanj za delavce lahko naj-
mejo OZD, TOZD, DPS in ostale organizacije (v nadaljnjem
besedilu — organizacije), ki združujejo sredstva za stanovanj-
sko radnjo po družbenem dogovoru. Organizacija dobi po-
sojilo na podlagi razpisa, če izpolnjuje naslednje pogoje:

— kupuje stanovanja v okviru občinskega programa stano-
vanjske graditve,
— da sodeluje s 50-odst. lastno udeležbo od predračunske
vrednosti stanovanja,
— da je sposoben vračati posojilo.

Odplačilna doba za posojilo bo določena po kreditni spo-
sobnosti organizacije, vendar ne more biti daljša od 20 let.
Obrestna mera je 4 %.

Posojilojemalec začne posojilo vračati takoj po izkoriščenju,
najpozneje pa v enem letu po sklenitvi pogodbe.

B. Posojilo za zidavo družirske stanovanjske hiše v osebni
lasti v razpisni vsoti

din 800.000,00

Delavec organizacije, ki združuje svoja sredstva pri stanovanj-
ski skupnosti po določenih družbenem dogovoru in namen-
sko varčuje v banki za stanovanjsko posojilo ali dobi stano-
vanjsko posojilo od organizacije, v kateri združuje svoje delo
ter zida na območju občine Črnomelj, lahko dobi na podlagi
razpisa posojilo za zidavo družinske stanovanjske hiše v oseb-
ni lasti.

Prednost za posojilo po tem razpisu ima delavec, ki:

— ima nižji povprečni mesečni dohodek na družinskega
člana,
— zida družinsko stanovanjsko hišo v okviru določenega stano-
vanjskega standarda,
— zida stanovanjsko hišo ob upoštevanju elementov za stan-
dardno stanovanjsko hišo,
— ima družinsko stanovanjsko hišo zgrajeno do višje gradbe-
ne faze,
— bo s preselitvijo v novozgrajeno hišo sprostil družbeno
najemno stanovanje.

Delavec lahko dobi posojilo do 50.000,00 din z rokom vrači-
la do 20 let oziroma po kreditni sposobnosti. Obrestna mera
je 4 %.

Obrazce za prošnjo in vsa podrobnejša pojasnila v zvezi s
pogoji natečaja lahko interesenti dobijo na sedežu Samou-
pravne stanovanjske skupnosti občine Črnomelj v Črnom-
lju, Ul. Mirana Jarca št. 3.

Natečaj traja do vključno 10. 5. 1976, kasneje dospel vloga
ne bodo upoštevane!

PROSTA DELOVNA MESTA!

Tovarna celuloze in papirja
"DJURO SALAJ"
Krško

objavlja prosta delovna mesta

1. OBRATOVNIH ELEKTRIKARJEV V TOZD
VZDRŽEVANJE
2. STIKALNICARJEV V TOZD ENERGIJA

Pogoji:

Pod tč. 1: uspešno končana strokovna šola za obratovnega
elektrikarja. Delo je delno v izmenah.

Pod tč. 2: uspešno končana strokovna šola za elektrikarja.
Delo je v izmenah.

Izbrani kandidati bodo strokovno usposobljeni za delo sti-
kalničarja na posebnem seminarju.

Ponudbe s kratkim opisom dosedanjega dela in dokazilom o
izpolnjevanju strokovne izobrazbe sprejema kadrovska služ-
ba tukajšnjega podjetja 15 dni po objavi.

Priporočam se za polaganje vseh vrst podov

VINKO NOVAK

PARKET PLASTIKA

Lebanova 37

Novo mesto, telefon: 068 21-642

ZAHVALA

Ob boleči in prerani smrti dobrega moža, sina, brata, strica in
svaka

VINKA PEŠCA

iz Apnenika

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem,
ki ste ga pospremili na zadnji poti, mu darovali prelepe vence in
cvetje. Hvala zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka bolnice
Brežice, ki ste mu lajšali bolečine. Iskrena hvala njegovim sodelav-
cem in vodstvu za pomoč prizadetim v najtežjih trenutkih. Poseb-
na hvala tudi družinam: Uzmah, Rumpret in Javornik za pomoč
in sočustvanje, tov. Lipovšku za poslovilne besede ob odprtem
grobu in župniku za opravljen obred.

Žalujoci: žena Marinka, mama, bratje Peter, Edi in
Roki z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti žene, mame in babice

FRANČIŠKE POTOKAR

iz Račjega sela pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali. Iskrena
hvala vsem, ki so mamo v tako velikem številu spremili na zadnji
poti ter ji darovali vence in cvetje, ki ga je vedno tako ljubila.
Posebno se zahvaljujemo za podarjene vence in izrečeno sožalje
sindikatu Iskre-usmerniki iz Novega mesta, Dane z Mirne, Donitu
iz Velike Loke in Ilirije iz Ljubljane. Hvala tudi pevcem iz Treb-
njega in dekanu za izrečeni govor in opravljeni pogrebni obred.

Žalujoci: mož Anton in otroci z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljubljene mame, babice, prababice, tete
in sestrične

KAROLINE KONCILJA

roj. Darovec

ki je umrla v starosti 94 let, se iskreno zahvaljujemo vsem sorod-
nikom, dobrim sosedom, znancem in prijateljem, dr. Jakliču,
dekanu, ki jo je obiskoval v času bolezni in trpljenja ter za nje-
gove tople besede ob njenem grobu. Prisrčna hvala vsem, ki ste ji
darovali toliko cvetja in vencev. Hvala za vence političnih organi-
zacij in vsem za izraze sožalja in vsako toplo besedo. Tisočkrat
hvala vsem, ki ste se ji v tolikšnem številu poklonili ob mrtvaškem
odru.

Njeni: sin Rudi z družino, hčerka Mimi z možem,
vnukinja in vnuki z družinami, nečakinji in nečaki

Rdeči kal, Novo mesto, Račica, Straža, Krško

ZAHVALA

Ob prerani, boleči izgubi dragega moža, očeta, brata in strica

ANTONA POVHETA

iz Blata pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in
znancem za pomoč v težkih trenutkih, podarjeno cvetje in vsem,
ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala
kolektivu Trimo Trebnje za podarjene vence, župniku za opravlje-
ni obred, kakor tudi pevcem. Še enkrat hvala vsem, ki ga ob
zadnjem slovesu niste pozabili.

Žalujoci:
žena Milka, sin Tone in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljubljene mame, babice, prababice, tašče
in tete

TEREZIJE MURGELJ

roj. ŽAGAR
iz Nove gore pri Otočcu

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih
stali ob strani, spremili pokojnico na zadnji poti, ji poklonili
vence in cvetje, počastili njen spomin in nam izrekli sožalje. Pri-
srčna hvala članom KO ZB Otočec, posebno pa tov. Joži Škufca
za tople in iskrene poslovilne besede ter duhovniku za pogrebni
obred.

Žalujoci: sinova Vinko in Valentin, hčerke Pepca,
Rozi, Mimi, Dragica in Stanka z družinami

ZAHVALA

Ob tragični izgubi moža, očeta, sta-
rega očeta, brata in strica

ALOJZIJA TANKA

Hrovača pri Ribnici

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu
spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje, z nami soču-
stvovali in nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali. Posebna
zahvala Gasilskemu društvu Ribnica, godbi, govorniku za poslo-
vilne besede v imenu gasilstva in drugim gasilskim društvom, ki so
sodelovali na pogrebu s prapori. Zahvala tudi duhovniku in so-
sedu kaplanu Matetu. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga boste
ohranili v lepem spominu.

Žalujoci svoji

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta
in starega očeta

FRANCA MALENŠKA

iz Sel pri Zburah

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v težkih trenu-
tkih in dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Iskre-
na zahvala SGP Pionir za podarjeni venec in duhovnikoma za
opravljeni obred.

Neutolajljivi: žena Francka, vnukinja Diana, hčerka
Fani, sinova Franci in Rudi z družinami

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi mojega moža in brata

JOŽETA ŠUTEJA

upokojenca iz Črnomlja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki so ga
spremili na zadnji poti, dr. Alenki Strmec, dr. Trobišu in sestri
Mariji za dolgoletno zdravniško pomoč, podružnici LB iz Črnom-
lja in SDK za pomoč in vence ter KZ Črnomelj. Hvala duhovniku
za opravljeni obred. Vsem še enkrat hvala.

Žalujoca žena Marica in sorodniki

ZAHVALA

Ob prezgodnji, težki in boleči izgubi
naše drage žene, mame sestre in stare
mame

JULIJANE POVŠE

iz Planine pri Trzišču

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, posebno pa sosedom, ki ste nam pomagali v najtežjih
trenutkih. Hvala vsem za izrečeno sožalje, podarjene vence in
cvetje ter župniku za opravljeni obred. Hvala za vence CP Novo
mesto-TOZD Krško, TOZD ABG Drnovo, KZ Mirna, trgovini
Šentrupert, tovarni Tonosa iz Ljubljane, konfekciji Lisa iz Sevn-
ice ter KS Boštanj. Posebno zahvalo izrekamo zdravniku tov.
Levstiku iz Krmelja za skrbno zdravstveno pomoč in nego. Še
enkrat vsem prav lepa hvala.

Žalujoci: mož Alojz, sinovi Alojz, Filip, Franc in Ivan
z družinami, hčerki Julka in Minka z družinama ter drugo
sorodstvo

V SPOMIN

na našo drago, ljubljeno

ROZI ZEMLJAK

roj. ŽIVIČ
iz Zdol pri Krškem

24. aprila 1976 bo minilo leto dni, odkar si nas nenadoma
zapustila, toda žalost in praznina je še vedno v naših sreih, saj
nam je tvoja dobra in blaga narava dajala nenadomestljivo življenj-
sko moč. Hvala vsem, ki se te spominjajo in obiskujejo tvoj tihi
dom na pokopališču v Zdolah.

Žalujoci:
družina ZEMLJAK, sestri Neža in Anka

Kljub letom sredi življenja

Borci NOV se živahno vključujejo v načrte krajevnih skupnosti, v delo SZDL, ZK in SIS — Družbena skrb zanje se postopoma izboljšuje

Borčevska organizacija v brežiški občini šteje 1018 članov, katerih povprečna starost je 61 let in pol. Lani jih je umrlo 31, na novo pa so jih sprejeli 44. Nekdanji borci se v nobeni krajevni organizaciji niso umaknili iz družbenega življenja. Kljub temu da niso več mladi, se prizadevno vključujejo ne le v delo svoje organizacije, ampak tudi v dejavnost Socialistične zveze, Zveze komunistov, krajevnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti. O tem pričajo številke, zbrane za posamezna področja po krajevnih skupnostih.

Zlasti aktivni so borci pri uresničevanju nalog splošnega ljudskega odpora, civilne zaščite in družbene samozaschite. Na mlajše rodove prenašajo bogate izkušnje iz narodnoosvobodilnega boja in tako izpolnjujejo pomembno družbeno poslanstvo pri krepitvi naših obrambnih sposobnosti.

Občinska skupščina v Brežicah je lani sprejela nov odlok o družbeni skrbi za borce NOV ter njihove družinske člane, pa tudi odlok za borce z naše severne meje v letih 1918/1919. Najnižja priznavalnina znaša zdaj 300 din in najvišja 950 din na mesec. Povprečna priznavalnina v decembru lani je dosegla

vsoto 688 din. Število užitcev se je po sprejetju novega odloka povečalo od 118 na 150.

Pokojnino prejema v brežiški občini 397 borcev, 34 borcev kmetov dobiva starostno pokojnino z varstvenim dodatkom. Težje je za kmete borce, ki še niso stari 60 let.

S sobotne seje ZZB NOV v Brežicah (Foto: V. Podgoršek)

Njihov položaj se bo izboljšal, ko bo spremljeni zakon dovoljeval pokojnino vsem kmetom borcem, če niso sposobni za delo, ne oziraje se na starost.

Tudi stanovanjska vprašanja borcev v občini še niso rešena, vendar so trenutno na voljo le sredstva iz vrnjenih posojil. Lani so dodelili kredite za adaptacijo in gradnjo novih stanovanj 32 prisilcem. Skupaj so dobili 370 tisočakov. Denarja bi se moralo zbrati več, vendar svojih dolgov niso vsi redno vračali. Tako

je decembra lani manjkalo kar 260 tisoč din, katere bi lahko razdelili novim prisilcem. Ugotovili so, da plačila nekateri zares ne zmorejo, drugi pa posojila ne vračajo zaradi malomarnosti. Take so sklenili odločno izterjevati.

J. T.

300 MLADIH JE ZASAJALO OKOLICO SOLE

Spominski park pri osnovni šoli bratov Ribarjev v Brežicah so v soboto zasajali domači taborniki, kot gostje pa gorani iz Bosne in Hercegovine, prijatelji gozdogov iz Makedonije, gorani iz Srbije, taborniki iz Velenja, mladinci iz Kidričevega in drugi. Park ob šoli, zgrajeni pred petimi leti, bo urejen do republiške razstave cvetja v Brežicah, ki bo v začetku junija pod nazivom „Brežiška pomlad“.

NOCOJ GOSTOVANJE LJUBLJANČANOV

Na odru Prosvetnega doma bo Mestno gledališče ljubljansko drevi uprizorili komedijo Sobota, nedelja, ponedeljek. Napovedana je bila že pred štiriinajstimi dnevi, vendar so jo morali odpovedati zaradi bolezni nekaterih igralcev. Uprizoritev sodi v izbor letošnjih abonmanskih predstav in je zadnja v sezoni.

Mrzle so noči pod kozolcem

Čimprej do nove strehe

„Pa menda ne gori vaša hiša?“ je sovaščanka zadnjega marca na poti s pogreba v Artičah nagovorila Ivana Volčanjska iz Volčjega. Tudi on je opazil ogenj, vendar je, nič hudega sluteč, odgovoril, da najbrž kdo kaj požiga. Tisto popoldne so bili vsi Volčanjskovi zdoma, tudi oče Maks, lastnik zgorle hiše, ker so bili na pogrebu.

Plamen so opazili najprej sosede. Vdrli so v hišo in poskušali rešiti, kar so mogli. Petanovi so kot najbližji največ pomagali. Še dobro, da so zagledali ogenj prej, preden je uničil vse premoženje. Družina je že tako dovolj prizadeta. Po mnenju Ivana Volčanjska škoda precej presega vsoto 10 tisoč dinarjev, kot je bilo pomotoma zapisano v našem sporočilu 8. aprila.

„Ostali so samo zidovi,“ ugotavlja mladi Volčanjski, delavec v krški tovarni papirja, ki si je z družino poiskal zavetje pod domačim kozolcem. Oče Maks spi pri sosedu. Tudi Ivanovi družini so ponudili streho kakih 400 metrov vstran, vendar je ostala raje pod kozolcem. Pozimi ne bi vzdržali, a zdaj je topleje in jim je žal vsake minute, ki bi jo zgubili s potjo sem in tja.

Hišo bodo poskušali čimprej popraviti. Sosedje že pomagajo. Občino so prosili za gramoz in tudi v tovarni so obljubili pomoč. Na Gozdno gospodarstvo se bodo obrnili s prošnjo za les za novo ostrešje. Upajo, da jim ne bo odreklo. Brez tuje pomoči ne bi nikamor prišli, saj je tisto, kar jim je izplačala zavarovalnica, veliko premalo. Ivan je razen tega še zadožen. Jeseni je vzel 20 tisoč dinarjev posojila za pohištvo in drugo opremo. To odplačuje, vendar se je še ob reševanju veliko uničilo.

Začeti bo treba znova. Upajo, da bodo hišo kmalu pokrili in jo vsaj za silo uredili. Ze zaradi osemletnega Jožka in desetletnega Ivana bi spet radi postali srečna družina s streho nad glavami.

JOŽICA TEPPEY

Žejna živina v Brezju na Gorjancih pije iz mlake sredi vasi. Kam jo bodo vodili, ko bo mlaka usahnila? (Foto: J. Teppey)

Ne razumemo, zakaj delo stoji

Težaška dela za vodovod so prebivalci gorjanskih vasi opravili že lani — Zdaj jih spet muči pomanjkanje vode, čeprav so se nadejali, da jih suša ne bo več prizadela

V gorjanskih vaseh nad Podbočjem gospodari suša. V Brezju so že kot štiri mesece brez pitne vode. Ponjo hodijo z brentami uro daleč na Planino. Živino napajajo v mlaki sredi vasi, a tudi ta se bo vsak čas izsušila. Potem bodo morali priti na pomoč gasilci s cisternami.

Ko so se prebivalci teh vasi lansko zimo mučili v jarkih, so

upali, da bo voda pritekla vsaj do jeseni. Ogromno truda so vložili v izkope. V Prušnji vasi je prišlo na hišo skoraj 150 metrov vodovodnega jarka brez priključkov.

Jože Stipanič, ki je član vodovodnega odbora, je povedal, da so čez poletje zabetonirali še rezervoarje, medtem ko je montiranje črpalke in spajanje cevi prevzela občina s svojo strokovno službo. Cevi so v jarkih, vendar so spojene samo do Prušnje vasi.

Srečanje mladih z zgodovino

Gostiteljica je občina Krško — Odziv bo velik

Jutri se začne sedmo srečanje pionirjev zgodovinarjev in likovnikov, ki ga prireja občinska Zveza prijateljev mladine v Krškem. Mladost bo te dni preplavila Brestanico, Krško, Senovo in Kostanjevico. Srečanje poteka v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger v letu 1976 z namenom, da bi mladi rod čimbolje doumel bistvo narodnoosvobodilnega boja, raznarodovalne poskuse okupatorjev in spoznal usodo Slovencev v izgnanstvu.

Do teh spoznanj vodijo mlade različne poti, katere usmerjajo mentorji zgodovinskih in likovnih krožkov. Svoje vtise in dognanja, do katerih so se priklopali skozi dokumente in žive pripovedi nekdanjih borcev in izgnancev, bodo pionirji na srečanju predstavili z literarnimi sestavki, z likovnimi izdelki pa tudi s fotografijami, filatelističnimi zbirkami in z odgovori na javni oddaji pod naslovom Spoznavajmo zgodovino izgnanstva. Za najboljše likovne izdelke bodo pionirji v nedeljo prejeli zlate, srebrne in bronaste palete, za literarne sestavke nagrade, za fotografske izdelke in zbirke znanj pa priznanja.

Na prireditvah, ki se bodo med srečanjem zvrstile v različnih krajih občine, računajo na 600 pionirjev gostov in gostiteljev. Zaključna slovesnost bo v nedeljo v Brestanici. Združena bo z revijo mladinskih pevskih zborov, s sprejemom kurirčkove pošte in otvoritvijo razstave v gradu. Na to slavnost pričakujejo tri tisoč ali celo štiri tisoč pionirjev domačinov in gostov. Prireditve bo na dvo-rišču brestaniškega gradu, če pa bo nagajalo vreme, se bodo vsi skupaj zbrali v telovadnici osnovne šole v Brestanici. Oddaja Spoznavajmo zgodovino izgnanstva bo v soboto v Krškem. Popestrili jo bodo s kulturnim programom.

Pionirje bodo spremljali njihovi mentorji zgodovinarji in likovniki. Zanje pripravljajo v osnovni šoli „Jurij Dalmatin“ tri posvete. Na posvetu zgodovinarjev pričakujejo 60 pedagogov in prav toliko na posvetu likovnikov, 30 pa na posvetu mentorjev pionirske organizacije.

J. T.

deli, zakaj strokovna dela ne napredujejo. Prebivalci so opravili svoj delež, zato zdaj ne bi radi čakali v nedogled in se še naprej ubadali s sušo.

J. TEPPEY

KURIRČKOVA TORBA V KRŠKI OBČINI

Kurirčkova pošta potuje te dni po odredih krških osnovnih šol. Pionirji so jo 16. aprila predali Brežičanom v Vrhovski vasi, včeraj pa so jo od njih ponovno sprejeli v Skopicah. Letos so sprejeli povsod zelo svečani, saj so posvečeni tudi 35. obletnici vstaje in spominu izgnancev. Pionirji pišejo spise o delu terenskih odborov med vojno, o izgnanstvu in o poteh partizanskih kurirjev.

POKRAJINSKI ODBOR

Ustanovitev občinskega pokrajinskega odbora Dolenjske za opravljanje skupnih nalog na področju ljudske obrambe, za katerega so glasovali tudi delegati občinske skupščine v Krškem, usklajuje in spodbuja k sodelovanju več občin. V odloku so opredeljene naloge skupnega pomena, ki jih bo uresničeval omenjeni odbor. Hkrati z odlokom o njegovi ustanovitvi so delegati občinske skupščine v Krškem sprejeli tudi odlok o prometu blaga in preskrbi med vojno ter ob neposredni vojni nevarnosti.

KRŠILCI MED ZASEBNIKI

Zasebni delodajalci še vedno najpogosteje kršijo predpise, kadar gre za dopuste, za izplačilo regresa ter neupravičeno podaljševanje delovnega časa. Sodnik za prekrške v občini Krško razen tega ugotavlja, da imajo mnogi obrtniki velike zaostanke pri poravnavanju obveznosti zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja. Večasih ta vsota celo preseže znesek 50 tisočakov. Med njimi so večinoma povratniki, zato so tudi kazni ostrejšje.

Krške novice

ČEBELARJI VABIJO — Krška čebelarska družina vabi vse občane na za nimovo predavanje, ki bo govoriло o zdravilnosti čebeljih proizvodov medu, matičnega mlečka, cvetnega prahu in propolisa. Pripravili ga bodo v nedeljo ob pol desetih dopoldne v sindikalni dvorani krškega „Djura Salaja“. Predaval bo Mitja Vošnjak iz Ljubljane.

POSLOPJE RASTE — Gradnja novih delavnic pri krškem Šolskem centru te dni pospešeno napreduje. Če ne bo nepredvidenih zastojev, bodo delavci trebanjskega Trima omogočili že na jesen bistveno izboljšanje učnih in delovnih pogojev.

ČETRT STOLETJA — Toliko časa delujejo člani krškega Filatelističnega društva, ki bodo jubilej to leto počastili z okrepljeno javno dejavnostjo. Medtem ko so osrednje prireditve predvideli za jesen, bodo dotlej svoje delo javno predstavili z vrsto razstav odraslih članov in podmladka ter izdali nekaj spominskih ovitkov s priložnostnimi žigi.

ZA OBVEŠČANJE! — Komite občinske konference ZK je minuli petek pripravil celodnevni seminar za poverjenike in dopisnike slovenske izdaje lista „Komunist“. Zbranim so v Kostanjevici govorili tudi Franc Šali, Ivo Zorčič in Vlado Krivokapič, ki so osvetlili pomen družbenopolitičnega usposabljanja in pisane partijske besede, obravnavali pa so tudi vlogo poverjenikov Komunistov ter delo njegovih dopisnikov.

KMETIJSTVO NA REŠETU

Občinska konferenca Zveze komunistov v Brežicah bo 6. maja na seji pretresla poročilo o položaju kmetijstva v občini ter o razvojnem načrtu te panoge. Gradivo je pripravila delovna skupina pri komisiji za družbenoekonomske odnose pri občinski konferenci ZK. Za danes je na dnevnem redu sprejem delovnega načrta komiteja in njegovih organov.

Po delu malica odlično tekne. Na sliki udeleženci sobotne akcije pri urejanju spominskega parka ob osnovni šoli v Brežicah. (Foto: Jožica Teppey)

Novo v Brežicah

LETNA SKUPŠČINA PD BREŽICE

V torek, 13. aprila, je imelo PD Brežice v Domu JLA letno skupščino. Najprej so z enominutnim molkom počastili spomin na tragično preminulega predsednika tov. Gaberška. Potem so sledila poročila pravnega odbora, blagajnika, mlajnske in pionirske sekcije. Sprejeli so program in nova pravila društva. Za novega predsednika je bil izvoljen tov. Danilo Pečnik. Društvo se lani mirovalo, letos pa nameravajo delati predvsem z mladino. Skupščina je pozdravil tudi tov. Milan Mahovne iz PD Bohor-Senovo. Novozvoljeni predsednik je podelil značke Pionir-planinec in Častne značke za prehojeno Zasavsko pot. Za konec je sledilo predavanje ing. Milana Ciglerja o delu Evropske peskiti od Drave do Jadrana. G. R.

BREŽICE OBČINSTVA NI PREDSTAVLJAVE

V soboto, 17. aprila, so se napovedali v goste člani Amaterskega odra iz Zalca. Kaže, da so izbrali slab dan, saj so morali uprizoritev odpovedati oziroma preložiti na ugodnejši datum. Sicer pa so se prav v zadnjih dneh nakopila številna stovanja, od popevkarjev do bra- Avsenikov in Mestnega gledališča ljubljanskega, vmes pa je dvakrat nastopila dramska skupina Amaterskega odra iz Brežic.

KOLIKO BO VELJAL ZDRAVSTVENI DOM?

Iz samopriskevka občanov brežiške občine se bo zbra-

lo 6,5 milijona dinarjev, regionalna zdravstvena skupnost bo prispevala prav tako 6,5 milijona, lekarna v Brežicah bo dodala 1,5 milijona din od prodaje stare zgradbe, regionalni zdravstveni dom pa 1 milijon din, vsoto, za katero bo prodal sedanjo stavbo. Skupaj se bo torej zbralo 15,5 milijona din, toliko pa bodo veljala gradbena dela. Novi zdravstveni dom je pod streho in bo dokončan do jeseni, če se ne bo zataknilo pri denarju.

„VSI BREŽIČANI HODIMO“

Pod tem naslovom predlagajo člani Planinskega društva iz Brežic množični pohod v počastitev dneva mladosti. Pohod naj bi bil v maju.

ZNAKI KRVODAJALCEM

Na proslavi dneva krvodajalcev v Brežicah so se večkratnim darovalcem krvi simbolično oddolžili s podelitvijo znakov, aktivistom Rdečega križa in delovnim kolektivom pa so izročili priznanja. K slovesnemu vzdušju proslave so pripomogli člani osnovnošolskega pevskega zbora, učenci glasbene šole in dijaki šolskega centra.

LAŽJE NA MOST – Občinska cestna služba gradi nov priključek na most čez Savo v Boštanju, kar že pomeni eno črno točko manj. Delo je medtem že toliko napredovalo, da se je po novem priključku že mogoče peljati.

ZK zanima, kako se imajo delavci

Vozni red za razpravo o „mali ustavi“ – Razprave v KS in delovnih organizacijah že konec aprila – Pripraviti tehtne ocene vsake sredine

13. aprila je bilo v Sevnici redno posvetovanje sekretarjev osnovnih organizacij ZK. Sekretar komiteja občinske konference ZK Jože Bogovič je napolnil beležnice sekretarjev osnovnih organizacij s številnimi nalagami.

Osrednja naloga vseh političnih organizacij je bližnja razprava o osnutku zakona o združenem delu, kjer imajo komunisti odgovorno vlogo kot člani in usmerjevalci najboljših rešitev. Ob tem morajo skupaj z drugimi delovnimi ljudmi ocenjevati napake in odpravljati protislovja. Vsi organi, od občinske uprave dalje, naj bi sprožili takšno aktivnost, da bi bili seznanjeni še posebno dobro s tistimi določili osnutka zakona, ki se nanaša na njihovo delo. Razprava bo seveda potekala najbolje, če bo usmerjena in pravilno usklajena.

Komitej ZK bo svojo prvo naslednjo sejo posvetil vprašanju dela z

mladino. Skupno z mladimi naj bi v vsaki osnovni organizaciji pripravili oceno. Mladi seveda ne bi smeli dobiti občutka, da so na zatožni klopi, temveč naj bi šlo za tovariško sodelovanje. Sekretar Bogovič je posebno poudaril vprašanje zadovoljstva in nasploh počutja delavcev v kolektivih, ustanovah in krajevnih skupnostih. Za to naj ne bodo poročila sekretarjev rutinerska, temveč naj zajamejo povsem določna vprašanja, ki ostajajo dostikrat zamolčana. Videti je treba, kakšni so stiki z ljudmi, kaj mislijo o ZK nečlani in ne navsezadnje, kakšen je sploh moralni lik komunistov. Dostikrat je namreč očitno, da se marsikdo

izogiba pogovorom z delavci, ki si morajo zate iskati pravice na sodiščih. Pozornost je treba posvetiti ocenam vodilnih, ne le najvišjih, temveč tudi raznim mojim in delovodjem. Dobrim se ni treba bati, lova na čaravnice ne bo. V preteklosti osnovni organizaciji bodo morali samokritično spregovoriti o premajhnem sprejemanju novih članov. Možnost naj bi dali tudi tistim, ki so bili v preteklosti izključeni ali kako drugače izgubili stik z organizacijo. Ob hkratnem zaostrovanju discipline in odgovornosti je treba ljudem dati tudi priznanje in jih spodbuditi, če so se popravili.

ALFRED ŽELEZNIK

Uspeli so

Autobus pripeljal slednjič tudi v Zabukovje

Cestarji so zmajevali z glavami, da bi Zabukovčani kaj opravili s 50 tisočaki družbene pomoči pri ostrih ovinkih in klancu do vasi. Štefka Vrtačnik, predsednica krajevne organizacije SZDL, je lani na občini rekla, da bodo, in tako je tudi bilo.

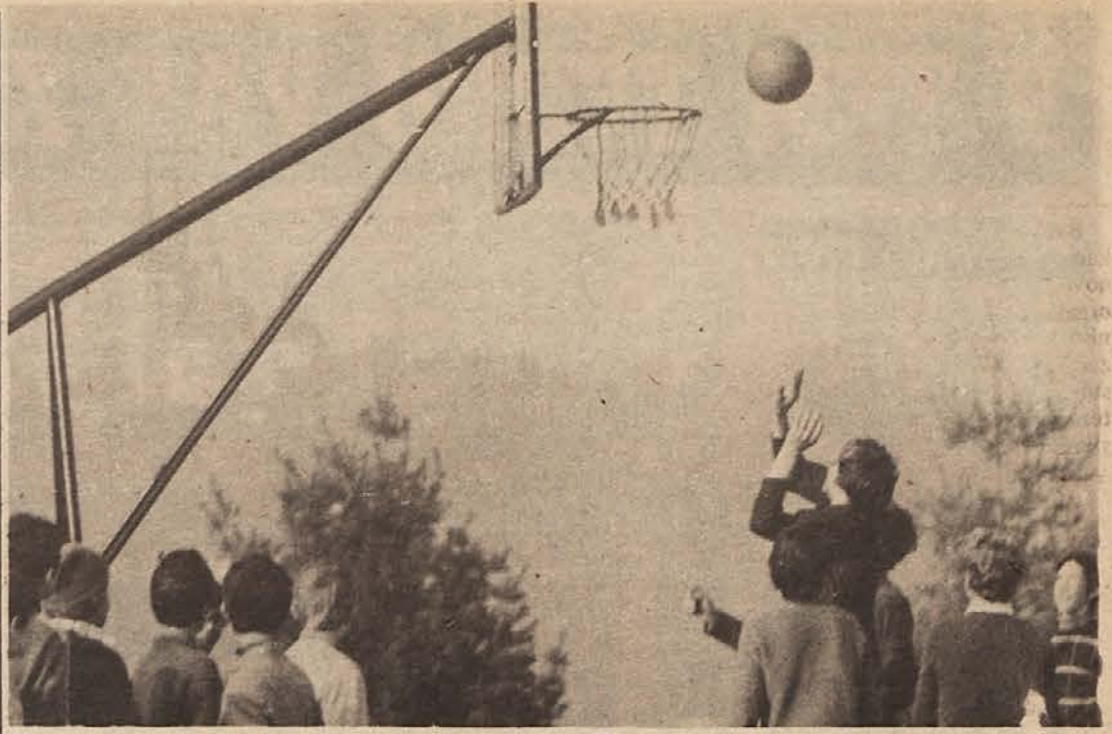
Napredna krojaška hiša – obrt je zaradi ostarelosti obešena na klin – Vrtačnikov je eno od žarišč družbenega dela v tej „najbolj kozjanski“ krajevni skupnosti sevniske občine. Drago Vrtačnik je član družbenopolitičnega zbora občinske skupščine in tudi predsednik zabukovške krajevne skupnosti.

Ko smo bili pri njih, gospodarja ni bilo doma, ker je nekoga iz vasi odpeljal z avtom v celjsko bolnico. Tudi za kaj takega je treba biti pri roki. „Ljudje so opravili nad 2.000 delovnih ur,“ pohvali Štefka svoje sovaščane. „Buldozer je bil na cesti štiri dni, navoziti je bilo treba precej gramoza. V glavnem je bilo vse narejeno že v jeseni. Občinska komisija in Izletnikovi predstavniki so prišli šele v začetku februarja. Zaenkrat bo vozil samo šolski avtobus. Prepričana sem, da so avtobusi marsikje vozili po slabšem. Ne vem, zakaj so se glede nas toliko obirali!“

A. Ž.

Štefka Vrtačnik: zraven tudi pred dobrimi desetimi leti, ko so blazili prvi ovinek.

KDAJ V TELOVADNICI? Skromno šolsko igrišče v Šentrupertu ob količkaj primernem vremenu ne sameva. Nadobudni košarkarji se poskušajo v napadih na koš že rano zjutraj. V kraju menijo, da bi za manj razvite morala biti na voljo posojila. (Foto: Železnik)

Tip-top bo šele pri Labodu

Nekdanji obrat Modnih oblačil ima prave možnosti za razvoj šele pod okriljem Laboda – V lanski negotovosti jim je ušlo 60 delavcev – Tehnološka osamosvojitve

Ljubljanska Modna oblačila so neslavno končala z več starimi milijardami izgube. Da se da z njihovimi delavci vendarle delati, dokazujejo druge delovne organizacije, ki so pod svojo streho vzele tozde tega bolnika. Eden največjih tozdoj je tudi v Trebnjem, ki od novega leta dela v sklopu novomeškega Laboda.

O položaju tozda Temenica, kakor se trebanjski kolektiv sedaj imenuje, so v soboto razpravljali

krojilnico. To pa pomeni tehnološko osamosvojitve, ki je zapisana v sanacijskem programu. Krojilnica naj bi začela delati že avgusta. Naj-

teže je zagotoviti ustrezne kadre. V lanski krizi je ravno začel z delom Donit v Veliki Loki in šivalnica v mirenški IMV, kamor je predsednik 60 delavcev, ki so jim industrijski navade vcepili pravzaprav v tej šivalnici. Vsakdo si pač lahko izbira delo. Organizirati delo v tozdu Temenica ob tolikšnih premikih delavcev pač ni bila lahka stvar.

A. ŽELEZNIK

„Preplavljeni“ z Dolenjcem

V Mokronogu ni hiše brez Dolenjskega lista – „Rezerve“ še na Trebeljanskem – Zgledni pri poravnavi naročnine

Mokronožani, ki dosti dajo na svoj sloves, so tudi trdnjava našega „Dolenjca“. Če bi se tako hoteli vse najboljše „konkurenci“, nam v tem kraju drugi časopisi še do kolen niso, kar zadeva zvestobo bralcev. Kdor misli drugače, gre lahko na mokronožsko pošto in se o tem prepriča.

Upravnica pošte Majda Zarebec in poštar Peter Metelko si pri pridobivanju naročnikov v trgu ne bosta pridobila slave: novih ne more biti, ker je že vsakdo v vrstah rednih bralcev! „Nove naročnike je mogoče pridobivati samo še po hribih, vendar roma sleherni četrtek tudi tja po 200 izvodov časnika,“ pribijeta oba. Kljub temu še nista vrgla puške v koruzo. Do predzadnje srede sta pridobila 10 novih naročnikov. Poštar Metelko in njegov trebeljanski vrstnik pa imata še nekaj želez v ognju, ker sta pustila izvod našega časnika na vpogled še pri marsikateri hiši, ki ga bo lahko imela na brezplačno „pokušnjo“.

Poštar Metelko naj bi vsak dan prehodil nekaj več kot 24 km. Vendar se je posodobil in se vozi z mopedom, ki mu je zvest že eno leto. Toliko časa je

tudi pri pošti, odkar je pustil IMV. Pri pošti bo tudi ostal. Metelko pomiluje svojega delovnega tovariša Franca Tomince ki mora z mopedom zvoziti vse grmado pošte na oddaljeno trebeljansko pomožno pošto. „De lastnega avta ne prideš kar tako bi ga pa za to delo prav gotovo potreboval. No, kritični zimski čas je še enkrat prebredel, bo že kako,“ govori o težavah svojega sodelavca. Tomincu pomaga pri samem raznašanju še Rudolf Nahtigal.

Peter Metelko v Mokronogu ne more pridobiti kaj dosti novih naročnikov, ker je časnik že dobro razširjen. Možnosti so le še v hribih.

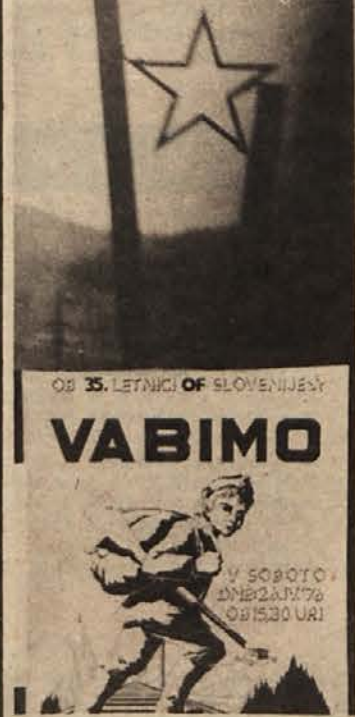
Iz kraja v kraj

SEJE BREZ KAJENJA – V sejni sobi občinske skupščine so se popravili napisi, ki prepovedujejo kajenje. Tisti, ki nočejo kaditi niti „na tuj račun“ bodo tega ukrepa nedvomno vesel. Navsezadnje je to le povratek na staro lepo navado prejšnjih županov. Sobotna seja, ravno tako v duhu stabilizacije, kljub prepovedi kajenja ni imela več odmorov kot običajno. Izgleda, da se bodo glede udeležbe delegatov morali resno pogovoriti zlasti člani družbenopolitičnega zbora, saj je manjkalo kar devet delegatov, medtem ko jih je v zboru združenega dela manjkalo sedem, v zboru krajevnih skupnosti pa osem.

program obnove omrežja. Pomoč novomeških električarjev želijo tudi v Zagorici, kjer prav tako že imajo drogevo in – kot marsikje – „vodeno“ elektriko!

IMV JE NOČE? Cesto Poljane – Ormuška vas bi radi obešili na pleča občinskemu komunalnemu skladu, saj se je menda po letošnji zimi nihče ni usmilil. Po tej cesti „telovadi“ IMVjev avtobus že s 30 delavci tako, da je že sila neugledno za to znano tovarno. Delegati še vedno moledujejo okrog občinske blagajne, ki je preplita že za obstoječa pota, kaj šele, da bi prevzemala nova. Zakaj se IMV ne bi izkazal znova, kot se je ob gradnji delovne ceste, in zakaj vtika glavo v pesek pred plačilom kakršnekoli obveznosti v okviru cele vrste samo upravnih sporazumov v občini?

DA NE BODO ZGNILI – V krajevnih skupnosti Sela-Šumberk so posekali les za električne drogeve, sedaj pa upajo, da bodo prišli, če ne že v letošnji, pa vsaj v prihodnji letni

MIRENČANI ZNAJO – Učinkovit lepak je najboljšje zagotovilo za dobro udeležbo; tega se očitno zavedajo mirenški borci in SZDL. V soboto, 26. aprila, vabijo na odkritje spominskega obeležja (prva slika) pri nekdanjem partizanskem prehodu na Gomili.

SEVNIŠKI VESTNIK

TREBANJSKE NOVICE

OBRAMBNI DAN

Sovražnik bombardiral Kočevje

Pred kratkim so v Kočevju svečano sprejeli letošnjo „Kurirčkovo pošto“. Hkrati so učenci osnovne in posebne osnovne šole izvedli obrambni dan, ki je bil živ prikaz, kako

naj bi delovala šola in mladina, če bi prišlo do vojne. Predsedstvo ZSM osnovne šole se je preimenovalo v obrambni štab ZSM osnovne šole in najprej, ob 8. uri, organiziralo demonstracije proti napadalcem in za podporo našemu vodstvu (fotografija 1).

so sodelovali učenci osnovne, posebne in glasbene šole (fotografija 12).

Obrambni dan je bil nekoliko naporen, sonce je lepo grelo, zato so najmlajši šolarji, kadar je bila pač priložnost, tudi malo počivali (fotografija 13).

Besedilo: J. Primc
Foto: F. Brus in J. Primc

Nekaj ur vojne

Vitimirja Saviča, mentorja mladinske organizacije na osnovni šoli Kočevje, ki je bil pobunil in glavni organizator nedavnega obrambnega dne, smo zaprosili za razgovor o tej uspehi akciji mladine.

— Kdo vse je sodeloval pri izvedbi obrambnega dne in koliko otrok se ga je udeležilo?

„Aktiv ZSM na osnovni šoli je v sodelovanju s predsedstvom občinske konference ZSM na pobudo občinske zveze prijateljev mladine organiziral ob sprejemu letošnje „Kurirčkove pošte“ obrambni dan šole. V tej akciji je sodelovalo prek 1600 učencev osnovne in posebne šole.“

— Kaj je glavni namen obrambnega dne in podobnih akcij?

„Če hoče sodobna socialistična šola doseči vzgojne smotre, ki izvirajo iz ustave in kongresnih materialov, se mora čim bolj vključiti v družbeno dogajanje in posodobiti svoje programe. Organizacija obrambnega dne pomeni prav posodobitev pouka. Mladina se tako praktično seznanja z nalogami v morebitni vojni, hkrati pa obuja tradicije NOB. Pri tem upošteva tudi Titovo misel: Delajmo, kot da bo sto let mir in pripravljajmo se na obrambo, kot da bo jutri vojna.“

— Kako ti ocenjuješ uspeh vaje?

„Zelo nerad jo ocenjujem. Če že moram, pa naj poudarim, da je dosegla izreden uspeh. Učitelji smo bili presenečeni zaradi zavzetega sodelovanja, resnosti in discipline pionirjev in mladincev. Posebno smo bili navdušeni nad učenci, ki so sodelovali v četah kot gasilci, taborniki, bolničarji in prometniki in so uspešno pokazali znanje, pridobljeno pri izvenšolski aktivnosti. Videl sem tudi gledalko vaje, ki so ji tekle solze po licih, kako je ponavljala: „Naši otroci so zlati.““

Vitimir Savič

Take vaje pripomorejo k večji bojni pripravljenosti, osebni varnosti, k večji uveljavitvi posameznika ter hkrati spoznanju, da vsak posebej pripada skupnosti. Učenec postaja tako tudi tvorec vzgoje.

K uspehu vaje so pripomogli vsi, ki so v njej sodelovali, od pionirjev in mladincev do učiteljev, mentorjev krožkov in občinskih organov ter sredstev obveščanja. V tej vaji smo se vsi vzgajali. Vesel sem, da sem član tako enotnega kolektiva.“

J. P.

VILKO ILC

Ob 9. uri je začela delovati šola v vojnih razmerah (fotografija 2). Učitelji in drugi so seznanili učence s pomenom Kurirčkove pošte med zadnjo vojno in nalogami kurirjev v morebitni vojni (fotografija 3).

Ob 10. uri je bil alarm, ker so se bližala Kočevju letala. Učenci so v približno treh minutah disciplinirano izpraznili šolo in odhiteli v zaklonišča (fotografija 4).

Medtem so teritorialci streljali na letala (fotografija 5), pokale so bombe in mine. Gasilci, pionirji in odrasli so gasili požare (fotografija 7), pionirji-bolničarji pa so reševali in previjali ranjence (fotografija 8). Po vaji so predstavniki vojaške enote iz Ribnice učili skupine učencev, kako je treba brati zemljevid (fotografija 9).

Pri izvajanju obrambnega dne so sodelovali še pionirji in mladinci iz vojaškega krožka, miličniki (fotografija 6), taborniki, planinci in drugi.

Ob 12.30 je v Kočevje pripela „Kurirčkova pošta“ (fotografija 10). Pri spomeniku jo je prevzel predsednik občinske organizacije ZZB Drago Gril in ob tej priložnosti zbranim spregovoril o pomenu kurirjev med vojno (fotografija 11). V kulturnem sporedu na mitingu ob sprejemu „Kurirčkove pošte“

Odlično za vajo

Potrebna so še zaklonišča in mostovi

Učence in učitelje na osnovni šoli Kočevje so pred kratkim obiskali opazovalci oziroma sodniki vaje iz civilne zaščite, ki so jo izvedli učenci ob kurirčkovi pošti, ko so na šoli organizirali obrambni dan.

V imenu ocenjevalnega oziroma sodniškega odbora je oceno vaje podal načelnik oddelka za narodno obrambo pri občinski skupščini Kočevje Bogo Abrahamsberg. Poudaril je, da je bila to edinstvena vaja, kakršne še ni bilo v Kočevju niti ne v Sloveniji. Pohvalil je tako pionirje, kakor tudi učitelje in mentorje, ki so sodelovali pri vaji ali jo vodili. Posebno je poudaril, da je pomembno medsebojno sodelovanje posameznih dejavnosti oziroma krožkov (gasilci, vojaški krožek, RK, pionirji-prometniki), ki so imeli pri vaji posebne naloge ter usklajeno delo s predstavniki ribniške vojaške enote, teritorialci krajevne skupnosti Kočevje, družbeno-političnimi organizacijami in občinskimi organi.

Pri izvedbi vaje pa se je pokazalo, da okolica šole še ni dovolj urejena za primer vojne. Predvsem bi bilo nujno potrebno urediti oziroma zgraditi mostove čez Rinžo in zaklonišča. Gradnjo teh objektov bi morali vključiti v srednjeročni načrt do leta 1980.

S puškami do uspehov

Črnomaljska občinska strelska zveza ima že okoli 400 članov, štirje pa so po jugoslovanskih merilih uvrščeni med odlične strelce

Občinska strelska zveza Črnomelj se v zadnjem času lahko pohvali z lepimi uspehi. Eden in ne najmanjši je tudi število članov: sedaj je v črnomaljski občini že okrog 400 strelcev, kar je prav gotovo številka, ki bi jim jo lahko zavidalo marsikatero drugo športno društvo v Sloveniji.

„V kratkem bo rešeno tudi vprašanje trenerjev, inštruktorjev in sodnikov; ravnokar se je končal tečaj v Novem mestu za strokovni strelski kader, ki se ga je udeležilo tudi šest naših članov. Prizadevamo

si, da bi načrtno usposabljali mladino na osnovnih šolah, in tu nam bodo še kako koristili naši novi inštruktorji. Pri tem delu pa nam bodo morali pomagati tudi predstavniki ZRVS,“ je pripovedoval tajnik občinske strelske zveze Anton Bukovec.

Anton Bukovec: „Na vrsti je delo z osnovnošolci.“

Strelstvo se je v Črnomlju zlasti razmahnilo po 1974, ko je bilo zgrajeno sodobno petstozno strelišče za zračno puško. Sedaj si želijo še strelišče za malokalibrsko puško, vojaško puško in pištolo. Orožje, ki ga imajo, je precej zastarelo, vendar si zaenkrat ne bodo mogli kupiti boljšega, ker so težave z uvozom.

„V vseh večjih delovnih organizacijah v občini so strelske sekcije. Ob raznih priložnostih organiziramo tekmovanja; za letošnje sindikalne igre je prijavljenih več kot 200 strelcev. Na zadnjem tekmovanju ob črnomaljskem občinskem prazniku pa se je pomerilo nad 100 tekmovalcev,“ je našteval Bukovec.

V lanskem letu je občinska strelska zveza pripravila trinajst tekmovanj v občinskem merilu, njihovi strelci pa so sodelovali še na dveh republiških tekmovanjih. Po merilih jugoslovanske strelske zveze imajo 34 dobrih in 4 odlične strelce.

A. BARTELJ

DA BO JESENI VESELO – Če te dni iščeš ljudi v vinorodnih krajih, je dobro vedeti, kje ima kdo vinograd, saj ga doma skoraj gotovo ne boš našel. Čeprav je kopanje v vinogradu naporno delo, se ljudje ne pritožujejo, saj vedo, da je njihov znoj obet za dobro leto. Takole so prejšnji teden delali v Medvedovem vinogradu na Stražjem vrhu. (Foto: A. Bartelj)

Črnomaljski drobir

NADARJENI ALI PRIDNI? – 10. aprila je bil, kot smo že poročali, v Adlešičih preizkus znanja iz estnoprometnih predpisov za kandidate za voznike motornih vozil. K preizkusu je prišlo 31 kandidatov in v 30 jih je uspešno opravilo izpit. Čekega uspeha AMD Bela krajina že op čas ne pomni.

KONČNO TUDI GIMNAZIJC – / Črnomaljski občini je bilo veliko prijav za sodelovanje na mladinskih letovnih akcijah iz delovnih organizacij in osnovnih šol, medtem ko se za brigado ni prijavil niti en gimnazijec. Po razgovoru predstavnikov OK ZSMS s štipendisti na gimnaziju, katerem so okoli 100 štipendistov seznanili s programom MDA in jih tudi spomnili, da je lepo in prav, la pokažejo solidarnost z družbo, ki jim daje štipendije, pa se jih je eno ali dve občinski akciji javilo okoli 50.

SPOMLADANSKI POPUST – V etekstilovi trgovini v Črnomlju dajajo do 1. maja ženske, moške otroške pomladne plašče z odstotnim popustom.

TV V STAREM TRGU – Prejšnji petek je ljubljanska televizija v Starem trgu snemala oddajo o kooperativnih odnosih med zadrugo in kmeti pri pridelovanju povrtin.

ŠTIRJE NA SEMINARJU – Prejšnji ponedeljek, torek in sredo je bil v Portorožu seminar o usmerjenem izobraževanju, ki so se ga udeležili tudi štirje Črnomaljšani: direktor CSS, ravnatelj gimnazije in poklicne šole in direktor zavoda za kulturno-prosvetno dejavnost.

KJE JE ŠPORTNA DVORANA? – Plakati, ki so za 21. aprila vabili na koncert Avsenikov v športno dvorano, bi lahko nepoučenega privedli na misel, da ima Črnomelj športno dvorano, saj ni nikjer pisalo, da bo ta koncert v Novem mestu. Vendar upamo, da tako slabo poučenih v vsej Beli krajini ni. Če se je pa kdo odpravil v ljubljansko športno dvorano „Tivoli“, pa naj drugič raje počaka, da bo Črnomelj dobil športno dvorano, in se šele potem odpravi poslušat Avsenike...

POLITIČNA ŠOLA V ADLEŠIČIH

13. aprila je Adlešiče obiskalo 25 slušateljev mladinske politične šole iz Dolenjskih Toplic. S predstavniki krajevnih družbeno-političnih organizacij in krajevnih delegacij za samoupravne interesne skupnosti in občinsko skupščino so se pogovarjali o vlogi krajevne skupnosti kot osnovni celici odločanja občanov, vlogi družbenopolitičnih organizacij pri oblikovanju politike v KS, delovanju delegatskih odnosov, usposabljanju krajanov za samozaščito in splošni ljudski odpor, o financiranju KS, samopriskupu, prostovoljnem delu občanov, delovanju ZSMS v KS itd.

Prodajalna sreče

V Črnomlju je loterijski zavod odprl nov lokal

Čeprav so Črnomaljšani in drugi Belokranjci lahko kupovali srečke, vplačevali športno napoved v novih

prostorih Loterijskega zavoda Slovenije v Ulici Staneta Rozmana 11 že od začetka aprila, je bila uradna otvoritev novega lokala v četrtek, 22. aprila.

„Dvanajst let, kar sem delala v trafiki na trgu, sem bila honorarno še podzastopnik slovenskega loterijskega zavoda v Črnomlju,“ je povedala Anica Jurman, ki dela sedaj le v tem novem lokal. „Ko sem prenehala delati v trafiki, pet mesecev v vsej Beli krajini ni bilo moč vplačati športne napovedi in so ljudje nalašč za to hodili v Novo mesto ali Karlovac. Pri nas je za igre na srečo, ki jih organizira Jugoslovanska loterija, veliko zanimanja, zato se je slovenski loterijski zavod odločil in v Črnomlju odprl lokal.“

Prej je bila v teh prostorih trgovina Beti, zadnje mesece pa je bil lokal zaprt. „Vesela in zadovoljna sem, da so tako prijetno uredili prostore, sicer je pa res že bil čas, da Bela krajina dobi ta za sedaj edini lokal, kjer je moč kupiti srečke rednih kol, igrati na ekspresno loterijo, vplačati športno napoved in loto. V Črnomlju je bil do sedaj največji dobiček na ekspresni loteriji 1.500 dinarjev: isti človek je najprej dobil 1.000 din, takoj nato pa na drugo srečko še 500. Tudi pri športni napovedi so Belokranjci dobri; v prejšnjem kolu je bilo pri nas pet devet in štiri enajstice,“ je dejala Jurmanova.

A. B.

ČAKAJO VINIŠKEGA AMERIKANCA

Ena od 13 potegavščin v prvoaprilski številki Dolenjskega lista je bila tudi „Amerikančevo darilo“, objavljena na črnomaljski strani. Prihodnje leto te „vesti“ najbrž ne bi mogli več zapisati. Črnomaljska občina in viniška krajevna skupnost sta navezali stike z viniškim rojakom, lastnikom zemljišča na Majerju, ki že več desetletij živi v Ameriki. Ta bo v začetku junija prišel na obisk v rodni kraj in vse kaže, da se bodo takrat z njim dogovorili o odkupu tega gradbenega zemljišča, ki ga Vinica za svoj razvoj tako potrebuje.

O SREDNJEROČNEM PLANIRANJU

V petek, 16. aprila, je bila v Črnomlju skupna seja sveta za družbenoekonomske odnose pri SZDL in komisije za družbenoekonomske odnose pri OK ZKS. Govor je bil v glavnem o uresničevanju srednjeročnega samoupravnega planiranja.

VSE POGOSTEJŠI PRIZORI – Ze dolgo je tega, kar smo stopili v dišečo pomlad in lepo vreme je kmetijcem za zdaj naklonjeno. Kmetje pravijo, da se je zemlja dodobra spočila in čaka sedaj le na pridne roke, ki bodo znale pridelati dobro hrano. (Foto: A. Dular)

Proti nesrečam trojke in desetine

V prostovoljnem industrijskem gasilskem društvu Beti je 55 članov – Po vseh tozdih ustanovljene preprečevalne trojke in desetine – Kmalu ženska vrsta

Prostovoljno gasilstvo ima v metliški občini že dolgoletno tradicijo in skorajda vsaka vas se lahko pohvali najmanj z gasilsko desetino. Podobno je tudi po metliških tovarnah, kjer so ustanovili dokaj močna prostovoljna industrijska gasilska društva.

Brzkone je med najboljšimi 55-članska vrsta v Beti, ki deluje pod vodstvom poklicnega gasilca Martina Fira, ki obenem nadzira preventivno službo tudi po vseh tozdih, kjer so ustanovljene trojke in desetine. Da bi bili gasilci kar najbolj večji, pripravljata Martin Fir in poveljnik industrijske gasilske čete Jože Pirkovič, gasilce s 25-letnim stažem, vrsto tečajev, seminarjev in vaj, na katerih člani društva izpopolnjujejo svoje znanje.

V Beti se zavedajo prednosti dobre preprečevalne službe, zavoljo

tega pripravljajo tudi izobraževalne tečaje za vse zaposlene. V nekajurnem spoznavanju z aparati, organizacijo gasilske službe itd. se je gasilskih večšin naučil doberšen del zaposlenih, med njimi tudi ženske. Pred leti so imeli v podjetju dobro izurjeno vrsto gasilk, po dolgem mrtvilu pa se letos obeta prepoved ženske gasilske vrste, predvsem trojk in desetini, ki naj bi delale po oddelkih.

Društvo je dokaj dobro opremljeno. Ima svoj kombi, motorno brizgalno, 15 m dolge lestve, okoli 500 m raznih cevi, po vseh oddelkih nameščene hidrante in druge najne pripomočke. Ker se gasilci zavedajo, da je v primeru huje nesreče opreme premalo, sodelujejo z drugimi vrstami, z matičnim društvom, predvsem pa z Novotekovimi gasilci. Ob skupnih vajah si izmenjujejo izkušnje, spoznavajo s „sosedovimi“ napravami, njihovo sodelovanje pa bo slej ko prej rodilo koristna občinska gasilska tekmovanja.

Poveljnik čete Jože Pirkovič je v pogovoru med drugim dejal: „Nasrečo zaenkrat ni prišlo do večjih težav. V zadnjem času smo resneje pomagali le dvakrat, in čeprav je zavoljo dobre preprečevalne službe

malo možnosti za požar ali kako drugo nesrečo, smo v stalni pripravljenosti. Prizadevamo si, da bi v

Jože Pirkovič: „Tovarniško društvo deluje že več kot petnajst let in v tem času je dokazalo, da so gasilci potrebni. Letos bomo poživili žensko gasilsko vrsto, ki je bila pred leti med najboljšimi v občini...“

društvo pritegnili kar največ zaposlenih, obenem pa hočemo gasilsko „izobraziti“ vse zaposlene. Za zdaj smo na dobri poti in prepričan sem, da bomo pri nas docela v celoti uresničili del koncepta SLO.“

SOLIDARNOSTNI SKLAD VABI

Enota za družbeno pomoč (solidarnostni sklad) pri metliški samoupravni stanovanjski skupnosti poziva družine in občane z nižjimi osebnimi dohodki, mlade družine in upokojene občane, da vložijo prošnjo za uvrstitev v prednostno listo za dodelitev stanovanja. Vsi prosilci morajo vložiti utemeljene prošnje z ustreznimi dokazili.

Potrebne obrazce dobijo zainteresirani v svoji delovni organizaciji ali pa v samoupravni stanovanjski skupnosti, kjer jim bodo postregli tudi z vsemi ostalimi informacijami. Prošnje bodo sprejemali do 15. maja 1976.

JUGOTEHNIKA: SE 35.000 DIN ZA OŠ PODZEMELJ

Odkar je prevzela pokroviteljstvo nad podzemeljsko osnovno šolo ljubljanska Jugotehnika, imajo učenci in učence na voljo veliko novih sodobnih učnih pripomočkov, saj so „Ljubljanci“ v treh letih v celoti opremili dve njihovi učilnici. Pred kratkim so iz Podzemlja sporočili, da se je pokrovitelj odločil podzemeljskim osnovnošolcem dati še 35.000 din, s katerimi bodo kupili nekaj manjkajočih šolskih potrebščin.

CELJSKO GLEDALIŠČE PRIDE

Jutri zvečer bo v domu metliškega Partizana gostovalo celjsko gledališče z Jovanovičevim delom „Igrajte tumor v glavi in onesnaženje zraka“. Kulturna skupnost je zaprosila pri organizaciji gostovanja za pomoč sindikalne organizacije po podjetjih. Le tako se obeta veliko gledalcev. V preteklosti se je namreč nemalokrat zgodilo, da je bilo na odru več ljudi kot v dvorani.

SUHOR: GASILCI PRAVLJAJO VESELICO

Člani prostovoljnega gasilskega društva na Suhorju upajo, da v nedeljo, 2. maja, ne bo nikjer gorelo in da bo sonce pregnalo vse oblake. Čez dobrih štirinajst dni bodo namreč pripravili tradicionalno vrtno veselico z bogatim srečelovom, na kateri bo igral plesni ansambel Lojzeta Jerka. Prireditelji in prebivalci lepega podgorjanskega podbočja vabijo na „gasilski zbor“ in znane belokranjske jedi vse gasilce in občane, ki še niso pozabili na lepe belokranjske holme.

VOLITVE SO USPELE – V metliški Beti (po vseh tozdih) so imeli 14. aprila volitve v samoupravne organe TOZD in podjetja. Vseh devetih volišč so po pregledu volilnih listkov sporočili, da so zaposleni svoje dolžnosti dobro opravili, manjkali so edino delavci in delavke, ki so bili na bolniških dopustih. Na sliki: z enega izmed volišč.

Sprehod po Metliki

SPOMLADANSKO RAZCVETENI ASFALT skozi mesto so te dni zalili delavci komunalnega podjetja z asfaltno. Cesta je tako videti lepša, vozniki pa so zadovoljni, ker si ne uničujejo koles na svojih jeklenih konjičkih. Krpanje lukenj bi morala biti stalna naloga, ne pa da se odgovorni spomnijo na to šele, ko je cesta podobna rešetu.

ZVEZA KULTURNO-PROSVETNIH ORGANIZACIJ, ki dre-mucka demala že dve leti, bo, kot kaže, končno zaživela. Za oživitve si prizadevata SZDL in kulturna skupnost, vendar pravega uspeha vse do pred kratkim ni bilo. Ker so se našli ljudje, ki bi radi delali, bo ZKPO združila amaterske skupine in društva. Zavoljo tega bo prihodnje leto ZKPO potrebovala več denarja.

IZDELAVA SREDNJEROČNIH PROGRAMOV samoupravnih inte-

resnih skupnosti je prišla do stopnje, ko poteka usklajevanje s predstavnik krajevnih skupnosti. Pokazalo se je, da so potrebe veliko večje, kot pa se bo zbralo sredstev v letih 1976 do 1980.

O DEJAVNOSTI MLADINSKEGA KLUBA SMO veliko pisali. Mladi so resno zastavili delo, vendar se srečujejo skoraj pri vsaki akciji s pomanjkanjem denarja. Kaže, da kljub izredni volji do dela in lastnim denarnim prispevkom posameznikov tako ne bo šlo dolgo naprej. Res je, da nima OK ZSMS Metlika denarja, res pa je tudi, da bi bila velika škoda, ko bi dejavnost v metliškem mladinskem klubu zamrla.

PRECEJ ČASA SO ČAKALI prebivalci v novem naselju proti Kometu na hišne tablice, pred dnevi pa so jih dobile skoraj vse hiše, in tako stanovalci „vedo“, v katerih ulicah stanujejo.

metliški tednik

Črnomaljski poročevalec

Kokodakanja dovolj, treba bo znesti jajce

Nezaupnica samim sebi bi bila, če bi tisti, ki znajo voditi podjetje, dejali, da ne znajo izdelati srednjeročnega načrta

Najboljša osnova za uspešno načrtovanje so dobri, stvarni načrti proizvodov, saj so od rezultatov proizvodnje odvisni načrti in sredstva za SIS in krajevne skupnosti (KS), vsi ti načrti pa so osnova za občinski načrt, so ugotovili na nedavni razširjeni seji občinskega komiteja ZK Kočevje, ko so razpravljali o izdelavi srednjeročnih programov razvoja.

Načrtovanje na ravni tozdogov pa je odredilo, zato tudi že sprejeti načrti SIS in načrti KS vise v zraku. Še najdalj so se načrti tam, kjer so združeni v OZD ali SOZD, se pravi tam, kjer so bili zaradi usklajevanja dela, proizvodnje in razmejitev dejavnosti prisiljeni delati načrtno. Drugod pa v glavnem še vedno delajo po starem.

Nekateri so menili, da smo načrtovanje v zadnjih letih preveč zanemarili, da nimamo kadrov za plansko analitične službe itd. Drugi pa so spet opozorili, da le imamo v občini precej strokovnih kadrov, da morajo pri načrtovanju več narediti vsi vodilni, od direktorja navzdol. Pri razpravah o načrtih

morajo sodelovati vsi zaposleni, ker bo tako načrt res njihov in bodo vedeli, kaj morajo delati in kaj jih čaka, če bodo načrt uresničili, oziroma če ga ne bodo. V načrtih je treba posvetiti posebno pozornost tudi kadrom in združevanju.

Osnovne zadeve okoli srednjeročnih programov morajo biti v delovnih organizacijah zaključene do 15. maja, do julija pa naj bi bil predvidoma sprejet že tudi občinski srednjeročni načrt.

Sestanka so se udeležili tudi vodilni predstavniki iz gospodarstva, SIS in krajevnih skupnosti.

J. PRIMC

GOSPODARJENJE IN IZOBRAŽEVANJE

O oceni družbenopolitičnih razmer v občini, o gospodarjenju lani in delovanju novih ukrepov letos, o poteku volilnih konferenc ZK, o usmerjenem izobraževanju in o kadrovskih spremembah bodo razpravljali in sklepali na prihodnji seji občinske konference ZK Kočevje. Tako so sklenili na zadnji seji občinskega komiteja ZK 31. marca.

Predavanja za civilne prebivalce, ki niso vojaški obvezniki, potekajo te dni po kočevski občini. Na podeželju so bila dobro obiskana, v mestu pa slabše. Ob tej priložnosti so organizatorji priredili v avli doma Jožeta Šeška tudi manjšo razstavo opreme za civilno zaščito. (Foto: Primc)

Šolarji in obramba

Na osnovni šoli Vas-Fara je bila pred kratkim izredna pionirska konferenca, na kateri so bili učenci seznanjeni z glavnimi nalagami v primeru vojne. Odločili so se tudi za oblike dela danes. Delo družbene samozasčite na šoli bo usklajeval petčlanski štab SLO, v razredih pa bodo delovale ekipe prve medicinske pomoči, ekipe za vzdrževanje reda in gasilske ekipe. V prihodnjih dneh bodo štabi s pomočjo mentor-

jev izdelali podrobne delovne načrte in se usposabljali za svoje naloge. Do konca šolskega leta nameravamo izvesti več akcij, in sicer namišljen požar v šoli, napad na šolo, orientacijski pohod z razpoznavanjem s karto in kompasom ter strelsko tekmovanje.

Učenci so pokazali za te akcije veliko zanimanja. Upamo, da bodo dobro uspeli. Pomoč pri tem delu pa so ponudili ZZB, ZRVS, gasilci, krajevna skupnost in druge množične organizacije iz Vasi-Fare.

Cilni literarnega krožka so si tudi že razdelili naloge. Predvsem bodo proučili, kako se je na našem območju med NOB rodila, razvijala in rastle naša ljudska oblast. Obiskali bomo še živeče terence, člane teh odborov in zapisali vse, česar se še spominjajo. To bo lep prispevek naših šolarjev k 35. obletnici ustanovitve OF.

MARIJA VOLF

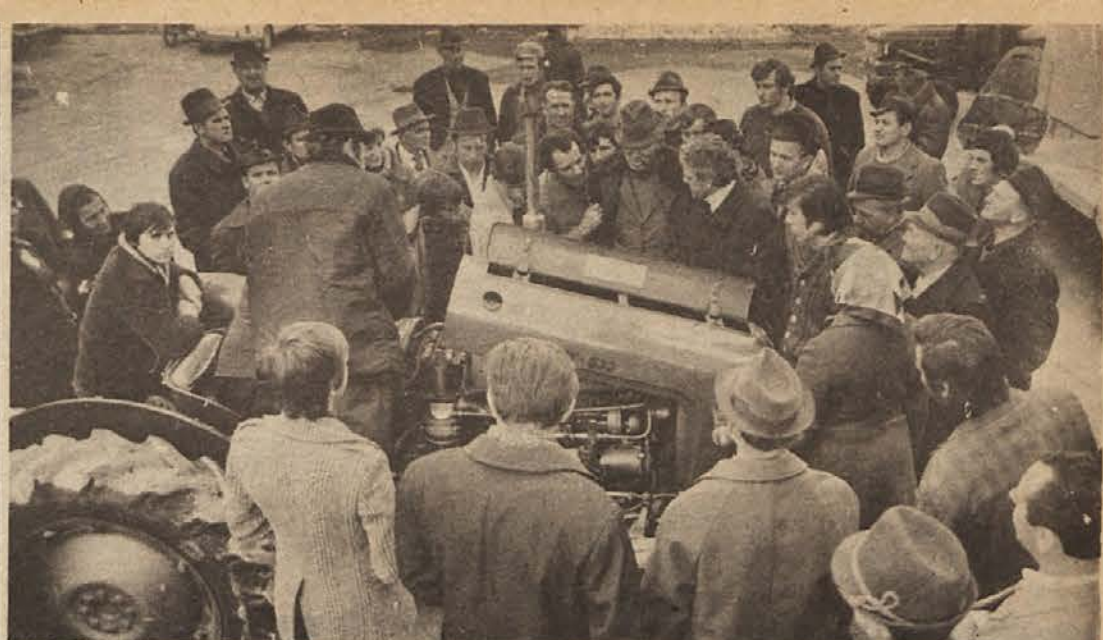
Torbica potuje

Občinska zveza prijateljev mladine Kočevje je kakor vsako leto tudi letos organizirala s pomočjo šol in učiteljev poleg glavne TV proge še več stranskih prog kurirčkove pošte. Tako je krenila na pot tudi kurirčkova pošta iz Strug. Tamkajšnji pionirji so pod vodstvom učitelja pripravili prirčno proslavo, ki so jo pred odhodom kurirčkove torbice izvedli pri spomeniku NOB pred šolo v Strugah.

Na proslavi v Strugah so poleg domačinov, predstavnikov krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij bili navzoči tudi člani ZZB Špiro Žegarac iz Kočevja, predstavnik občinske konference ZK Danilo Vučič in drugi. Pohvalili so prizadevanja pionirjev in učiteljev, predvsem pa vodjo šole Jožico Fabjanovo.

Tudi pionirji osnovne šole Željne pri Kočevju so lepo pričakali vrstnike iz Strug. S torbico so nato krenili proti Kočevju. Pri spomeniku na Rudniku so srečno izročili torbico s pošto in pozdravi za tovariša Tita kočevskim pionirjem.

MILKO ILC

80 kmetov se je udeležilo 5-dnevnega tečaja za traktoriste, ki ga je pred kratkim organizirala KZ Ribnica. Na njem so se naučili motoroznanstva, vzdrževanja in uporabe priključkov za štiri tipe traktorjev. (Foto: D. Mohar)

Vedno bližje odločitvi o bazenu

Nekateri menijo, da je zdaj ugoden čas za gradnjo bazena, saj zaradi stabilizacijskih ukrepov gradbeniki nudijo ugodnejše pogoje — Poudarek rekreaciji zaposlenih

Na zadnjem sestanku z direktorji OZD in telesnokulturnimi delavci je bila dana informacija o poteku akcije za gradnjo pokritega plavalnega bazena v Ribnici. Pogoji za gradnjo so, čeprav so slabši, kot v minulih letih, ko nam je primanjkovalo korajžje.

Kljub vsem težavam, s katerimi se srečuje gospodarstvo v občini, je Ribnica potreben objekt, ki ne bo namenjen samo športu in zabavi, ampak pretežno rekreaciji delovnega člo-

veka, predvsem tistega, ki bo prispeval del sredstev za gradnjo tega objekta.

Akcija za gradnjo bazena že poteka. Vodi jo iniciativni odbor. Vse je že tako daleč, da manjka le dokončni dogovor o financiranju. Dosedanje delo je tudi temelj vsemu, kar organizatorje še čaka.

Prizadevanja za gradnjo bazena so bila s političnega in z vzgojnega stališča ocenjena kot pravilna. Tudi prehod na celodnevno šolo govori v prid te gradnje. Razen tega se zanjo zanima skupnost zdravstvenega varstva. Ta objekt ni namenjen le Ribnici, ampak tudi bližnjim in oddaljenim krajem.

Po podatkih prosvetnih delavcev je program telesne vzgoje tako obsežen, da ga v sedanjih pogojih ni mogoče več izvajati. Zelo neprijetno je, da so organiziranega plavanja v kočevskem bazenu lahko deležni po programu le določeni razredi. Pri vsem tem kljub velikemu razumevanju krajevnih skupnosti Kočevje, ki nam daje na razpolago bazen, nastajajo stroški za prevoz in plačilo uslug.

Po načrtu bo nova stavba stala med sedanjim domom TVD in novo osnovno šolo. Dejansko bosta v stavbi dva objekta, in sicer telovadnica, v kateri bo rokometno igrišče s tribuno za 1.300 gledalcev, ter plavalni bazen, ki bo opremljen tako, da

bodo v njem lahko tudi plavalna tekmovanja. Imel bo začrtane tekmovalne steze in skalalne stolpiče, razen tega pa bo za potrebe otrok zgrajen tudi manjši bazen v velikosti 4 x 4 m.

Ves objekt bo povezan z novo osnovno šolo tako, da učencem ne bo potrebno razgretim na zrak, ki razen v letnih mesecih v Ribnici ni topel. Strokovnjaki so dali poročila, da lahko tak objekt pokriva območje, na katerem prebiva tudi do 15.000 prebivalcev.

V razpravi je bila dana podpora delu iniciativnega odbora. Prisotni direktorji posameznih delovnih organizacij so se strinjali s to akcijo. Dokončno pa bodo razpravljali in sklepali o odplačevanju najetih posojil organi upravljanja tozdogov. Razdelilnik je izdelan. Posojila bodo vrnjena v petih letih. Celotna investicija bi po sedanjih izračunih znašala 17.000.000 din. Akcija bo uspela, če bo večina občanov spoznala, da je gradnja kraju potrebna, saj se bodo le potem zavzemali za uresničitev programa. Če ne bo doseženo soglasje o odplačevanju posojil, se pravi, če ne bo denarja, potem pač tudi bazena in telovadnice ne bo. Vsekakor pa upamo, da bo večina za gradnjo, saj bomo morali sicer Ribničani za kopanje še naprej čakati poletje in morje ali pa bomo odvisni od bazenov v sosednjih občinah.

FRANCI ŽELEZNIK

Ribniški zobotrebci

PRIDNI PRODAJAJO — Gajbe, obodi in še kakšne suhorobarske malenkosti so postranski zaslužek naših kmetov. Kdor je bil pozimi priden, bo sedaj lahko kaj prodal, oziroma zaslužil. Iz vseh strani že vozijo „gajbarji“ svoje lično izdelane gajbe. Tudi po obodih je še vedno veliko povpraševanje, saj se že oglašajo kupci iz daljne Prištine in Kosovega. Vsak rad dela suho robo, da si zasluži postranski dinarček za davke ali za kaj drugega. In prav je tako. S pridnostjo in iznajdljivostjo si vsak lahko izboljša življenjsko raven!

ŠE PEVOVODJO — Na nedavnem prvem sestanku upokojencev-pevcev ni bilo toliko udeležencev, kot smo želeli. Zbralo se nas je deset, ki smo včasih že prepevali v raznih pevskih zborih, zdaj pa želimo v našem upokojenskem pevskem društvu spet preizkusiti svoje sposobnosti. Na sestanku je prevladalo mnenje, da naj se ustanovi le moški pevski zbor. V svojo sredo bomo povabili še dvajset bivših pevcev. Z njimi se bomo pogovorili na prihodnjem sestanku, ki bo 25. aprila ob 9. uri v sejni dvorani društva upokojencev v Ribnici. Do tega sestanka bomo skušali dobiti tudi pevovodjo in harmonijo.

SPET V AKCIJO — Na ustanovni sestank folklorne sekcije društva

upokojencev je prišla le ena članica. Pojasnili smo ji, kakšen namen ima ta sekcija, in ji predlagali, naj znanke, ki imajo narodne noše, povabi na naslednji sestanek, ki bo 25. aprila ob 9. uri v prostorih društva upokojencev v Ribnici.

KMALU NA DUNAJ — Na Dunaj odrinemo 22. maja, vrnemo pa se naslednji dan. Cena izleta je 650 din. V tej ceni za eno osebo je vračunan avtobusni prevoz iz Ribnice oziroma Sodražice, polni penzion na Dunaju (vsi trije obroki in prenočišče), vodstvo in organizacija izleta. Odhod iz Ribnice bo ob 4.30, iz Sodražice pa ob 5. uri. V Avstrijo smete prenesti 1.000 din naše valute v bankovcih po 50 in 100 din. V šilinge jih bomo zamenjali na meji ali na Dunaju. Če boste imeli šilinge iz svojega deviznega računa, morate imeti bančno potrdilo, da ne bo na meji neprijetnosti. Podaljšajte tudi zapadle osebne potne liste, ker ne bo skupnega potnega lista. Vsak prijavec dobi tudi razpored potovanja. Za pojasnila lahko vprašate tajnika društva upokojencev, ki je organizator izleta, celo na dom po telefonu 87-261. Izlet je organiziran za člane društva upokojencev in člane turističnega društva v Ribnici. Prijavijo se lahko tudi ostali.

V. P.

Gori obrat

Sicer bo ostala prazna

„30 aktivnih gasilcev imamo na Gori, obleke zanje pa nobene,“ je povedal Anton Arko iz Kržetov 9, ki je tudi delegat v zboru krajevnih skupnosti občinske skupščine Ribnica. Povedal je še, da bodo gasilci z Gore praznovali letos 55-letnico obstoja. Za to priložnost nameravajo 4. julija prirediti gasilsko veselico. Hkrati bodo praznovali otvoritev vodovoda. Okoliškim krajem predlagajo, da ne bi prav na isti dan priredili veselice ali drugih prireditev.

O obratu na Gori pa je Anton Arko menil, da je nujno potreben in da njegova ureditev niti ne bi smela biti tako draga in nemogoča, saj so domačini pri njegovem urejanju pripravljene pomagati s prostovoljnimi delom, pa čeprav bi bilo treba postaviti novo proizvodno dvorano. Odljub za obrat na Gori je bilo že veliko, obrata pa še vedno ni.

„Če bo vojna, bo tu spet hudo in prišel bo prav vsak naseljeni košček podeželja. Seveda bo Gora ostala naseljena le, če bomo kmalu dobili kakšen obrat. Vsak zaposleni bo redil še kakšno glavo živine in sploh kmetoval ter tako prispeval, da bomo tudi v primeru vojne imeli kaj jesti. Jaz se samo na sodobne kmetije ne bi zanašal, saj bi bile kmalu spraznjene,“ je povedal lepo in pametno Anton Arko.

J. PRIMC

Anton Arko: „Tudi streha na novi šoli je slaba in pušča. Urediti bo treba tako, da bodo vsi, ki so v njej, nekaj plačali za popravilo. Pod to streho pa so šola, gasilci in trgovina.“

Vodiče med ljudi

Turistično društvo Kočevje je izdelalo že drugi snopič „Vodnikov po kočevski“ in naravnih spomenikih „Kočevje“. Urejuje jih Franc Cankar, poznavalec kočevske zgodovine in njen vztrajni raziskovalec. Med domačini zbira stara ustna izročila o raznih dogajanjih, pregleduje tudi razpoložljive arhive. Prvi snopič opisuje ves zgodovinski razvoj vpliv ter posestne pravice medu Fridrihštajn (1425 do 1515) in vpliv tega gradu na Kočevje in zgodovino Slovenije. Drugi snopič podrobno obravnava grad Kostel ob Kolpi.

Občani premalo posegajo po teh spomenikih. Predvsem bi morale biti vodiče v vseh gostinskih obratih, posebno sedaj, ko se bo začela letna turistična sezona in izletništvo. Prav bi bilo, da bi bile v čakalnicah v ambulantah, frizerskih salonih in gostilnah, kjer so ljudje prisiljeni dalj časa čakati. Morali pa bi biti snopiči v vseh državnih (okvirih) ali občinskih, da jih ne bi nevestni čakalci čakali. Tako bi se izdala snopičev turističnemu društvu Kočevje obredovala, knjžice pa bi izpolnile svoj namen in ne bi bile mrtev kapital na policijskih tistih, ki so jih prevzeli v letos.

A. ARKO

KDO SO RAZREDNI PRVAKI?

9. aprila je bilo na kočevski osnovni šoli tekmovanje v znanju iz zgodovine šole. Prvaki so postali naslednji učenci: za tretji razred: Franci Kanižar, za četrty razred: Darja Kužnik, za peti Stojan Trante, za šesti Miran Štepec, za sedmi Lela Mujkič in za osmi razred Igor Recek.

ZBIRAJO PAPIR

15. in 16. aprila je bila v Kočevju akcija zbiranja papirja za človekoljubne namene, ki jo je organiziral občinski odbor ZK. Avtomobili so odpeljali precej papirja, saj so ga samo v enem bloku nabrali mladi člani ZK kar blizu 300 kg. Akcija je bila sicer napovedana za 1. in 2. april, a je bila zaradi drugega dela nato za 14 dni preložena.

Drobne iz Kočevja

CENCE — V Kočevju imajo kmetje zelo plodna tla in se hitro razraščajo in napiljujejo kakor zelen. „Za Rinžo so naši žensko,“ pravi prvi. Drugi že dopolnjuje: „Jlila je posiljena. Storiča sta bila ena. Za enega vedo in ga že imajo, drugi pa je neznan.“ Veriga govoric je tako naprej. Tretji spet govore, da je bila ženska vržena v Rinžo in da jo iščejo potapljači. Ko pa pride

naposled na dan ime „pokojne“ ženske, se balonček razpoči, saj vidi žensko živo in zdravo v mestu. Komu koristi tako vznemirjanje občanov? Pri vseh teh čenčah vsak tako prepričljivo dopoveduje, kakor da je bil priča dogodku, oziroma kot pravimo po domače, da je zraven svečo držal. Govorice so sicer vedno, bilo pa bi jih manj, če bi pristojni natančneje obveščali občane.

PRIPRAVLJENI — Strokovnjaki kolektiva SGP Zidar Kočevje se dobro pripravljajo na novo gradbeno sezono. Čez zimo so stroje popravili, strojniki pa so tudi opravili tečaj oziroma teste iz predpisov o varstvu pri delu s stroji. Seznanili so se tudi z novostmi iz gradbene tehnike in novimi predpisi.

SPET TEČAJI — Vreme se je končno ustalilo. Tečaji in izpiti za voznike motornih vozil so se spet pričeli. Vsi želijo ujeti in nadoknadi, kar so zamudili med muhasto zimo.

PREGOVOR — „Če sončen je april in suh, bo maj za lepo vreme gluh.“

medved odgovarja

— Koliko je torej po tej novi matematiki dve in dve?
— Lahko je tudi štiri, če s samoupravnim sporazumom ali družbenim dogovorom ni drugače dolženo.

KOČEVJSKE NOVICE

REŠETO

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Po težki, mučni bolezni nas je atka 66. letu starosti za vedno zapustil naš ljubljeni mož, oče, brat in stric

JAKOBA ROZMANA
iz Glogov broda 20

se tople zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom za nesebično pomoč ob nepričakovani izgubi, vsem, ki ste našega Jaka v tako velikem številu spremlili do preranega groba, in duhovščini za lep obred. Posebno zahvalo dolgujemo sodalcev in prijateljem iz TOZD Energija za donorno pomoč, podarjene vence in cvetje, spremstvo in poslovnice besede ob odprtem grobu. Enaka hvala godbi iz Celuloze za zaigrane žalostinke. Še enkrat vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in v teh težkih trenutkih z nami sočustvovali, lepa hvala.

V globoki žalosti žena Danica z otrokoma
Glogov brod, 11. aprila 1976

FRANC LUZAR
iz Šmalčje vasi 12
pri Šentjerneju

Zahvaljujemo se sorodnikom, znanec ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali številne vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna hvala Iskri Šentjerneji, IMV Novo mesto, bifeju Mercator, Solškemu centru za gostinstvo ter Centru strokovnih šol in župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Marija, sinovi Franc, Janez in Tone, hčerki Mira in Jozica, sestra Marija, brat Tone z družino in drugo sorodstvo

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 22. aprila - Leonida Petek, 23. aprila - Vojko Sobota, 24. aprila - Jurij Nedelja, 25. aprila - Marko Ponedeljek, 26. aprila - Zdeslav Torek, 27. aprila - ustan. OF Sreda, 28. aprila - Vito Četrtek, 29. aprila - Katarina

LUNINE MENE

29. aprila ob 11.19 uri - mlaj

KINIO

BREŽICE: 23. in 24. 4. angleški barvni film Lady poje blues. 25. in 26. 4. švedski barvni film Metulj. 27. in 28. 4. angleški barvni film Privatni detektiv. ČRNOMELJ: 23. 4. italijanski barvni film Danes meni, jutri tebi.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

IŠČEM ŽENSKO srednjih let, zdravo, lahko je upokojenka, vajena gospodinjstkih del. Zaposlitev pozimi v Ljubljani, poleti na Gorenjskem. Dam dosmrtno stanovanje ali po preteku delovnega razmerja odpravljivo. Zavarovanje preskrbljeno, ostalo po dogovoru. Pisarne ponudbe na naslov: Stefe, Ljubljana, Trubarjeva 42. PRIDNO in pošteno dekle iščemo za natakario. Delo je izmenično. Vsa oskrba v hiši, ostalo po dogovoru. Gostilna Urbanč, Krško. BRIVSKO-FRIZERSKO pomočnico sprejme frizerski salon v Čateških Toplicah. Dober zaslužek! Javijo naj se zares sposobne. Sprejemamo tudi vajenca ali vajenko za izučitev frizerske stroke. Javite se vsak dan od 10. do 19. ure razen ponedeljka.

STANOVANJA

DEKLE išče opremljeno ali nepremljeno sobo v Novem mestu. Nudim predplačilo. Naslov v upravi lista (1221/76). GARSONJERO ali sobo s kopalnico išče v Novem mestu inženir kemije. Naslov v upravi lista (1224/76).

Motorna vozila

PRODAM Peguet 104. Boško Karabaš, Cesta 4. julija 52 a, Krško, telefon št. 71-004. PRODAM moped (4 brzine), letnik 1974. Franc Arh, Mrtvice 12, Leskovec pri Krškem. PRODAM traktor goseničar Fiat 311-C 25 HP v delovnem stanju. Ogleđ moped vsak dan na domu. Ivan Pungrcar, Malkovec 4, 68295 Tržišče. LADO, letnik 1974, reg. št. PD 99-68, temno višnjeve barve, prevoženih 8000 km, karambolirano, prodam najugodnejšemu kupcu. Ogleđ pri Zavodu za požarno varnost v Novem mestu. Licitacija bo dne 24. aprila 1976 ob 10. uri. Izklicna cena 7.000,00 din. Naslov v upravi lista (1242/76). PRODAM NSU 1200 po delih. Jože Frankovič, Dolšce 11, Kostanjevica.

PRODAM SKODO 100 L, letnik 1970, registrirano do konca leta. Naslov v upravi lista (1247/76). PRODAM WARTBURG turist, letnik 1970. Informacije vsak torek, petek od 7. do 14. ure. Telefon 77-219. PRODAM nov traktor Ursus 35 še pod garancijo. Naslov v upravi lista (1260/76). PRODAM DEUTZ 25 KS s koso, hidravliko in plugi. Matjašič, Dečno selo, Artiče. FIAT 1300, letnik 1970, ugodno prodam. Motor nov. Recelj, gostilna Šentjerneji. PRODAM OPEL KADETT caravan, letnik 1965. Informacije v trafiki pri občini, Ljubljanska cesta, Novo mesto. NSU 1200 C, letnik 1970, prodam. Informacije po telefonu 84-527, Straža od 6. do 14. ure. PRODAM SKODO 1000 MB po delih. Motor 2500 po generalni. Nikolaj Oberč, Osrečje 29, Škocjan. PO UGODNI ceni prodam brezizpitni motor na 4 prestave. Rafko Bratkovič, Gorenja Brezovica 26, Šentjerneji.

25. 4. ameriški film Veliki diktator. 28. 4. francoski barvni film Atentat. KOSTANJEVICA: 24. 4. ameriški barvni film Trdoglavi policaj. 25. 4. ameriški barvni film Lopovi sme vsi. KRŠKO: 24. in 25. 4. ameriški film Policijska značka 373. 28. 4. italijanski film Lovci na glave. METLIKA: Od 22. do 25. 4. ameriški barvni film Serpico. Od 23. do 25. 4. zahodno nemški barvni film Kluc črnih volkov. MIRNA: 24. in 25. 4. ameriški barvni film Moje pesmi, moje sanje. NOVO MESTO, KINO KRKA: Od 23. do 26. 4. ameriški barvni film Zeleno sonce. Od 27. do 29. 4. domači barvni film Cvetje v jeseni. RIBNICA: 24. in 25. 4. ameriški barvni film Vzljubil boš moje mamo. SEVNICA: 24. in 25. 4. italijanski film Joe in Margherita. 28. 4. ameriški film Poslednja naloga. TREBNJE: 24. in 25. 4. italijanski barvni kavbojski film Viva Diange.

PRODAM

PRODAM zastavo 750, prevoženih 16.000 km. Jože Češek, Armeško 30, Brestanica. PRODAM DKW - F 102 letnik 1966. Sever Bogo, Pot na Gorjanec 13. Informacije od 15. dalje. Telefon 22-991. PRODAM lepo sušeno seno in otavo. Jevnikar, Otočec. POCENI prodam kombiniran štedilnik, električni štedilnik, hladilnik, kopalno kad, pomivalno korito EMO in rabljena okna. Plevnik, K Roku 15, 68000 Novo mesto, telefon 22-669. ZARADI selitve prodam postelje, dve dvodelni omari, peč na olje in komodo. Zagar-Vončina, Reggerča vas 72, Novo mesto. PRODAM stabilizator za barvni televizor, še pod garancijo. Mestne njive 5, Leon Verbič, Novo mesto. ŠTEDILNIK na trdo gorivo „gorenje“, poceni prodam. Malči Simič, Hladnikova 1, Novo mesto. PRODAM skoraj novo enoosno traktorsko kiper prikolico (3 oone) s dvojnimi kolesi. Jože Luzar, Gor. Dule 6, Škocjan. PRODAM suho seno. Lesjak, Ragovska 5, Novo mesto. PRODAM malo rabljen gumi voz (14-colski) ali zamenjam za kravo. Lavrič, Stare žage, Dol. Toplice.

UGODNO prodam dvojni kozolec. Alojz Gačnik, Ljubljana, Korotanska 18 b pri Litostroju. PRODAM skoraj nov dvoredni pletilni stroj Brother. Naučim osnove. Informacije na telefon 23-142 od 15. ure dalje. UGODNO prodam rabljen gumi voz, nosilnosti 3 tone. Ignac Hudoklin, Dobravica 25, 68310 Šentjerneji. PRODAM opremo za kuhinjo, spalnico in predsobo ter nekaj drugih premičnin. Vse se nahaja v Sevnici, avtopralnica, pri tov. Jožetu Radiču, Hermanova 7. Cenjeni interesenti lahko dobijo seznanj pri Ljudmili Radič, Celje, Simončičeva 6. PRODAM 30 snopov (škopnikov) pšenične slame za pokrivanje. Hribšek, Smečice, 68270 Krško. PRODAM globok otroški voziček in moped T 12. Zlatko Romih, Kettejev drevored 39, Novo mesto. PRODAM modele za ročno izdelavo betonskih cevi profila od 10 do 50 cm. Jože Kic, Škocjan 6 a.

PRODAM popolnoma novo omaro za dnevno sobo (višina 1,70 širina 2,80), primerno za podstrešne ali samske sobe. Prodaj za polovično ceno. Zaman, Dol. Toplice 88. PRODAM uvožen šotor. Informacije na telefon 22-602. PRODAM nemške ovčarje, stare 6 tednov. Ogleđ po 14. uri. Stane Oklešen, Drska 25, Novo mesto, telefon 21-294. PRODAM črno kobilu, staro 8 let, z žrebetom. Janez Brule, Hrušica 10, Stopiče. UGODNO prodam dobro ohranjeno kosilnico na konjsko vprego. Franc Kraševac, Vel. Mračevo 24, 68312 Podbočje. PRODAM zmrzovalno skrinjo (500 l) Gorenje, Martin Platan, Hrušica 32, Stopiče. PRODAM po ugodni ceni kosilnico BCS, dobro ohranjeno. Niko Vrlinič, Bojanci 35, 68344 Vinica. UGODNO kosilnico Alpina in mlatičnico, ki mlati in trosi. Naslov v upravi lista (1243/76). PRODAM košnja seno in otave. Tomič, Loke, Straža.

PRODAM zgrabljalnik-obračalnik Sonce 4. Stanko Rožman, Artiče 25. PRODAM dve kravi (po izbiri) in kobilu z žrebetom. Dragan, Šentjurje 7, Mirna peč. UGODNO prodam vprežne grablje s 4 okni. Franc Miklavčič, Šentjerneji 99. POCENI prodam novo traktorsko kosilnico za traktor TZ 4 K-14. Krevs, Vel. Bučna vas 15, Novo mesto. PRODAM kromatično harmoniko in naučim igrati. Stane Lavrinšek, 4. julij 35, Krško.

KUPIM

KUPIM motor za 850. Alojz Glavan, IMV-TOZD Mirna. KUPIM garažo v Kočevju. Plačam v gotovini. Informacije vsak dan od 17. ure dalje na telefon 86-084. KUPIM motor za fiat 850 v dobrem stanju. Lahko po generalni. Marko Kirar, Cadrže 1, Šmarješke Toplice. KUPIM prikolico ADRIA srednje velikosti, malo rabljeno ali karambolirano. Martin Perše, Brezovica 19, Šmarješke Toplice.

POSEST

POCENI prodam vinograd z zidanim v Sred. Grčevju. Zarabec, Češnjice 7, Otočec. PRODAM parcelo (starejši vinograd), primerno za obnovo vinograda ali vikend v bližini Bele cerkve. Električna na parceli, voda oddaljena 50 m. Marko Ajdnik, Gradnje 10, Šmarješke Toplice, telefon ob večerih 84-903. PRODAM 10 arov travnika v Trški gori. Alojz Korbar, Mala Bučna vas 1, Novo mesto. MED KRANJEM IN TRŽIČEM prodam staro hišo, gospodarsko poslopje, 900 m² vrta, Vseljiva septembra. Ogleđ 24. in 25. aprila. Spijak, Sp. Duplej 36, Duplej. NA VESELICI nad Metliko prodam po ugodni ceni zemljišče (18 arov), primerno za vikend in vinograd. Dostop z avtomobilom, električna v bližini. Naslov v upravi lista (1237/76). PRODAM posestvo (22 ha) skupno ali po parcelah v Tribučah, 6 km oddaljeno Od Cromaolja proti Adlešičem, ob asfaltni cesti. Cena zelo ugodna. Pišite na naslov: Marija Vranešič, Ljubljana, Rojčeva 22. POCENI prodam novo hišo v Trebnjem. Gradnja v 4. fazi. Henigman, Dol. Toplice 66. PRODAM kostonjave gozd-golosek (40 arov) v Golobinjeku, blizu nove gozdne ceste. Cena 6.000 din. Kopar, Kurirska pot 12, Novo mesto. PRODAM čist kostonjave gozd (40 arov) v Lurdju, Volčkova vas pri Šentjerneju. Jože Jarkovič, Cadrže pri Šentjerneju. PRODAM posestvo s stanovanjsko hišo in gospodarskim poslopijem v velikosti 7 ha, oddaljeno 4 km od Novega mesta. Naslov v upravi lista (1298/76). PRODAJAMO parcele, last Marije Smole iz Dolenje vasi pri Mirni peči. Informacije popoldne: Ovnik, Gor. Straža 144. PRODAM 813 m² vinograda na Stanu pri Mirni. Električna in cesta zraven. Naslov v upravi lista (1270/76). PRODAM 3000 m² zemljišča ob glavni cesti Brežice-Krško. Vprašajte pri Stanislavu Novaku, Cesta 4. julija 60, Krško. NOVO ZIDANICO na zelo lepem kraju v bližini Toplic in Krke prodam. Naslov v upravi lista (1269/76).

RAZNO

DENARNICO S CELOMESEČNO PLAGO sva izgubila v petek, 16. aprila, neke v Noyem mestu, ko sva nakupovala potrebščine za otroke. Ker nama je izgubljeni denar edini vir preživljanja 6-članske družine, lepo prosiva poštenega najditelja, da nama malo žensko ročno denarnico in vsebino vrne. Drago in Nevenka Brajdič, Stranska vas 51 a pri Novem mestu (na Ruperč vrhu). POROČNI PRSTANI! - Za lepa in moderna poročna prstana se Vam spleča pot v Ljubljano k zlatarju v Gosposki 5 (poleg univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

OBVESTILA

CENJENE STRANKE OBVEŠČAM, da čistimo tapisom preproge in ostale sintetične pode, parket in plastične pode. Vinko Novak, parket-plastika, Lebanova 37, Novo mesto, telefon 21-642.

BIVŠI INTERNIRANCI TABORISKA TEMPLIN, POZOR! PRAVILNO IZLET V TO TABORISKE. KDOR SE ZELI UDFLEZITI IZLETA, NAJ SE JAVI PISMENO ALI OSEBNO PRI STANETU LAVRINSKU, BIVŠEM LAGERSKEM FRIZERJU IN FOTOGRAFU, 68270 KRŠKO, CESTA 4. JULIJA 35. NA PODLAGI TEH PRIJAV BO IZLETNIK KRŠKO IZDELAL PROGRAM POTOVANJA IN VAM GA PRAVOČASNO POSLAL. NE ZAMUDITE PRILOŽNOSTI!

ZDOMCI, GRADITELJI HIŠ! Obveščam vas, da izdelujem toplotne kotle, boilerje in razno drugo opremo za toplotne naprave, izvršujem tudi montažo centralnih kurjav. Za naročila se priporoča Strojna delavnica in termoinstalacije, Anton Planinšek, Celje, Mariborska 81. OBVEŠČAM cenjene stranke, da sem odprla brivsko-frizerski salon v novi hiši, na Malem Slatniku. Priporoča se salon Lukšič. CENJENE STRANKE OBVEŠČAM, da sem odprla FRIZERSKI SALON na Maistrovi ul. 7. Naročila sprejemam tudi po telefonu 23-745. Franja Uhl, Novo mesto.

OPOZARJAM GOSPODA, kateri je v ljudno vromil v Mačkovcu v drvarnico med 6. in 9. aprilom in obenem odnesel precej orodja in izkopal rože, da poravnala nastala škoda 450,00 din osebno ali po pošti, sicer ga bom sodno preganjal in objavil njegov poln naslov v dnevnem tisku. Imam številko avtomobila. Rudi Marovič, Ljubljanska 16, Kočevje.

CESTNIKE

LUBIM staršem ANI in JANKU IVANUŠIČ s Preloke 64 pri Vinici za 50-letnico poroke želimo obilo sreče, zdravja in tihega sožitja še mnogo let. Zahvaljujemo se Vama za ves trud in ljubezen, ki sta jo delila z nami. Vajini otroci.

PREKLICI

JOŽE JUDEŽ, Vel. Orehek 8, Stopiče, prepovedujem vsako vožnjo in parkiranje okoli mojega kozolca v Vel. Orehku. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. MARIJA JORDAN, Volčkova vas 1, Šentjerneji, preključim vinograd na Bočju in v Zagradu. Ne dovolim delati nikakršne škode po mojih parcelah ter si prisvajati moje zemljišče. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

ZAHVALA

TOV. FRANCU KOTNIKU, Novo mesto, Kristanova 6, se Posebna šola Novo mesto najlepše zahvaljuje za 300,00 din, ki jih je namenil za gradnjo nove šole namesto venca za pok. tov. Ivana Niniča.

Dotrpela je naša ljubljenka mama, stara mama in teta

LUCIJA PRAZNIK
iz Grmovelj pri Škocjanu

Najiskrenejša hvala vsem, ki ste nas v težkih trenutkih tolažili, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo spremlili na zadnji poti. Srčna hvala sosedom za nesebično pomoč, dr. Zoriču za zdravniško pomoč. Hvala župniku za obred in tov. Cvelbarju za lepe besede ob odprtem grobu. Še enkrat hvala vsem, ki ste imeli našo mamo radi.

Žalujoči: sinovi in hčerke z družinami ter drugo sorodstvo

Ob smrti drage mame

FRANČISKE PILETIČ
iz Gor. Gradišča

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, kolektivni in ZSAM Gorjanci, kolektivu Pionir za podarjene vence, za ustno ali pismeno izrečeno sožalje. Prisrčna hvala vaščanom in Stari vasi in z Gradišča za vsestransko pomoč in vsem, ki ste našo mamo spremlili na zadnji poti.

Žalujoči: sinovi in hčerka z družinami

ZAHVALA

Ob prerani, boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata in strica

JOŽETA CIMERMANČIČA

iz Vinje vasi

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in vsem, ki ste z nami sočustvovali, v tako velikem številu spremlili pokojnika na zadnji poti in mu darovali vence in cvetje. Iskrena hvala tudi zdravnikom in vsem zdravstvenemu osebju nevrološkega oddelka Novo mesto, GG Novo mesto za podarjene vence in župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: sinovi Jože, Lojze, Ivan z družinami, hčerka Micka z družino ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

ALOJZIJA DERGANCA

iz Osojnika 3

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znanec in sosedom. Vsem velika hvala za podarjene vence in cvetje. Iskrena hvala gasilskemu društvu iz Streklejca za organizacijo pogreba, ZB Streklejvec, sindikalni podružnici tovarne Iskra Semič in sodalcam za podarjene vence. Iskrena hvala kaplanu za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala za izrečeno sožalje in kakršnokoli pomoč.

Žalujoči: žena Angelca, sin Tone z ženo Anico, vnuček Mirko, bratje in sestre ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dragega očeta, brata in strica

ANTONA CVITKOVIČA

iz Tribuč

se zahvaljujemo vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znanecem ter vsem, ki ste ga imeli radi, mu poklonili toliko lepega cvetja in vencev in nam izrazili sožalje. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili do njegovega preranega groba. Iskrena hvala tudi župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: hčerka Justina z družino, sinovi Jože s Tatjano, Tone, Janko, Stane z družinami, Štefan z ženo ter bratje, sestra in drugo sorodstvo

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Casopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer, Milan Markelj, Janez Pezelj, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Splichal (urednik Priloge), Jožica Teppy, Ivan Zoran in Alfred Zelenik. Oblikovalec Priloge Peter Simič.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lubšina.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 5 din - Letna naročnina 169 dinarjev, polletna naročnina 84,50 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 340 din ali 20 ameriških dolarjev oz. 49 DM (oz. ustrezna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 60 din, 1 cm na določeni strani 90 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 120 din. Vsak mali oglas do 10 besed 22 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 7 od 3. 1. 1975. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu 52100-601-10558 - Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 - Telefon (068) 21-227 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Casopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica Ljubljana.

(Lj) - 18.15 Mozaik (Lj) - 18.20 TV Obzornik (Lj) - 18.35 Nikomur ne hlapčuj, kdor znaš svobodno biti (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Čudoviti prah - barvni film (Lj) - 21.25 Portret Dubravke Tomšič-Srebotnjakove (Lj) - 22.10 TV Dnevnik (Lj)

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00, 22.00, 23.00 in 24.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

koncertov in simfonij. 18.05 Ogleдалo našega časa. 18.15 Ob lahki glasbi. 19.40 Minute z ansambliom Borisa Kovačiča. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Stop pops 20. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Jazz pred polnočjo.

SOBOTA, 24. APRILA: Od 0.05 do 5.00 Nočni zabavni radijski spored. 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tehnik. 9.35 Glasbena pravljica. 9.45 Naši umetniki mladim poslušalcem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Sedem dni na radiu. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Anton Robič: Po čem so strojne storitve opokapanja in skropjenja po pogodbah o sodelovanju. 12.40 Ob bitem potoku. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 S knjižnega trga. 17.05 „Na poti v Colombo“. 17.30 Gremo v kino. 18.05 Pogovor s poslušalci. 18.15 Čustveni svet računalnika Ruperta. 19.40 Minute z ansambliom Slavka Znidaršiča. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.15 Za prijetno razvedrilo. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

NEDELJA, 25. APRILA: Od 1.00 do 5.00 Nočni zabavni radijski spored. 8.07 Veseli tobogan. 9.05 Se pomnite, tovariši... 10.05 Prvič, drugič, tretjič. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 14.05 Nedeljsko popoldne. 17.50 Glasbena radijska igra. 19.40 Glasbene razglednice. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT - studio Novi Sad. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 V lučeh semaforjev.

PONEDELJEK, 26. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.20 Izberite pesmico. 9.40 Slovenske ljudske pesmi v priredbah. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Za vsakogar nekaj. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Janez Zgajnar: Dopolnjevanje obrokov za krave pri paši in pokladanju mlade zelene krme. 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Pojo amaterski zbori. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 Interna 469. 17.20 Koncert po željah poslušalcev. 18.05 Kulturna kronika. 18.20 Zvočni signali. 19.40 Minute z ansambliom bratov Avsenik. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Če bi globus zaigral. 20.30 Operni koncert. 22.20 Popevke z

jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 27. APRILA: 8.07 „Se veš, ko si prinesla mi jasmin...!“ 9.05 Otrok v boju. 9.35 Mladi pojo za praznik. 10.05 Izbrali smo vam za današnji dan. 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Komorni zbor RTV Ljubljana in Partizanski zbor iz Ljubljane ob prazniku ustanovitve OF. 11.35 Igrajo slovenske pihalne godbe. 12.10 Od ustanovnega sestanka OF do danes. 13.30 Iz domače filmske glasbe. 14.05 Vida Curk: Naši spomeniki na Rogu in v Beli krajini. 15.05 Pomladno pismo 1. maju. 17.05 Prazniku na čast. 18.05 Peli so jih gozdovi. 18.35 Popevke brez besed. 19.40 Minute z ansambliom Jožeta Privška. 19.50 Lahko noč, otroci! 10.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra. 21.20 Melodije za razvedrilo. 22.20 Glasba za ples. 23.05 Literarni nokturmo.

SREDA, 28. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Nenavadni pogovori. 9.25 Zapijmo pesem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Urednikov dnevnik. 12.10 Opoldanski koncert lahke glasbe. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Vlado Gregorovič: Pašna tetanija pri kravah. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Loto vrtljak“. 16.45 Naš podlistek. 17.20 Iz repertoarja Komornega zbora RTV Ljubljana. 18.05 Po poteh odločanja. 18.35 Instrumenti v ritmu. 19.40 Minute z ansambliom Milana Ferleza. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert iz našega studia. 22.20 S festivalov jazza. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

CETRTEK, 29. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.35 Slovenska zborovska glasba pretekla in polpretekla dobe. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 12.10 Predstavljamo vam... 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Lado Gravocac: Uporaba novega herbicida lasso proti travnatim plevelom. 12.40 S pihalnimi godbami. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Iz glasbenih šol. 14.40 Med šolo, družino in delom. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 Jezikovni pogovori. 17.00 April 1976. 17.30 Iz domačega opernega arhiva. 18.05 Naš gost. 18.20 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 18.35 Vedre melodije. 19.40 Minute z ansambliom Bojana Adamiča. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Lepe melodije. 22.20

CETRTEK, 22. APRILA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bg) - 15.20 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu, barvni posnetek iz Katowice (Lj) - 17.20 Cvetlične pravljice, barvna oddaja (Lj) - 17.35 Neven, barvna oddaja TV Beograd (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Mozaik (Lj) - 18.20 Računalnik in uganka o Leonardu, barvna oddaja (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.10 V živo (vmes poročila) (Lj)

PETEK, 23. APRILA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.10) (Bg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.45 Krížem krazem (Lj) - 16.55 Morda vas zanima: Slavko Tihec (Lj) - 17.30 TV dnevnik (Lj) - 17.45 Košarka Jugoslavija: Kuba, prenos (Zg, Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Tedenski notranjepolitični komentar (Lj) - 20.00 Propagandna oddaja (Lj) - 20.05 A. Marodič: Eympeyimpex, oddaja iz cikla Mali oglasi (Lj) - 21.05 Propagandna oddaja (Lj) - 21.10 Šerif v New Yorku, serijski barvni film (Lj) - 22.50 TV dnevnik (Lj) - 22.55 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu, barvni posnetek iz Katowice (Lj)

SOBOTA, 24. APRILA: 9.30 TV v šoli (Bg) - 10.35 TV v šoli (Zg) - 12.10 TV v šoli - do 12.30 (Sa) - 15.50 Studij na univerzi: Medicina (Lj) - 16.10 Veliki raziskovalci - serijski film (Lj) - 17.00 Obzornik (Lj) - 17.15 Sportni prenos - 19.00... - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski zunanepolitični komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 TV žehnik - barvna šaljivo-zbadljiva oddaja (Lj) - 20.30 Moda za vas, barvna oddaja (Lj) - 20.40 Metulji so svobodni - barvni film (Lj) - 22.25 TV dnevnik (Lj) - 22.45 625 (Lj)

NEDELJA, 25. APRILA: 8.40 Poročila (Lj) - 8.45 Za nedeljsko dobro jutro: Festival mladinskih pevskih zborov v Celju, 8. del barvne oddaje (Lj) - 9.10 625 (Lj) - 9.55 Vzpon človeka, barvna serija (Lj) - 10.45 Otroška matineja: Mihec iz Loenneberga, Zgodbe o Poluhcu (Lj) - 11.25 Mozaik (Lj) - 11.30 Kmetijska oddaja (Sa) - 12.30 Poročila (do 12.35) - Nedeljsko popoldne: Morda vas zanima: Slavko Tihec - Okrogli svet - Moda za vas - TV žehnik - Poročila - 16.25 Katowice: Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu, prenos IV-Lj - v odmorih... 19.00... 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.50

Tedenski gospodarski komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Salaš v malem ritmu, barvna nadaljevanka TV Beograd (Lj) - 21.05 Košarka JUGOSLAVIJA: SZ - prenos v odmoru Rezerviran čas (Lj) - 22.35 Sportni pregled (Lj) - 23.00 TV Dnevnik (Lj)

PONEDELJEK, 26. APRILA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (do 16.00) (Zg) - 17.10 Zgodbe o Poluhcu - barvna oddaja (Lj) - 17.25 Zasebna življenja: Pingvin, barvna oddaja (Lj) - 17.50 Obzornik (Lj) - 18.05 Plavanje - barvna oddaja (Lj) - 18.30 Mozaik (Lj) - 18.35 Podelitev priznanj OF - reportaža (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 A. Leskovec: Dva bregova - predstava SSG Trst (Lj) - 21.40 Mozaik kratkega filma (Lj) - ... TV Dnevnik (Lj)

TOREK, 27. APRILA: 9.00 Poročila (Lj) - 9.05 To je godba - barvna oddaja (Lj) - 9.35 Dan najboljših - mladinska oddaja (Lj) - 9.55 Ne joči, Peter, film (Lj) - 11.25 Naši zbori: „Partizan“ in Pihalna godba Pošta Maribor (Lj) - 16.55 Kurirčkov festival (Lj) - 17.20 Papirnati mesec - serijski barvni film (Lj) - 17.45 Rdeči mlin, barvna dokumentarna oddaja

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Od 8. do 14. 4. so v novomeški porodnišnici rodile: Sonja Čufar iz Črnomlja - Demisa, Milena Cinkole iz Dolnjega Kronova - Mitja, Katica Kunič iz Vinice - Eriko, Marija Gašper iz Birčne vasi - Anico, Jožica Zabkar iz Kržišča - Heleno, Darinka Tratar iz Šmarjete - Matjaža, Olga Vidmar iz Šentjanža - Dragico, Anica Valentinc iz Leskovca - Mitja, Slavica Volf iz Stare Lipe - Igorja, Terezija Arnuš iz Dolenjskih Toplic - Marika, Anica Zupančič iz Dolenjskih Toplic - Dragico, Zlata Količ iz Prvutine - Lilijano, Marija Starešinič iz Preloke - Roberta, Jožica Gole iz Radne - Tanjo, Marija Badovinca iz Gurgorja - Petra, Valerija Gričar iz Brezovice - Valerijo, Milka Kovačič iz Jelševca - Darjo, Tilka Potočar iz Stavče vasi - deklco, Marjana Kolar iz Dolenjskih Toplic - deklco, Franciška Gorenc iz Trebnjega - deklco, Ana Tomšič iz Zuzemberka - deklco, Marija Krevs iz Velikega Kala - dečka, Marija Gazdova iz Gabrja - deklco, Amalija Mandelj iz Korenitke - dečka in Ivanka Tržok iz Črnomlja - deklco - CESTITAMO!

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Od 11. do 17. 4. so v BREŽIŠKI PORODNIŠNICI RODILE: Alojzija Budna iz Dovškega - Anito, Dragica Kaljanuš iz Drenovca - Tomico, Ivana Popović iz Samobora - Nikolino, Marica Prosenik iz Glušinja - Romano, Marija Fresl iz Rud - Tomico, Vesna Zlodi iz Samobora - Ivico, Sonja Novak iz Črešnjic - dečka, Ana Pavlin iz Sp. Dupel - deklco, Julijana Matkovič iz Bobovce - Ivančico, Nevenka Mikec iz Brdovca - deklco, Stefanija Jedra iz Bobovce - deklco, Nada Potočnik iz Krškega - Tadeja, Milica Britvič iz Brezja - dečka, Gabrijela Barbič iz Breže - dečka, Ivanka Mihela iz Boštanj - dečka, Ana Gabriša iz Nedelje - dečka. - CESTITAMO!

PRETEKLI TEDEN SO V BREŽIŠKI BOLNIŠNICI UMRLI: KANTE Anton, kmetovalec iz Bukovška star 76 let; LESNĀK Marija, žena upokojenca iz Podvinja stara 66 let; SAVNIK Marija, upokojenka iz Podgore stara 75 let.

RADIO SEVNICA

Nedelja, 25. april 1976: 10.30 Napoved in EPP I. del - 10.45 Najstarejši narodni praznik - Zeleni Jurij - 10.55 Po domače - 11.10 Kmetijski nasveti - 11.25 Pred dnevom OF - 11.35 EPP II. del - 11.45 Naš razgovor - 12.05 Za vsakogar nekaj - 12.30 Poročila - 12.50 Cestitke in pozdravi naših poslušalcev
Sreda, 28. april 1976: 16.00 Napoved in EPP - 16.20 Tisoč in en nasvet - 16.30 Poročila - 16.40 ro domače - 16.50 Obiskali smo TOZD - 17.10 Disko klub brez imena - 17.35 Mladinska oddaja (z lokalne delovne akcije) - 18.00 Zaključke programa
Sobota, 1. maj 1976: 16.00 do 17.00 Delovni kolektivi čestitajo za praznik dela.

IVAN CANKAR Hlapec Jernej in njegova pravica

„Pojdi brez prerekanja; odprte so duri, nizek je prag!“
Se se je ozrl Jernej, dolgo se je oziral, ni srečal pogleda, ki bi mu bil rekël z bogom. In hudo se je storilo Jerneju.
„Svatujte, ljubi moji! Odprta vam je hiša, odprt vam je hram in tudi kašča vam je na stežaj odprta. Jemljite in gostite se! Jaz pa se povrnem k vam s pisano pravico, podpisano in zapečateno; zakaj Bog ne laže in tudi postave ne lažejo. In kadar se povrnem, ljubi moji, takrat bodi ljubezen med nami in krščansko usmiljenje!“
Rekel je in je šel.

IV
Napotil se je k županu, ki je bil krčmar v Dolini. Spotoma je srečal človeka, ki ni bil ne gošpod, ne študent, ne hlapec; oblečen je bil v črno, nosil je brado, vedel je to in ono, drugače pa je bil malopriden človek, ki ni imel ne doma ne ljudi; prikazal se je časih, ker je bil rojen na Betajnovi, ki pa je nenadoma izginil bogvedi kam;

3
tudi vere ni imel in se ni odkrival pred cerkvijo. „Povprašam ga, nevernika!“ je pomislil Jernej in ga je ustavil.
„Bog daj, Gostačev!“
„Bog daj, Jernej!“
„Ti, ki si učen in poznaš postave: tole mi povej! Štirideset let sem delal, postavil sem hišo, s svojim potom sem pognojil polje in senožit: čigav je dom!“
Črni študent je samo privzdignil obrvi in je molčal.
„Takole je torej, premisli: štirideset let sem delal na tem svojem domu; če tam poklekneš, natanko pogledaš grudo, pa boš videl, da je moja, pa boš spoznal mojo kri. Tudi če pogledaš na hišo, te bodo v mojem imenu pozdravljala tista zelena okna... Kako torej misliš?“
Študent je strmel in molčal.
Jernej je upognil hrbet globoko, nagubančil je čelo in je položil kazalec na kazalec, da bi natančno razložil in razkazal.
„Tako je namreč! Prišel sem pred štiridesetimi leti - odkod? Iz Resja, se mi zdi - iz Resja sem prišel! Preveč nas je bilo, pa sem se napotil; dolgo je že, tudi ne sanja se mi nikoli več, ne o materi ne o bratih; in če bi nama zdajle prišli naproti, bi jih ne pozdravil... Glej, in sem prišel in sem ustvaril tisti dom - tja pogledj, tja pod klanec!“
Študent je pogledal in se je začudil.
„To je Sitarjevo... tam!“
„Kateroga Sitarja, vprašam? Kod si se klatil, da ne veš? Umrl je, včeraj smo ga pokopali! Jaz sam sem še ostal, poslednji gospodar!“
„Kam se je izgubil mladi Sitar?“
„Ozri se, tam stoji, pred hišo; poznam ga, ker stoji tako mosko... Bog varuj, nič hudega o njem: dober delavec bi bil, le malo preveč pije in nagle jeze... Nikoli ga ne bom podil od hiše; naj se ščeperi v božjem imenu, saj je mlad!“
„Kako bi ga podil od hiše? On je gospodar po očetu!“
Jernej je nejevoljen stresel z glavo ter je široko zamahnil.
„Kaj blebečeš, puhla učenost? Nisem te zato ustavljal na cesti!... Dedič in gospodar po očetu - šega je, tudi pravica morda, Bog bo že vedel. Ampak to je eno. Ali drugo je: štirideset let je delal Jernej, štirideset let je Jernej zidal, Bog je blagoslovil Jernejevo delo, da je obrodilo obilen

sad, stoter in tisočeren. Čigavo je delo, čigav je sad? - to mi zdaj povej! Katera posvetna postava in katera božja zapoved je naredila, da nimam, kamor bi legel, ko sem nakosil sena, da bi bila, če ga nakopičim, gora višja od Ljubljanskega vrha? In da nimam skorje kruha, ko sem napolnil in nabasal egiptovske hrame z ržjo, pšenico in ajdo? Učenjak, to mi zdaj povej!“
Študent je spoznal in razumel in se je veselo zasmel.
„Jernej, tako je naredila posvetna postava: Jernej bo zidal hišo, in kadar bo dozidal: gospodar na peč, Jernej čez prag; Jernej bo oral in bo sejal in bo žel: gospodarju žetev in kruh, Jerneju kamen; Jernej bo kosil in Jernej bo mlatil, Jernej bo spravljaj seno in slamo, in ko bo napolnil skedenj in podstrešje in hlev: gospodar na mehko posteljico, Jernej na trdo cesto; postarala se bosta gospodar in Jernej: gospodar bo sedel na zapečku in si bo palil pipo in bo prijetno dremal; Jernej se bo skrtil za hlev in bo poginjal na gnili stelji. Tako je naredila posvetna postava. Božja zapoved pa je naredila: trpi krivico, Jernej, in kadar te udari sosed na desno lice, ponudi mu še levo; in če ti ugrabi suknjo, daj mu še srajco!“
„Lažeš!“ je vzkliknil Jernej. „Bog ni naredil krivice!“
Morda je seglo študentu sočutje v srce, zakaj ni se več smejal.
„Jernej, ne prerekaš se o krivici in pravici, ne o postavah in božjih zapovedih; tudi jaz sem se prerekal, pa zdaj nimam ne doma ne človeka. Hotel sem razložiti ljudem krivico sveta in postav, pa so me poglani na cesto, puntarja. Trpi krivico, Jernej, in je ne imenuj! Vmi se, poklekni pred gospodarja, skleni roke in ga prosi za ponizen kot tiste hiše, ki si jo sam postavil, za skorjo tistega kruha, ki si ga sam pridelal. Tako stori, pa boš ubogal posvetne postave in božje zapovedi!“
Jernej je počasi zmajal z glavo.
„Krivico si trpel, pa ti je legla na srce, da govoriš nespametne in brezbožne besede. Ampak ker si trpel, stopi k meni, kadar boš truden in lačen: postelja bo tam zate in žlica!“
Tako je rekël Jernej, pri srcu pa mu je bilo hudo in težko.
In sta šla vsak po svoji poti.

V
Pred krčmo je stal župan, golorok, debel in vesel.
„Kam, Jernej?“
„K tebi, župan, po opravkih!“
Stopila sta v krčmo; široko je sedel župan, Jernej pa je stal.
„Zdaj poslušaj, župan, kakor ti bom povedal, ter presodi po pravici in postavah! - Tole mi je rekël mladi Sitar: pojdi in išči si gospodarja drugod! To je rekël Jerneju: delal si, dodelal zame, pojdi zdaj in išči si drugod poslednje postelje! To je rekël starcu: pomlad si mi dal in poletje si mi dal in jesen; vse sem spravil v shrambe, da so polne do stropa, ti pa pojdi zdaj na zimo, kamor te še poneso stare noge! Jaz nisem oral, tako je rekël, nisem sejal in nisem žel, ampak tvojo bogoto žetev bom spravil; jaz bom jedel pogačo, ti pa glej, če najdeš pred pragom skorjo, ki jo je sonce posušilo. Ti si nam pripravil jed in pijačo, ti si nam pogrnil mizo; zdaj pa na tla poklekni, Lazar, ter lovi drobtine! Tako je rekël in nič ga ni bilo sram! - Kje je zdaj pravica in postava, to razsodi, župan!“
Župan je namršil obrvi, nagubančil je čelo in njegov pogled ni bil več vesel, ne prijazen.
„Dolgo si govoril, bil bi kratko povedal: Sitar te je spodil iz službe!“
Jernej je položil klobuk predse, naslonil se je na mizo s pestmi.
„Kako spodil? Kako bi hlapec podil gospodarja? Kdo je gradil tisto hišo, da je zdaj velika in imenitna? On ali jaz? Kdo polje gnojil s svojim blagoslovljenim potom, kdo širil polje, senožit in gozd visoko v hrib, globoko v dolino? On ali jaz? Kdo je ustvaril to bogastvo s svojo veliko močjo? Jaz, ki sem stal na polju gol in poten - on, ki je ležal v plencah in kričal? Kdo ima pravico, da pravi: zadeni culo na pleča in pojdi brez slovesa, zakaj velik je svet? Jaz ali on? Razodeni pravico, župan, razloži postavo!“
Župan je naslonil plečati hrbet na klop in je gledal mrko.
„Kaj hočeš, Jernej, to povej! Čemu si prišel?“
Jernej je zavrnil dolgi život in se je začudil.
„Po pravico sem prišel! Nisem te prišel prosit ne kruha ne postelje! Pogledj postave, razpečati pismo in razodeni pravico! Tvoj posel je!“

Ne živi samo za gostilno

Na predvečer dneva Oslobojitelj bo med letošnjimi dobitniki priznanja OF v trebanjski občini tudi Bojan Kolenc, zasebni gostilničar z Mirne.

Nekateri poklici – gostilniški je gotovo med njimi – že sami po sebi zapletejo človeka v dogajanja. Še več „skušnjave“ prinaša dejstvo, da je Kolenčeva edina preostala gostilna na Mirni in več ali manj tudi edino redno shajališče ljudi. Toda sama obrt Bojanu nikdar ni pomenila vsega. Vseskozi je sodeloval tudi v delu družbenopolitičnih organizacij in društev, postal je v njih pravzaprav nepogrešljiv. V družbeno aktivnost usmerja tudi svojo družino: pred dnevi je bil v Zvezo komunistov sprejet še njegov tretji sin, tako da je pri Kolenčevih zdaj članov za pravcato manjšo osnovno organizacijo.

Vsa leta je gostilničar Kolenc zapisal telesni kulturi: od predvojnih let, ko je vodil „deco“ pri Sokolu, danes, ko je predsednik gradbenega odbora za preureditev mirenskega Partizana. Mimogrede: po enem letu so v dvorani že lahko kulturne prireditve, da pa bodo mirenski amaterji lahko spravili skupaj 2,60 milijona dinarjev, je Bojanu Kolencu ta nevhvalna dolžnost zagotovljena vsaj še tri leta. „Včasih je bil denar, pa ni bilo ljudi, danes je ravno obratno,“ se spominja časov, ko je bil še referent za fizkulturo pri trebanjskem okraju.

Sicer ga je vedno mogoče najti tam, kjer gre za kaj novega. Tako se je ubadal s

prvim avtom, ko so imeli še Avto-moto društvo na Mirni. „Tisti steyerbuldog je bil šola za prve šoferje, ko je bilo tega konec, smo začeli s foto sekcijo. S podpredsednikom občine Janezom Mihevcem smo se lotili smučarske skakalnice. Pri vsem tem posameznik ne bi mogel kaj pridati storiti, za tem mora stati družba somišljenikov, česar na Mirni nikoli ni bilo težko najti.“

Pri Kolencu posebno mladi nikoli ne, pogrešajo zaupanja. Tako je od gostilne, kjer prepušča, da se uveljavlja najstarejši sin, pa do organizacij. Zadovoljen je, da se mladim pri svojem razvoju ni treba več toliko loviti, kot se je bilo treba njegovi generaciji.

Vojna vihra ga je nagnala v italijansko pregnanstvo, ker je bila pri okupatorjih Kolenčeva hiša slabo zapisana kot shajališče naprednih ljudi. Belogardisti so mu pobili starše, v izropanem domu se je „lovil“, kot temu pravi, še desetletje po vojni.

S samim turizmom pravzaprav tudi še danes ni zadovoljen. „Lepih kotičkov na Mirni in okrog nje nikakor ne znamo ponuditi turistom,“ se brž ogreje za razpravo, ki jo je kot član dolenjske Turistične zveze že dostikrat načel. Če bo kakšen hotelček kdaj to premaknil tudi na mirenskem koncu, ne vemo, ker česa takega ne najdemo niti v dosegljivih načrtih, razen pri Partizanu, ki pa za to nima denarja. Kar je novega in lepega tudi ne spregleda oko njegove kinokamere.

ALFRED ŽELEZNIK

Eksplodije so spet pretresle Rog

V petek, 16. aprila, je miner Martin Jerele v roških gozdovih razstrelil dvajset min

„Treskalo je kot ob hudem bombnem napadu.“ Tako bi lahko začeli poročilo s petkovega razstreljevanja topovskih granat, minometalskih izstrelkov in manjših letalskih bomb v globini roških gozdov, nedaleč od ceste iz Podstenic proti črno maljsko-kočevsko-novomeški tromeji. V zrak in na kose se je razletelo dvajset eksplozivnih teles, ostankov druge svetovne vojne. Umetne eksplozije je opravila ekipa iz Novega mesta z minerjem Martinom Jereletom dan potem, ko so jo o najdbi obvestili gozdarji prek miličnikov v Dolenskih Toplicah.

Mine oziroma granate so odkrili gozdni delavci, ki v okolici Podstenic podirajo bukve in pripravljajo kalamice: eno pri ruševinah poleg gozdarskega doma, druge nekaj kilometrov vzdolž ceste proti tromeji – 17 na Štufni (oddelek 63) in 2 na Jurčju. Božo Miklič iz Podhoste, revirni logar, ki se večkrat zadržuje v tem delu roške hoste, je pripovedoval: „Opozorili so me, da se med vleko metrov kotalijo tudi mine. To je bilo prav tu na Štufni, kjer so imeli partizani skladišče municije, ki so ga Nemci odkrili in pogrnali v zrak. Ko smo začeli iskati, smo jih nabrali kar sedemnajst. Bile so skoraj na kupu. Dve sta bili nekaj sto metrov stran na Jurčju. Prepričan sem, da bomo morali še klicati ekipo za razstreljevanje sem gor.

Partizansko skladišče je bilo veliko, pri miniranju pa je eksplozivna telesa razmetalo.“

Miner Martin Jerele je bil ta dan zadovoljen, saj je „pripravil“ pok, kakršnega na Rogu ni bilo sem od vojne. Začudil pa se je, da je razneslo na drobne kosce tudi granate, ki jih je od zunaj že možno našla rja in so bile videti nenevarne. „Zmotil se do zdaj še nisem in zatajilo mi do danes še tudi ni nič, zato sem še tu,“ se je pošalil, saj je znano, da se miner lahko samo enkrat zmoti...

Pripovedoval je tudi, da običajno take mine niso nevarne, če znaš pravilno ravnati z njimi. To pa ne pomeni, da si v njihovi bližini absolutno varen. Številne nesreče, ki so se zgodile, so zgovorno žalosten dokaz za to. In kdove koliko nesreč je preprečila in koliko življenj rešila novomeška ekipa s petkovo razstrelitvijo min, pa čeprav je bilo to na Rogu, v globini gozdov, kamor človeška noga, razen gozdarjev, le redko stopi!

I. ZORAN

OGLED PRED EKSPLOZIJO – Preden je miner Martin Jerele (na sliki v sredini) pogrnal v zrak ostanke druge svetovne vojne, si jih je z drugimi člani „razstrelitvene“ ekipe iz Novega mesta pozorno ogledal. (Foto: I. Zoran)

V Kobili poginile vse ribe

Zaradi razlitnega škropiva za sadno drevje je gojitveni potok za postrvi postal mrtev

14. aprila okrog 10. ure dopoldne se je potok Kobila med Dol Brezovico, Smalčjo vasjo in Sentjernejem nenadoma pobelil. Ribe so postale omotične, drugi dan pa so mrtve postrvi plavale po površini.

Tako so povedali očitniki, ki si sprva niso znali razlagati nenavadnega pojava. Ko pa so strokovnjaki za dedvo raziskali, so ugotovili, da je do množičnega pogina rib prišlo zaradi tega, ker se je v potok razlilo nekaj veder zelo strupenega škropiva „folido“. Z njim so nameravali škropiti zadržni sadovnjak, niso pa dovolj previdno ravnali.

Milan Bjelanec, delavec KZ Krka z obrata Mihovec, je pripeljal 1500-litrsko cisterno k potoku, da bi načrpal vodo za škropljenje sadovnjaka. Ker ni bil dovolj previden in pozoren, se je odprl ventil in iz cisterne je steklo v potok nekaj veder strupenega škropiva. Delavec je takoj povedal, kaj se je zgodilo, svojemu strokovnemu vodji Antonu Vinderju, vendar je le-ta menil, da ni potrebno obvestiti miličnike.

Ribiška družina Novo mesto v potoku Kobila goji postrvi in je na kraj

nesreče še isti dan poslala izvedenca. Ribiči so našli več kot 600 poginulih postrvi; ugotovili so, da je življenje v potoku povsem zamrlo. Računajo, da bo trajalo najmanj dve leti, preden bo življenje obnovljeno. Po prvi oceni znaša škoda okrog 50.000 dinarjev.

R. BAČER

HENČEK S FANTI – Ansambel „Henček in njegovi fantje“ bo igral 30. aprila v novomeški športni dvorani dve uri ljubiteljem narodnozabavnih melodij. Gosta ansambla bosta televizijski Dudek in Zlatko Šugman.

Srnjak in jelenček spet svobodna

V zadnjem snegu so ju lovci rešili pogina in ju začasno vzeli v domačo oskrbo

Srnjaka in jelenčka so 4. aprila spustili spet na svobodo ribniški lovci. Ujeli so ju bili v velikem snegu 9. marca pod Veliko goro. Jelenčka, ki je bil star leto, so vzeli v oskrbo Andoljškovi iz Dan, 3 leta starega srnjaka pa Branko Pajnič iz Bukovice, ki je čuvaj lovške družine Ribniča.

Obe živali so lepo hranili. Sicer pa

nista bili izbirčni, saj sta pojedli vse od kraja in si kar hitro opomogli. Jelenček se je celo tako privadil na novo življenje, da ni hotel na prostost in so ga morali kar zrniti ven. Bil je tako domač, da je jedel iz roke; medtem ko se srnjček ni dal tako udomačiti.

Ribniški lovci pregledujejo škodo v svojem revirju. Doslej še niso zbrali vseh podatkov, vendar so že ugotovili, da je poginilo 6 košut, 21 srn in nekaj zajcev. Do poginov je prišlo, kljub temu da so lovci jeseni dobro založili krmišča, pa tudi med snegom so pridno krmili divjad.

J. PRIMC

Zadnji sneg in mraz sta pomorila v revirjih LD Ribnica precej divjadi, največ srn in košut. Nekaj škode so naredili tudi psi klateži. (Foto: D. Mohar)

Enoletni jelenček, ki so ga ribniški lovci rešili pogina, se je domači oskrbi hotro privadil in se je zelo nerad vrnil v rodne gozdove Velike gore. (Foto: D. Mohar)

Ujetnica dvigala

Kočevske stolpnice nimajo sreče z dvigali. Kvarijo se in ljudje morajo hoditi peš, kar ni prijetno za tiste, ki stanujejo v vrtnih nadstropjih.

Dvigala so letos dva meseca popravljali, ker so bila izrabljena in je inšpekcija prepovedala njihovo uporabo. Komaj pa so bila popravljena, že se je spet pokvarilo dvigalo v 4. stolpnici, in sicer prav takrat, ko je bila v njem Vera Nimac, ki se je vrnala z nakupov v mestu. Dvigalo se je ustavilo na sredi med 4. in 5. nadstropjem. Na srečo sta mimoidoča zakonca Savič videla, da se je dvigalo ustavilo, in sta vprašala, če je kaj narobe, nato sta ujetnico tudi rešila iz dvigala. Povedala je, da se ji je podobno pripetilo že dvakrat prej in se zato ni preveč ustrašila, neprijetno pa ji je bilo vseeno.

Za vožnjo z dvigalom je zaradi takih dogodivščin vedno manj navdušenja. Sploh imajo stanovalci stolpnice veliko pripomb zaradi dvigal in njihovega vzdrževanja. Neka tovarišica se je ob našem obisku prišla razburjat, češ da je zaradi pokvarjenega dvigala zbolela na srcu, ker mora v 8. nadstropje hoditi peš. Verjetno pa bi tudi dvigala imela marsikatero pripombo na svoje uporabnike, če bi znala govoriti...

Neveščnosti z dvigali ne bo, oziroma jih bo manj, če bi v Kočevju gradili nižje stavbe, ki ne potrebujejo dvigal, ali pa bi v vsaki stavbi vgradili dvoje dvigal in bi drugo začeli uporabljati šele, če bi bilo prvo pokvarjeno oziroma v popravilu.

J. P.

Približno tako je potekalo reševanje iz dvigala v 4. kočevski stolpnici, le da v dvigalo ni šla spet Vera Nimac (desna na sliki), ampak je to storila neka mladinka. (Foto: Primc)

ZARES NAGLA SPREMEMBA DLAKE

Dan je bil omamno sončen. Na balkonu bloka se je iz svoje prostrane stanovanja primajala Klotilda Zračnikova, da bi lovila sončne žarke na svojo nežno kožo, ki je bila prosojno bela in je pričala o vestni vsakodnevnosti in predspanjski negi.

Skoraj ob istem času se je pojavila na sosednjem balkonu, polnem rož, Rozalija Obrtnikova. Sprva je mislila stepati perzijsko preprogo, ko pa je zapazila negovano lice Klotilde Zračnikove, je namerila izgnati iz svojih možgan.

„Fantastičen dan!“ je rekla

namesto pozdrava.

„Super!“ je pokazala belino svojih porcelanasto belih zob Klotilda Zračnikova.

„Bi kupili grah, jajca, čebulo?“ Glas je bil starejši in je prihajal izpod balkonov.

„Ničesar!“ je odpela Klotilda Zračnikova, ne da bi pogledala dol.

„Jaz pa morda bi. Jajca je tako težko dobiti.“

„Pustite to. Saj veste, po vaseh ni prave higijene. Gnojnice jim še dandanašnji curlja po dvoriščih. Vodovoda ni. Kje naj se umivajo, mila moja?“

„Pa vendar ni povsod tako.“

„Ne trdim tega, gospa Obrtnikova. Ne. Prej sem bila navdušena in sem kupovala vse po seznamu. Potem je dobila Mojca po jajcih izpušča. Rečica. Od tedaj ne kupim nikjer druge kot v trgovini. Vsako jajce je žigosano.“

„To je res. Vendar je ženica lahko povsem v redu.“

„Ni čista. V kuhinji imajo še zmeraj po tleh zemljo. Zemljo! Kokoši skačejo po smrdljivem gnoju, ženica in mož spita na slamnjaci.“

„Skoraj neverjetno.“

„Pa je, gospa Obrtnikova, je. Celu pralnega stroja nimajo. O hladilniku se jim ne sanja. Vse, kar kriči po bajti, je napol pokvarjen radio. Streha se jim bo vsak čas sesula na glavo. Vam povem.“

„Moram vam biti hvaležna, da ste me opozorili, gospa Zračnikova. Moj Andrejček je občutljiv kot sveča v vetru. Lepa hvala. Tako mimogrede: že dolgo poznate ženičko?“

„Hi, hi, hi! Mila moja, kako je ne bi poznala? Ta ženička je vendar moja mama!“

TONI GAŠPERIČ